

STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Tilsynsberetning 2023

Indhold

Forord 7

Indledning 8

TILSYNENES SAMLEDE VIRKNING 14

1. Tilsynenes samlede virkning i 2023 15

1.1 Langsigtede mål for de risikobaserede tilsyn 15

1.1.1 Folkeskoler 16

1.1.2 Frie skoler 16

1.1.3 FGU 17

1.1.4 Erhvervsskoler 17

1.1.5 Gymnasiale uddannelser 18

1.1.6 Arbejdsmarkedsuddannelser 19

1.2 Udvikling i resultater for skoler og institutioner i det risikobaserede kvalitetstilsyn 19

1.2.1 Folkeskoler 20

1.2.2 Fri- og privatskoler og efterskoler 21

1.2.3 Erhvervsuddannelser 23

1.2.4 Gymnasiale uddannelser 24

1.2.5 Arbejdsmarkedsuddannelser 26

1.3 Skoler, institutioner og kommuners oplevelse af tilsynet 27

1.3.1 Oplevelsen af de risikobaserede kvalitetstilsyn 28

1.3.2 Oplevelsen af de tematiske tilsyn 29

1.3.3 Oplevelsen af enkeltsagstilsyn 30

FAGLIGT TILSYN 32

2. Folkeskoleområdet 33

2.1 Kvalitetstilsyn på folkeskolens almenområde 33

2.2 Kvalitetstilsyn på folkeskolens specialundervisningsområde 34

2.3 Afslutning af tilsynsopgaver vedrørende 2022 35

2.4 Ulovbestemt sektoransvar 36

2.5 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023 37

2.6 Læringspunkter fra tilsynet med folkeskoleområdet i 2023 37

3. Friskoler og privatskoler 40

3.1 Tilsyn med frihed og folkestyrekravet på fri- og privatskoler 40

3.2 Tilsyn med undervisningen i forhold til stå mål med-kravet på fri- og privatskoler 40

3.3 Tilsyn med specialundervisning på fri- og privatskoler 41

3.4	Tilsyn med udskrivninger	42
3.5	Tilsyn med prøver som opfølgning på tilsyn i 2022	43
3.6	Afslutning af tilsynsopgaver vedrørende 2022	44
3.7	Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023	45
3.8	Læringspunkter fra tilsynet med friskoler og privatskoler i 2023	47
4.	Efterskoler og frie fagskoler	48
4.1	Tilsyn med stå mål med-kravet på efterskoler	48
4.2	Tilsyn med specialundervisning på efterskoler	48
4.3	Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023	49
4.4	Læringspunkter fra tilsynet med efterskoler og frie fagskoler i 2023	51
5.	Gymnasiale uddannelser	52
5.1	Kvalitetstilsyn med undervisning og trivsel på de gymnasiale uddannelser	52
5.2	Tilsyn med særligt tilrettelagt undervisning på engelsk	53
5.3	Tilsyn med optag af elever på toårig stx og elevernes faglige niveau	54
5.4	Tilsyn med lærernes kvalifikationer og institutionernes vidensopbygning samt anvendelse af SPS i ASF-klasser på det gymnasiale område	55
5.5	Tilsyn med det fleksible klasseloft på gymnasieområdet	56
5.6	Tilsyn med skriftlig sproglig korrekthed i danskfaget	57
5.7	Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023	58
5.8	Læringspunkter fra tilsynet med gymnasieområdet i 2023	59
6.	Erhvervsuddannelser	61
6.1	Kvalitetstilsyn med erhvervsuddannelser	61
6.2	Tilsyn med indfrielse af måltal for lærepladser	63
6.3	Tilsyn med minimumstimetal for lærestyret undervisning på grundforløbet	65
6.4	Tilsyn med kostafdelinger	66
6.5	Tilsyn med det fælles pædagogiske og didaktiske grundlag	67
6.6	Tilsyn med anvendelsen af censormet	67
6.7	Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023	68
6.8	Læringspunkter fra tilsynet med erhvervsuddannelsesområdet i 2023	68
7.	Den forberedende Grunduddannelse (FGU)	71
7.1	Risikobaseret kvalitetstilsyn med FGU	71
7.2	Tilsyn med skoleydelse	72
7.3	Tilsyn med overholdelse af timetal	73
7.4	Tilsyn med forløbsplaner	73
7.5	Afslutning af tilsynsopgaver vedrørende 2022	74
7.6	Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023	75
7.7	Læringspunkter fra tilsynet med FGU i 2023	75
8.	Almen voksen- og efteruddannelse	77
8.1	Tilsyn med genvisitring til FVU	77
8.2	Tilsyn med prøver på FVU og avu	77

8.1	Læringspunkter fra tilsynet med VEU-området i 2023	78
9.	Arbejdsmarkedsuddannelser	80
9.1	Tilsyn med kvaliteten af AMU gennem evalueringresultater	80
9.2	Tilsyn med AMU-udbydernes svarprocent for evaluering af arbejdsmarkedsuddannelser	81
9.3	Tilsyn med AMU-udbydernes afholdelse af prøver	82
9.4	Tilsyn med AMU-udbydernes regeloverholdelse	83
9.5	Undersøgende tilsyn med AMU-udbydernes anvendelse af udlægningsaftaler	83
9.6	Tilsyn med virksomhedsforlagt undervisning	84
9.7	Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023	85
9.8	Læringspunkter fra tilsynet med AMU i 2023	85
	ØKONOMISK TILSYN	86
10.	Det økonomiske tilsyn	87
10.1	Økonomisk-administrativt tilsyn med institutionernes økonomi og regeloverholdelse	87
10.2	Prædiktivt eftersyn (regulerede institutioner)	89
10.3	Tilsyn med friskoler og private grundskolers inddrivelse af skolepenge, herunder opfyldelse af egendækningskravet for private friskoler og private grundskoler	90
10.4	Tilsyn med datakvaliteten i formålsregnskaberne (valide formålsregnskaber)	91
10.5	Tilsyn med indtægtsdækket virksomhed	91
10.6	Tilsyn med chefløn	92
10.7	Tilsyn med bestyrelsesuddannelseskravet i IEU-loven	92
10.8	Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023	93
10.9	Læringspunkter fra det økonomiske tilsyn i 2023	94
	STØTTEORDNINGER	96
11.	Specialpædagogiske støtteordninger	97
11.1	Tilsyn med besiddelse af relevante samtykkeblanketter	97
11.2	Tilsyn med administration af og refusion for støttetimer	98
11.3	Tilsyn for sent aflyst tolkebistand	99
11.4	Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023	100
11.5	Læringspunkter fra tilsyn med SPS i 2023	100
	Øvrigt tilsyn	102
12.	Tilsyn med Dagtilbudsområdet	103
13.	Tilsyn med vedtægter	104
14.	Tilsyn med arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB)	105

15. Tilsyn med forsøgs- og udviklingsprojekter

106

Forord

I Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) fører vi tilsyn for at sikre, at undervisningen på alle skoler og institutioner er af god kvalitet til gavn for elever og kursister, samt at de statslige tilskud anvendes lovligt og forsvarligt. Denne målsætning vil vi indfri ud fra en vurdering af risiko og væsentlighed samt i dialog med skoler og institutioner.

Tilsynsberetningen for 2023 har til formål at give et samlet overblik over de tilsyn, som STUK har gennemført i løbet af året.

I afsnittet *tilsynenes samlede virkning* kan I læse om, at kommuner, skoler og institutioner indgår i en god og konstruktiv dialog om f.eks. opstilling af kort- og langsigtede mål i forbindelse med det risikobaserede kvalitetstilsyn. Opstillingen af mål anvendes som et understøttende værktøj til at forbedre den eller de indikatorer den pågældende skole eller institution er udtaget i tilsyn på baggrund af. I 2023 blev der opstillet langsigtede mål for i alt 15 institutioner på det statsfinansierede, selvejende område, ligesom der blev opstillet mål for én friskole samt 25 folkeskoler, hvor det ikke er lovkrav om opstilling af mål.

I samme afsnit kan man ligeledes læse STUKs evaluering af kommuner, skoler og institutioners oplevelse af at være i tilsyn. Evalueringen er baseret på *surveys*, som udsendes til de kommuner, skoler og institutioner, der har været i tilsyn. Denne evaluering viser eksempelvis, at ca. 80 pct. af de kommuner, skoler og institutioner, som var udtaget i enkeltsagstilsyn mener, at STUKs kommunikation var tydelig. Det samme gør sig gældende for ca. 75 pct. af dem, der var udtaget i tematisk tilsyn, samt ca. 70 procent af de, der var udtaget i det risikobaseret kvalitetstilsyn. Tak for at tage jer tid til at give os feedback. Det er et vigtigt pejlemærke for os fortsat at udvikle en mere klar og tydelig kommunikation om tilsynets formål og kommende proces.

Vi ønsker, at tilsynsberetningen for 2023 kan medvirke til oplysning og fortsat dialog med kommuner, skoler, institutioner og andre interessenter. Dette til gavn for vores fælles arbejde for fagligt stærke uddannelser til alle elever, studerende og kursister.

Rigtig god læselyst!

Direktør Julie Elm Vig Albertsen
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
November 2024

Indledning

Tilsynsberetningen er en samlet afrapportering af Styrelsen for Undervisning og Kvalitets (STUK) tilsynsaktiviteter i 2023. Tilsynsberetningens formål er at gøre en samlet status på styrelsens tilsynsarbejde og -resultater og kommunikere disse resultater i samlet form til hovedinteressenter og institutioner på de forskellige tilsynsområder.

Målet for STUKs tilsyn

STUK fører tilsyn med, om skoler og institutioner på Børne- og Undervisningsministeriets område overholder lovgivningens krav til indholdet af skolernes og institutionernes undervisning og øvrige virke, om undervisningen er af tilfredsstillende kvalitet, og om de tildelte midler anvendes forsvarligt. Skoler og institutioner, som ikke lever op til lovgivningens krav, kan gennem tilsyn få støtte til deres arbejde med at forbedre undervisningskvaliteten og til at drive deres skole eller institution økonomisk bæredygtigt.

Når STUK gennemfører tilsyn lægges der vægt på at sætte elever og kursisterne først, og at tilsynene og vejledningen er konkret og anvisende. STUK har som mål, at tilsynene er kendetegnet ved at være:

- Et virkningsfuldt tilsyn:
Tilsynet skal fremme kvaliteten af undervisningen for elever og kursister, institutionens drift samt sikre økonomisk og faglig bæredygtighed.

- Et helhedsorienteret tilsyn:
Tilsynet på skoler og institutioner gennemføres med kontekstforståelse, skal opleves meningsfuldt og understøtte skoler og institutioners kapacitetsopbygning.

- Et effektivt tilsyn:
Tilsynet skal stå mål med de forventede virkninger og gennemføres korrekt, effektivt og med metoder, som både belyser det ønskede, og som ikke kræver flere ressourcer end nødvendigt på skoler, institutioner, kommunale forvaltninger eller i STUK.

Vi fokuserer på skoler, som udviser tegn på udfordringer

STUK fører forskellige former for tilsyn på de knap 1.100 selvejende uddannelsesinstitutioner, der årligt modtager lidt over 30 mia. kroner i tilskud. Styrelsen fører også tilsyn med udviklingen på landets ca. 1.300 folkeskoler i tæt samarbejde med kommunerne.

I tabellen nedenfor er der en opgørelse over, hvordan tilskud og elevtal har fordelt sig på uddannelsesområderne i 2023.

Tabel 1: Opgørelse af elevtal og tilskud på uddannelsesområder i 2023

Uddannelsesområde	Elevtal	Samlet statsligt tilskud
Folkeskoler	508.507	-
Frie grundskoler	121.862	7,4 mia. kr.
Efterskoler	31.979	2,2 mia. kr.
Øvrige, grundskole	19.707	-
FGU	9.525	1,6 mia. kr.
Gymnasiale uddannelser	141.175	12,2 mia. kr.
Erhvervsuddannelser	108.370	6,6 mia. kr.
Uddannelser for voksne (AMU og almen VEU)*	516.429	2,2 mia. kr.
I alt	1.457.554	32,2 mia. kr.

Anm.: Elevtal er bestand for september 2023 fra uddannelsesstatistik.dk. Samlet statslig tilskud er ordinære driftstilskud ekskl. Kommunale bidrag og udgifter jf. FL23.

*Ved uddannelser for voksne er opgørelsen for antallet af *kursusdeltagere*. Dette tal er forskellig fra antallet af unikke deltagere, idet samme person kan deltage på flere forskellige kurser. Tallet dækker over året 2022, hvorfra den seneste fulde opgørelse er tilgængelig.

Mange af STUKs tilsyn er lovbestemte og har ophæng i politiske aftaler, og de gentages derfor hvert år. Kernen i styrelsens tilsynsarbejde er det risikobaserede tilsyn med skoler og institutionernes kvalitet.

Det risikobaserede kvalitetstilsyn foregår forskelligt på de tre forskellige områder. Dette pga. lovgivnings- og styringsmæssig forskelle og forskellige krav fra politiske aftaler. De tre områder er det kommunale område (folkeskoler), det frie område (fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler), og det selvejende område (gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser, voksen- og efteruddannelse og forberedende grunduddannelser).

STUK har ikke mulighed for at være til stede på alle skoler og institutioner. Derfor føres tilsyn med et antal af skoler og institutioner, som på en række politisk bestemte måle-punkter (kvalitetsindikatorer) udviser lavere kvalitet end andre skoler. Kvalitetsindikatorerne har ophæng i relevant lovgivning og fokuserer på de formål, det er politisk besluttet, institutionen skal arbejde henimod. Det kan f.eks. være overgangsraten til videregående uddannelser fra gymnasierne eller trivslen i folkeskolen

Sådan undersøger STUK kvaliteten på skoler, der er udtaget i tilsyn

Undervisningskvalitet kan være kompleks at vurdere, og STUK bruger derfor en række forskellige informationskilder, som alle bidrager til oplysninger om en skoles eller en institutions undervisningskvalitet. Undervejs i den konkrete vurdering inddrager STUK mange forskellige kompetencer og perspektiver i dialogen med undervisningsinstitutionen bl.a.:

- Styrelsens medarbejdere med viden om lovgivning, regler, økonomistyring, data, organisationsudvikling, støtte til elever med særlige behov og kvalitetsarbejde.
- Læringskonsulenter med lærer- eller skoleledelsesbaggrund, der har erfaring med bl.a. undervisning, pædagogiske og didaktiske principper, skoleudvikling samt pædagogisk ledelse og skoleledelse.
- Fagkonsulenter, der ved siden af arbejdet i STUK underviser på en skole/institution og har erfaring bl.a. med de enkelte fags indhold, pædagogiske og didaktiske principper samt tests og prøver.

Skolerne får tilbud om rådgivning og vejledning

STUKs medarbejdere yder vejledning om, hvad der skal til for at styrke kvaliteten, driften og den økonomiske bæredygtighed i de konkrete tilsyn både i de kvalitets- og økonomiske tilsyn på de forskellige uddannelsesområder. STUKs læringskonsulenter, som har konkret erfaring fra undervisningssektoren, understøtter også skoler og institutioner i deres arbejde med at forbedre de forhold, der har ført til et tilsyn.

Folkeskoler og institutioner for forberedende grunduddannelser og statslige selvejende institutioner på det gymnasiale område og erhvervsuddannelsesområdet tilbydes frivillige rådgivningsforløb eller deltagelse i netværksaktiviteter i forhold til de konkrete problemstillinger, skolerne oplever i forbindelse med tilsyn.

De forskellige tilsynstyper

Udover det risikobaseret tilsyn, som er beskrevet i afsnittet om, hvordan vi fokuserer på de skoler, som udviser tegn på udfordringer ovenfor, fører STUK også en række andre typer af tilsyn. Af de planlagte tilsyn føres der det undersøgende tilsyn og det tematiske tilsyn.

Det **tematiske tilsyn** retter sig mod et særskilt område inden for eller på tværs af de enkelte uddannelses- og institutionsområder, hvor STUK vurderer, at der kan være risiko for, at skoler og institutioner er fagligt eller økonomisk udfordrede, eller hvor der er mistanke om manglende regeloverholdelse.

Det **undersøgende tilsyn** er tilsyn med et forebyggende sigte. Det kan eksempelvis være medvirkende til at øge kendskab til regler og data – og indsigt i årsagerne til forskelle eller udviklinger i skolernes indberettede data. Dette kan eks. opnås ved, at STUK afdækker årsager via et *survey* til udvalgte institutioner.

Ud over de planlagte tilsynsaktivitet gennemfører STUK i løbet af året ligeledes en række **enkeltsagstilsyn**, som styrelsen indleder på baggrund af konkrete henvendelser, presseomtale og lignende.

Styrelsens tilsyn fordelt på institutionstyper i 2023

Styrelsens tilsyn dækker bredt både på institutionsniveau og alle uddannelsesområder. Omfanget og antallet af tilsyn varierer fra år til år. De nedenstående tabeller bidrager med et overblik over dækningen af styrelsens tilsynsindsats i 2023.

Som det ses af tabel 2, påbegyndte Styrelsen i 2023 i alt 132 tilsyn med i alt 671 udtagne institutioner. Dette fordelt på 99 institutioner i enkeltsagstilsyn, 177 institutioner i risikobaserede tilsyn og 180 institutioner i tematiske tilsyn samt 215 institutioner i undersøgende tilsyn.

Varigheden af styrelsens tilsyn varierer afhængigt af tilsynstype samt af sagens indhold og karakter. De planlagte risikobaserede tilsyn følger oftest en årlig kadence fordelt på enten et almindeligt år eller et skoleår afhængig af datagrundlaget. Planlagte tematiske og undersøgende tilsyn følger som udgangspunktet ikke nogen fast kadence, men vil være beskrevet i STUKs tilsynsplan for det pågældende år.

Tabel 2: Antal påbegyndte tilsyn fordelt på tilsynstype i 2023

Tilsynstype	Antal tilsyn	Antal institutioner i tilsyn
Påbegyndte <i>enkeltsagstilsyn</i> i 2023	99	99
Påbegyndte <i>risikobaserede</i> tilsyn i 2023	11	177
Påbegyndte <i>tematiske</i> tilsyn i 2023	14	180
Påbegyndte <i>undersøgende</i> tilsyn i 2023	8	215
I alt	132	671

Enkeltsagstilsynene, som ikke er planlagte, skifter i varighed afhængig af den enkelte sags kompleksitet. Af nedenstående tabel fremgår det, at styrelsen i 2023 afsluttede i alt 84 enkeltsagstilsyn, hvoraf 23 tilsyn var afsluttet inden for to måneder, 31 tilsyn var afsluttet inden for to til fire måneder, 6 tilsyn var afsluttet inden for fire til seks måneder og 24 tilsyn varede længere end seks måneder, inden de blev afsluttet.

Tabel 3: Antal afsluttede enkeltsagstilsyn i 2023

Varighed	Antal
Inden for 2 måneder	24
2 til 4 måneder	31
4 til 6 måneder	6
Længere end 6 måneder	24
I alt	85

Læringspunkter fra tilsynet i 2023

I tilsynsåret for 2023 har STUK opnået en række forskellige læringspunkter, der arbejdes videre med i de kommende år. I denne beretning vil der under hvert uddannelsesområde, være særskilte læringspunkter, som gør sig gældende for netop det område. Nedenfor beskrives en række tværgående læringspunkter fra tilsynsåret 2023.

Det undersøgende tilsyn som metode

Det undersøgende tilsyn blev introduceret sammen med styrelsens tilsynsstrategi for 2022-2024. 2023 er således andet år, at de undersøgende tilsyn har været gennemført. Erfaringerne fra de undersøgende tilsyn har vist, at tilsynet kan understøtte et velfunderet videngrundlag i STUK om forskellige emner i sektoren f.eks. kvalitetssystemerne på institutionerne eller bedømmelsesgrundlagene til eksamen i grundfagene på erhvervsskoleområdet. Det er samtidig en udfordring, at formatet for det undersøgende tilsyn kan være forbundet med uklarhed hos institutionerne, da her både er tale om tilsyn og en åben undersøgende tilgang. Det afstedkommer et særligt behov for forventningsafstemning.

Feedback fra sektoren inden og under et tilsyn

STUK har i 2023 haft god erfaring med at modtage feedback fra sektoren i forbindelse med planlægningen og udviklingen af tilsyn. Eksempelvis indledte STUK et tilsyn med kostafdelinger på eud-området med en pilotundersøgelse, hvor udvalgte institutioner testede spørgeskema med henblik på at kvalificere det, inden det blev udsendt til alle institutioner. Feedbacken fra

de udvalgte institutioner blev indarbejdet i det endelige skema. Både sektoren og STUK oplevede, at pilotundersøgelsen bidrog til at kvalitetssikre og forbedre tilsynet.

Et andet element som har været afprøvet, og som STUK har modtaget positiv feedback på er afholdelse af virtuelle opstartsmøder før et tilsyn. På flere områder har der været virtuelle opstartsmøder før og undervejs i tilsynet, hvor der har været mulighed for dialog, spørgsmål og afklaring for de deltagende skoler og institutioner. Der er blevet afholdt virtuelle møder på VEU-området, gymnasieområdet, samt erhvervsskoleområdet, det frie område og i SPS-tilsynet.

STUK vil på denne baggrund fortsat have fokus på løbende sparring med og feedback fra sektoren i arbejdet med de planlagte tilsyn.

Tilbageløb om tilsynets resultater og om god praksis til sektoren

I 2023 har STUK haft gode erfaringer med at give tilbageløb til sektoren om resultater fra tilsynet, f.eks. gennem en kort skriftlig opsamling om den viden, tilsynet har genereret, som sendes med til institutionerne, når tilsyn afsluttes. STUK har også haft gode erfaringer med at afholde webinarer. Inspirationswebinaret, der blev afholdt i forbindelse med tilsynet med indfrielse af måltal på eud, indeholdt oplæg fra institutioner, der deler erfaringer om god praksis, som understøttede og inspirerede andre institutioner og STUK til, hvordan institutionerne kan arbejde med at sikre eleverne lærepladser. Et andet eksempel er webinar om tilsynet med prøvetid for elever med behov for ekstra prøvetid på det gymnasiale område. Webinardeltagerne fik her viden om regelgrundlaget for prøvetid, og tilsynet kunne formidle resultaterne af tilsynet med prøvetid til elever og institutioner.

STUK vil løbende bidrage med tilbageløb og videndeling til sektoren, som også er blevet taget godt imod af ovennævnte deltagere.

Fokus på kommunikationen i tilsynet

Der opleves en generel tilfredshed med STUKs kommunikation om tilsynet samt det materiale, der sendes ud i forbindelse med tilsynet. Dette viser sig både i de *surveys*, som STUK sender ud efter endt tilsyn, ligesom det var tilbagemeldingen på STUKs kvalitative undersøgelser af kommunernes oplevelser med kvalitetstilsynet. I STUKs *survey* efter endt tilsyn svarer 81 pct. af de kommuner, skoler og institutioner, som var udtaget i det risikobaseret tilsyn samt enkeltstilsyn, at STUKs kommunikation var tydelig. Det samme gør sig gældende for 74 pct. af dem, der var udtaget i tematisk tilsyn.

STUK bestræber sig på at sikre, at tilsynsprocessen opleves så smidig og transparent som muligt, og dette vil fortsat være et fokusområde fremover.

Data i det risikobaseret tilsynet

STUK er opmærksom på vigtigheden af, at institutionerne kan genkende den data, der bliver anvendt i tilsynene. Det er vigtigt, at data er tidstro og valide, og således måler på den relevante indikator. Derfor er data og indberetning af data et fokusområde på tværs af uddannelsesområderne.

Der arbejdes på områderne på forskelligvis for at imødekomme dette. På erhvervsskoleområdet, har man f.eks. via bedre datatilgængelighed flyttet årshjulet for det risikobaserede kvalitetstilsyn i 2023, så tilsynet er baseret på mere tidstro data.

For at understøtte institutionernes fokus på data og datakvalitet vil STUK udsende

bestyrelsesrapporter til de statslige, selvejende institutioner. Rapporterne blev i første omgang sendt ud til institutioner med gymnasier og hf i 2023, ligesom FGU-institutionerne og erhvervsskolerne vil modtage en rapport i første halvår af 2024. Bestyrelsesrapporten indeholder data, som viser centrale nøgletal for institutionens kvalitet og økonomi, herunder sammenligning med andre institutioner og med landsgennemsnit. Rapporten indeholder de samme nøgletal, som STUK baserer sit risikobaserede kvalitetstilsyn på. Der er på det almene VEU-område endnu ikke udviklet indikatorer til brug for risikobaseret tilsyn. Der pågår dog et arbejde med henblik herpå. Når data er tilgængelig vil også de modtage bestyrelsesrapporter.

TILSYNENES SAMLEDE VIRKNING

Kapitlet om *tilsynenes samlede virkning* har til formål at følge udviklingen i resultaterne på udvalgte uddannelsesområder. Det sker på baggrund af de konkrete indikatorer fra det risikobaserede kvalitetstilsyn, som skoler og institutioner er udtaget på baggrund af.

Endelig gives en kort opfølgning på skolernes, institutionernes og kommunernes oplevelse af tilsynet og opstilling af langsigtede mål.

1. Tilsynenes samlede virkning i 2023

1.1 Langsigtede mål for de risikobaserede tilsyn

I det risikobaserede kvalitetstilsyn opstilles som udgangspunkt ét eller flere langsigtede mål med indfrielsesfrist i tilsynsforløbene. De langsigtede mål skal omhandle den ønskede forbedring af resultaterne på den/de indikatorer, som skolen eller institutionen i et risikobaseret tilsyn er udtaget på baggrund af, inden for en bestemt tidsramme.

Samme skole, institution eller afdeling kan have flere langsigtede mål, og disse mål kan have forskellige frister for indfrielse. Formålet er, at tilsynet og den udtagne institution/skole kan følge op på, i hvilket omfang der sker positive forandringer, som er med til at løfte den faglige kvalitet. I tabel 4 er der en oversigt over de langsigtede mål, som er blevet opstillet for de risikobaserede tilsyn i 2023. Opstillingen af mål foregår med mindre variationer på tværs af uddannelsesområder, hvorfor fremgangsmåden på de enkelte områder kort er beskrevet nedenfor.

På FGU-området og erhvervsuddannelsesområdet fastsættes de langsigtede mål i dialog mellem STUK og de udtagne institutioner. Fastsættelsen af langsigtede mål indgår ikke i lovgivningen om FGU og de erhvervsrettede uddannelser, men er en del af STUK's tilsynsstrategi.

På det gymnasiale område opstilles de langsigtede mål ligeledes i dialog mellem STUK og de udtagne afdelinger, men i enkelte skærpede tilsynsforløb vil det være STUK, der alene opstiller mål for den enkelte institution. For arbejdsmarkedsuddannelsesområdet fastsættes målene af STUK for de udtagne AMU-udbydere.

For fri-, privat- og efterskoler er der ikke lovhjemmel til at stille krav om opstilling af mål, hvilket derfor indgår på frivillig basis som et tilbud i det risikobaserede tilsyn med stå-mål med-kravet. Det risikobaserede tilsyn gennemføres hvert andet år.

Der er på folkeskoleområdet ikke lovhjemmel til at kræve, at en kommune opstiller langsigtede mål for skoler udtaget i tilsyn. STUK opfordrer dog i forbindelse med de indledende opstartsmøder til, at kommuner og skoler frivilligt opstiller mål i en forandringsplan for tilsynets forløb.

Tabel 4 viser en oversigt over, hvor mange langsigtede mål, der er opstillet på de enkelte områder for skoler og institutioner udtaget til det risikobaserede kvalitetstilsyn i 2023.

Tabel 4 - Langsigtede mål opstillet for risikobaserede tilsyn 2023

Institutionstype	Antal langsigtede mål	Antal skoler/institutioner med langsigtede mål	Antal skoler/institutioner udtaget i tilsyn 2023
Folkeskoler	63	25	27
Frie skoler	3	1	11
FGU	4	3	3
Erhvervsskoler	4	2	2
Gymnasiale uddannelser	6	6	12
Arbejdsmarkedssuddannelser	4	4	4

Anm.: Tabellen bygger på oplysninger om skoler/institutioner udtaget til videre tilsyn i det risikobaserede tilsyn i 2023.
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

1.1.1 Folkeskoler

Mål opstillet i 2023

I det risikobaserede kvalitetstilsyn på folkeskoleområdet fik 22 kommuner i 2023 udtaget i alt 27 nye skoler i tilsyn. 26 ud af 27 skoler tog imod tilbuddet om rådgivning fra STUKs læringskonsulenter. 25 ud af de 26 skoler valgte at opstille langsigtede mål. De langsigtede mål er pejlemærker for forbedring af skolernes kvalitet og omfatter hovedsageligt mål for forbedring af faglige resultater i de bundne prøver og trivsel. Målene er i alle tilfælde udformet af kommunerne i samarbejde med STUKs læringskonsulenter. Der rapporteres ikke på mål til indfrielse, da målene er frivillige og dermed ikke noget, som STUK formelt følger op på.

1.1.2 Frie skoler

Mål opstillet i 2023

På det frie område tilbydes på frivillig basis opstilling af langsigtede mål efter STUKs undersøgelser og i forbindelse med, at skolen får et påbud/pålæg som led i en afgørelse. Hvis STUK vurderer det relevant, vil styrelsen desuden gå i dialog med skolerne om at opstille mål vedrørende forbedring af resultater på en eller flere screeningsindikatorer. Det risikobaserede tilsyn med stå mål med-kravet gennemføres hvert andet år og blev senest gennemført i 2023.

I det risikobaserede stå mål med-tilsyn i 2023 fik én efterskole et påbud om at sikre, 1) at skolens undervisning af elever med særlige behov lever op til stå mål med-kravet, 2) at skolen giver specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand eller tilbyder supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever med særlige behov, 3) at skolens skriftlige planer til elever med behov for støtte i mindst 9 timer ugentligt understøtter skolens indsats i undervisningen af disse elever.

Skolen takkede ja til STUKs tilbud om at indgå i en proces med at omsætte påbuddene til langsigtede mål. Her skulle skolen opstille kortsigtede mål, der kunne understøtte opfyldelse af de langsigtede mål. Gennem hele forløbet har skolen, med vejledning fra STUK, opstillet

kortsigtede mål og regelmæssigt rapporteret om implementeringen af tiltagene ved virtuelle møder.

Mål indfriet i 2023

Det frie område havde ingen mål til opfyldelse i 2023, jf. ovenfor.

1.1.3 FGU

Mål opstillet i 2023

Der gennemføres årligt et risikobaseret kvalitetstilsyn med institutionerne på de retningsgivende mål for uddannelsen, som er fastsat i Aftale om bedre veje til uddannelse og job (2017). Målene er:

- De unges overgang til uddannelse eller beskæftigelse: Andelen af unge, der opnår uddannelse, eller overgår direkte til ordinær uddannelse eller beskæftigelse efter FGU, skal løbende forbedres på skoleniveau.
- *De unges trivsel*: Trivslen på FGU skal løbende styrkes. Udviklingen følges i en national obligatorisk årlig trivselsmåling.
- *De unges fravær*: Institutionerne registrerer og arbejder målrettet med de unges fravær, herunder ved at afdække og afhjælpe årsagerne hertil.

På FGU-området gælder, at hvis en institution udtages i videre tilsyn afholdes der tilsynsmøde på institutionen, og der fastsættes langsigtede mål for tilsynet. Formålet med de langsigtede mål er at skabe retning for institutionens arbejde med at forbedre kvaliteten på den kvalitetsudfordring, som institutionen er udtaget i tilsyn på, og institutionen tilbydes endvidere et rådgivningsforløb med STUKs læringskonsulenter. I rådgivningsforløbet indgår opstilling af kortsigtede mål.

De institutioner, der blev udtaget til videre tilsyn på FGU-området i 2023, fik hver opstillet et langsigtet mål, der knyttede sig til den indikator, de var udtaget på. De langsigtede mål for fravær skal indfries for kalenderåret 2024, målet for trivsel skal indfries i forbindelse med trivselsmålingen for 2024, og målet for overgange skal indfries for skoleåret 2024/25. Alle målene er opstillet efter, at institutionens indsatser efter udtag i tilsyn, skal have haft tid til at slå igennem i det tilgængelige data.

Mål indfriet i 2023

Der blev fastsat tre langsigtede mål for indikatoren trivsel (fordelt på to institutioner), som skulle indfris med trivselsmålingen for 2023. Alle tre mål er indfriet rettidigt.

1.1.4 Erhvervsskoler

Mål opstillet i 2023

På erhvervsuddannelsesområdet omhandler de langsigtede mål altid en forbedring af resultatet på den/de indikatorer, institutionen er udtaget i videre tilsyn på. Fristen for indfrielse kan ligge mellem et og fem år ude i fremtiden, og afhænger af institutionens konkrete udfordringer.

Fastlæggelsen af de langsigtede mål sker i dialog med institutionen, og processen starter i forbindelse med tilsynsbesøget. Efter STUKs opfølgning på tilsynsbesøget indsender institutionerne forslag til konkrete langsigtede mål på den/de kvalitetsindikatorer, som tilsynet

vedrører. Disse langsigtede mål skal efterfølgende godkendes af STUK, som løbende holder øje med, om målene indfries.

I 2023 blev to institutioner udtaget til videre tilsyn i det risikobaserede kvalitetstilsyn. Begge institutioner har opstillet langsigtede mål for forbedringer på de kvalitetsindikatorer, som institutionerne er udtaget til videre tilsyn på baggrund af. I alt er der opstillet 4 langsigtede mål i 2023, jf. tabel 4. To af målene omhandler nedbringelse af fravær og to af målene omhandler nedbringelse af frafald.

En enkelt institution, som blev udtaget i det risikobaserede kvalitetstilsyn, var allerede i igangværende tilsyn i 2023, hvorfor disse tilsyn blev lagt sammen til en større tilsynssag, som endnu ikke er afsluttet. Denne institution indgår ikke i tabel 4, da tilsynsprocessen er en anden.

Mål indfriet i 2023

I alt tre institutioner havde frist for indfrielse af ét langsigtet mål i 2023. Disse mål omhandlede henholdsvis trivsel, andel indgåede lærepladsaftaler og frafald. To af disse mål blev ikke indfriet, og for det sidste er 2023-data endnu ikke offentliggjort.

1.1.5 Gymnasiale uddannelser

Mål opstillet i 2023

På det gymnasiale område indgår langsigtede mål som et redskab i de tilsynsforløb, som viser vedvarende og alvorlige kvalitetsudfordringer i det risikobaserede kvalitetstilsyn. Det er således ikke alle institutioner i tilsyn, der udfærdiger langsigtede mål.

Fastlæggelsen af langsigtede mål foregår i et samarbejde mellem STUK og den enkelte institution. STUK skal godkende målfastsættelsen. Sideløbende med det langsigtede mål fastlægges også kortsigtede mål, som består af konkrete indsatser, der fungerer som milepæle for arbejdet frem mod det langsigtede mål.

Langsigtede mål skaber retning for institutionens arbejde med at forbedre kvaliteten på den kvalitetsudfordring, som institutionen er udtaget i tilsyn på. Når en institution har formuleret og fået godkendt et langsigtet mål, og har opstillet en række kortsigtede mål, vil institutionen enten få arbejdsro til at arbejde med at opfylde målet eller modtage et eller flere besøg alt efter tilsynsforløbets karakter. STUK følger udviklingen i institutionens kvalitetsdata årligt og står i øvrigt til rådighed med vejledning undervejs, ligesom der vil blive afholdt opfølgingsmøder efter behov.

I forbindelse med det risikobaserede kvalitetstilsyn i 2023 blev der på det gymnasiale område udtaget 12 afdelinger i videre tilsynsforløb, jf. tabel 4. Nogle af disse afdelinger har indgået i et såkaldt fleksibelt tilsynsforløb med STUKs gymnasiale læringskonsulenter, hvor de selvstændigt har skulle arbejde med mål, men uden at de opstillede mål skulle indrapporteres til STUK. For de resterende afdelinger er målene opstillet i samarbejde mellem STUK og afdelingerne. Således har 6 afdelinger opstillet langsigtede mål. Antallet af mål opstillet for de enkelte afdelinger svarer som minimum til antallet af indikatorer, som de er udtaget på baggrund af, og målet omhandler typisk en forbedring af den eller de pågældende kvalitetsindikator(er), som har igangsat tilsynet. I alt er der opstillet 6 langsigtede mål i 2023, jf. tabel 4. Langsigtede mål har forskellige indfrielsesfrister, men de er generelt kendetegnet ved at have en lang indfrielsesfrist flere år ude i fremtiden. Årsagen er, at der er en vis latenstid i data, og at de kortsigtede mål

(de lokale indsatser, der skal lede til målopfyldelsen) skal have tid til at virke, før effekten kan måles. Ingen af de opstillede langsigtede mål er derfor indfriet endnu. Målene omhandler for tre afdelingerne forbedring af trivselsdata, for en afdeling en forbedring af eksamensresultater, for en afdeling en forbedring af den socioøkonomiske reference samt for en afdeling en forbedring af overgangen til videregående uddannelse.

Mål indfriet i 2023

Opstilling af langsigtede mål på det gymnasiale område er først indfaset i forbindelse med det risikobaserede kvalitetstilsyn i 2022, og idet målene netop er kendetegnet ved at have en længere tidshorizont, er der ikke nogen afdelinger, der har haft mål til indfrielse i 2023.

1.1.6 Arbejdsmarkedssuddannelser

Mål opstillet i 2023

AMU-udbydere udtages til tilsynet på baggrund af evalueringresultaterne, og får opstillet mål om forbedring af den eller de kvalitetsdimensioner, som de har scoret lavt på evalueringresultaterne. Til forskel fra de øvrige områder, hvor der udtages på en række forskellige indikatorer, udtages der i hos arbejdsuddannelserne kun på baggrund af kursisternes skriftlige evalueringer i Viskvalitet.dk. De AMU-udbydere, hvor deltagerne giver de laveste vurderinger, udtages i tilsyn, fordi risikoen her er størst for forringet kvalitet i uddannelsesindsatsen. Tilsynet følger op på målopfyldelsen i tilsynet 2 år efter udtagelsen, og AMU-udbydere har således cirka 1½ år til at opnå forbedringer.

I 2023 blev fire udbydere udtaget til tilsyn, jf. tabel 4. STUK følger op på udbydernes målopfyldelse i tilsynet 2025, og udbydere har således 1½ år til at leve op til målsætningerne.

Mål indfriet i 2023

I 2022 ændredes tidsperspektivet for de langsigtede mål i AMUs tilsyn fra et til to år. Målene for forbedring af uddannelsesindsatsen er opnået, hvis det ikke er de samme udbydere, der udtages to år efter tilsynet. På grund af skiftet i tidsperspektivet fra et til to år blev der ikke opstillet mål i tilsynet i 2021 til indfrielse i 2023.

1.2 **Udvikling i resultater for skoler og institutioner i det risikobaserede kvalitetstilsyn**

I dette afsnit beskrives den overordnede udvikling i resultater for skoler, institutioner og gymnasieafdelinger udtaget i tilsyn med afsæt i de kvalitetsudfordringer, de er blevet udtaget på baggrund af. Det vil eksempelvis sige, at for skoler, der er udtaget i det risikobaseret tilsyn på baggrund af lav trivsel, opgøres udviklingen i trivslen og ikke udviklingen i øvrige resultater. Der vises opgørelser separat for folkeskoleområdet, området for fri-, privat- og efterskoler, erhvervsuddannelsesområdet, det gymnasiale område og for arbejdsmarkedssuddannelser.

Opgørelserne i dette afsnit er deskriptive analyser, der ikke kan sige noget om, hvorfor udviklingerne ser ud, som de gør. Da der ikke er tale om effektanalyser, vil der ikke være forklaringer om virkningen af de enkelte områders tilsyn, og opgørelsen viser således heller ikke, hvad årsagerne er til udviklingen i resultater, herunder i hvilken grad de er påvirket af tilsynet.

Resultater for skoler, institutioner og afdelinger opgøres for årene forud for tilsynet (baseline), i det aktuelle tilsynsår og i de to år efter tilsynet. Baseline er opgjort som gennemsnittet af resultater i årene før tilsynsåret, med afsæt i længden af screeningsperioden for tilsynet på de forskellige områder.¹ Hvis der screenes på en toårig periode på området er baseline baseret på et gennemsnit af de to forudgående år før udtagelsen til tilsynet, mens baseline vil være et treårigt gennemsnit, hvis der på området screenes på en treårig periode.

På flere tilsynsområder er udviklingen for de enkelte indikatorer opgjort på baggrund af relativt få institutioners resultater. Det skyldes, at antallet af institutioner udtaget til tilsyn på nogle områder er begrænset, at institutioner ikke er udtaget på de samme indikatorer, samt at data i nogle tilfælde ikke har gjort det muligt at følge udviklingen over tid. Opgørelserne kan derfor kun i mindre grad siges at være udtryk for generelle tendenser.

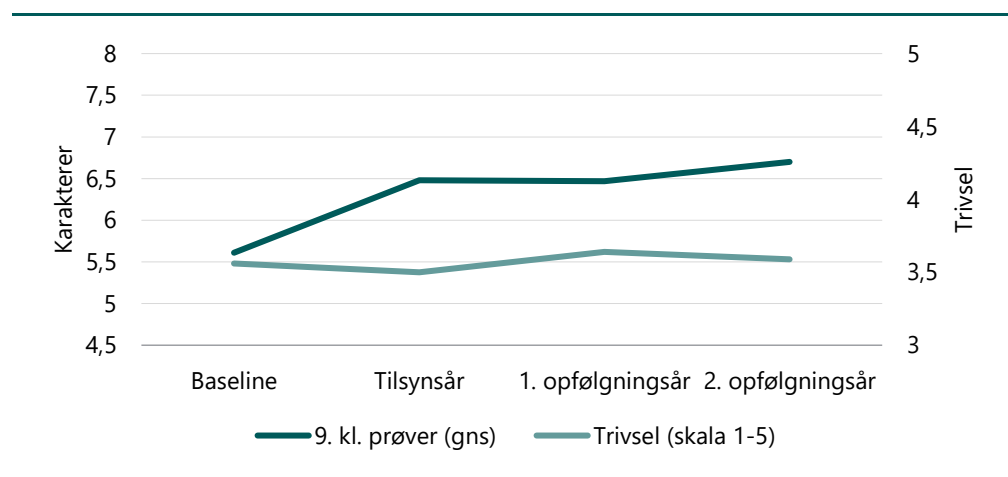
1.2.1 Folkeskoler

Opgørelsen i figur 1 fokuserer på tre af de indikatorer som anvendes på området, hvorfor der samlet set indgår 25 forskellige skoler i opgørelsen.

De tre indikatorer er; bundne prøvfag (vist ved karaktergennemsnit for de bundne prøvfag dansk, matematik, engelsk og naturfag ved de afsluttende 9. klasseprøver), andelen af elever der er overgået til ungdomsuddannelse 15 måneder efter endt grundskole, samt trivsel baseret på resultater fra trivselsmålingen.

I perioden 2018-2021 blev i alt 42 skoler udtaget til tilsyn på baggrund af de tre indikatorer. 16 skoler blev udtaget til tilsyn ud fra resultater for bundne prøver, 8 skoler blev udtaget til tilsyn ud fra resultater i trivselsmålingen, mens én enkelt skole blev udtaget til tilsyn på baggrund af data om overgang til ungdomsuddannelse.

Figur 1 - Udvikling i resultater for bundne prøvfag i 9. klasse og trivsel

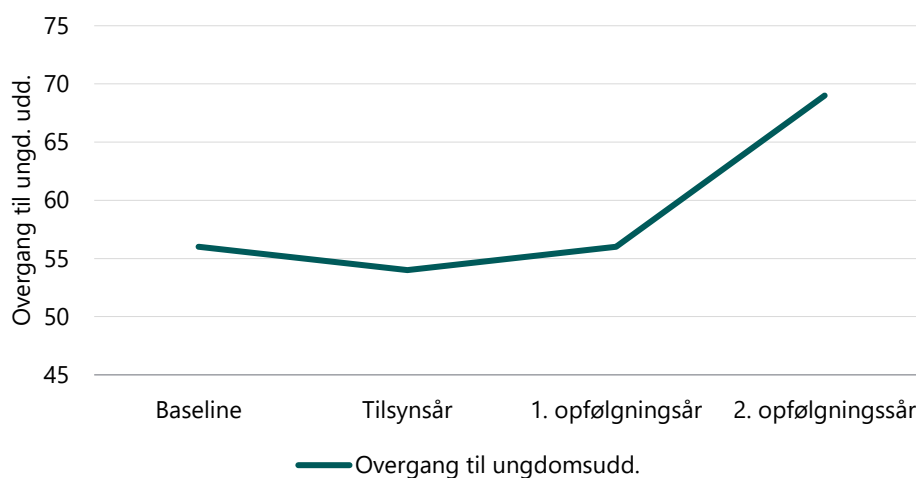
Anm.: Bundne prøver i 9. klasse (N=16), trivsel (N=8). Tabellen bygger på resultater for skoler udtaget til tilsyn i det risikobaserede kvalitetstilsyn i perioden 2018-2021. I opgørelser for enkelte indikatorer indgår skoler udtaget til tilsyn på den pågældende indikator. Der indgår kun skoler, hvor der som minimum er data for baseline, tilsynsår og 1. opfølgingsår for den pågældende indikator. Baseline er opgjort som gennemsnit for de to år før tilsynsåret.
Kilde: Børne- og undervisningsministeriet

¹ I nogle tilfælde vil det dog ikke være data for de år, der er screenet på i praksis, da visse indikatorer – fx overgang til ungdomsuddannelse efter 15 mdr. – ikke er tilgængelig for det forudgående år på screeningstidspunktet.

Figur 1 viser, at de 16 skoler udtaget pba. bundne prøver i 9. klasse gennemgår en positiv udvikling med forskel på baseline og 2. opfølgingsår på 1,09 karaktergennemsnit. Der skal dog tages forbehold for resultaterne, da disse formentlig er påvirket af ændrede regler for afholdelse af de afsluttende 9. klasseprøver og ophøjelse af standpunktskarakterer til prøvekarakterer i skoleårene 2019/20 og 2020/21 som følge af COVID-19.

De otte skoler, som blev udtaget til tilsyn ud fra resultater i trivselsmålingen, gennemgår en lille stigning fra baseline til 2. opfølgingsår på 0,03 på trivselsindikatoren, der går fra 1-5.

Figur 2 - Udvikling i overgang til ungdomsuddannelse efter 15 mdr. (pct.)

Anm.: Overgang til ungdomsuddannelse (N=1). Tabellen bygger på resultater for skoler udtaget til det risikobaserede tilsyn i perioden 2018-2021. I opgørelser for enkelte indikatorer indgår skoler udtaget til tilsyn på den pågældende indikator. På folkeskoleområdet indgår kun skoler, hvor der er data for alle år i opgørelsen. Baseline er opgjort som gennemsnit for to år før tilsynsåret.

Kilde: Børne- og undervisningsministeriet

Figur 2 viser, at den ene skole, som blev udtaget pba. af elever, der overgår til ungdomsuddannelse, oplevede en fremgang på baseline og 2. opfølgingsår på 13 procentpoint. Det er værd at understrege, at opgørelsen over overgang til ungdomsuddannelse er baseret på én enkelt skole, og derfor kan der være tale om tilfældigheder, og det kan i mindre grad siges at være udtryk for generelle tendenser.

Det er særligt på baggrund af indikatorerne for trivsel og folkeskolens afgangsprøve, at kommuner får udtaget skoler i tilsyn på folkeskoleområdet. I kvalitetstilsynet for 2022/23 har langt flere kommuner fået udtaget skoler på baggrund af trivselsresultater og folkeskolens afgangsprøve, hvilket kan ses i det samlede antal skoler udtaget i tilsyn. Flere skoler end normalt har haft en negativ udvikling i trivselsmålingen. På den baggrund har flere skoler end normalt skilt sig ud på indikatoren.

1.2.2 Fri- og privatskoler og efterskoler

Det risikobaserede tilsyn med stå mål med-kravet gennemføres hvert andet år på hhv. fri- og privatskoler og efterskoler.

Skolerne bliver udtaget på baggrund af indikatorerne:

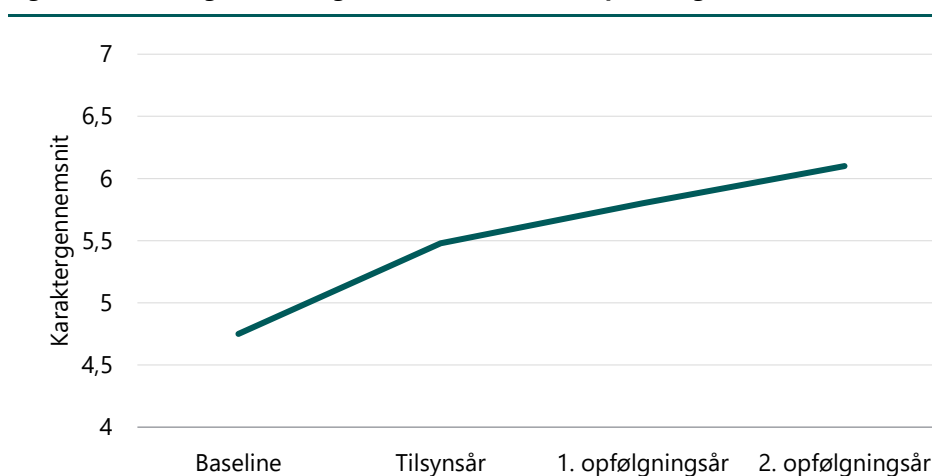
1. Karaktergennemsnit i de bundne prøvfag
2. Karaktergennemsnit i dansk og matematik
3. Overgang til ungdomsuddannelse
4. Socioøkonomisk reference (skolens løfteevne)

I alt blev i alt 37 skoler udtaget til tilsyn i perioden på tværs af alle indikatorer i skoleårene 2018/19 og 2020/21.

Figur 3 viser udviklingen i resultater for de 25 skoler, som blev udtaget på indikatorerne om karaktergennemsnit (punkt 1 og 2 ovenfor). De 25 skoler blev udtaget til tilsyn, fordi deres karaktergennemsnit to år i træk havde ligget blandt de nederste 15 pct. i enten tre ud af fire bundne prøvfag og/eller i både dansk og matematik.

Udviklingen i overgang til ungdomsuddannelse er udeladt, da der endnu ikke foreligger resultater for alle opfølgingsår.

Figur 3 - Udvikling i karaktergennemsnit for bundne prøvfag

Anm.: Bundne prøvfag (N=25). De 25 skoler er udtaget til tilsyn på baggrund af indikatoren om karaktergennemsnit i de bundne prøvfag og/eller karaktergennemsnit i dansk/matematik i det risikobaserede tilsyn i 2018/19 og 2020/21. Der indgår kun skoler, hvor der er data for baseline, tilsynsår og begge opfølgingsår for den pågældende indikator. Baseline er opgjort som gennemsnit for de seneste to år før tilsynsåret.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Figur 3 viser, at der generelt er en positiv udvikling i karaktergennemsnittet for de 25 skoler fra baselinemåling til 2. opfølgingsår, hvor der ses en stigning på 1,35 karaktergennemsnit. Dog er det værd at bemærke, at enkelte skoler oplever en markant positiv udvikling, som bidrager væsentligt til denne overordnede fremgang. Samtidig er udviklingen mere svingende på andre af skolerne.

Der skal endvidere tages forbehold for, at den overordnede fremgang formentligt er påvirket af ændrede regler for afholdelse af 9. klasseprøverne, hvor det bl.a. var muligt at ophøje standpunktskarakterer til prøvekarakterer i skoleårene 2019/20 og 2020/21, som følge af COVID-19, hvilket kan bidrage til et højere karaktergennemsnit for skolerne.

Karakterudviklingen i årene med og uden mulighed for at ophøje standpunktskarakterer viser således, at stigningen i prøvekarakterer er mere markant i årene med ophøjelse, men at skoleåret 2022/23, som var det første år efter COVID-19, hvor eleverne ikke kunne få ophøjet deres standpunktskarakter, alligevel havde en vis fremgang i forhold til årene forud for pandemien

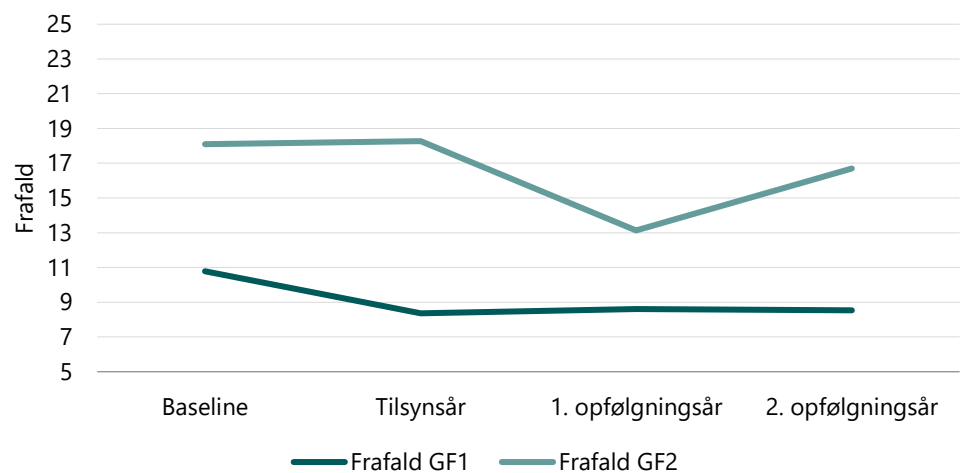
I den forbindelse bør det understreges, at der dermed ikke nødvendigvis kan fastslås en årsagssammenhæng mellem STUKs tilsyn og den positive udvikling i karaktergennemsnit for bundne prøvefag.

1.2.3 Erhvervsuddannelser

Opgørelsen i figur 4 og figur 5 tager udgangspunkt i indikatorerne: *Frafald GF1* og *Frafald GF2*, samt trivselsindikatorerne: *Velbefindende* og *Læringsmiljø*. Disse indikatorer har siden 2020 indgået i det risikobaserede kvalitetstilsyn med erhvervsuddannelserne.

Udviklingen i figurerne er baseret på i alt 12 forskellige institutioner, hvoraf nogle har været udtaget i videre tilsyn på flere indikatorer og andre blot på en enkelt indikator.

Figur 4 - Udvikling i resultater for frafald på grundforløb 1 og 2 (pct.)

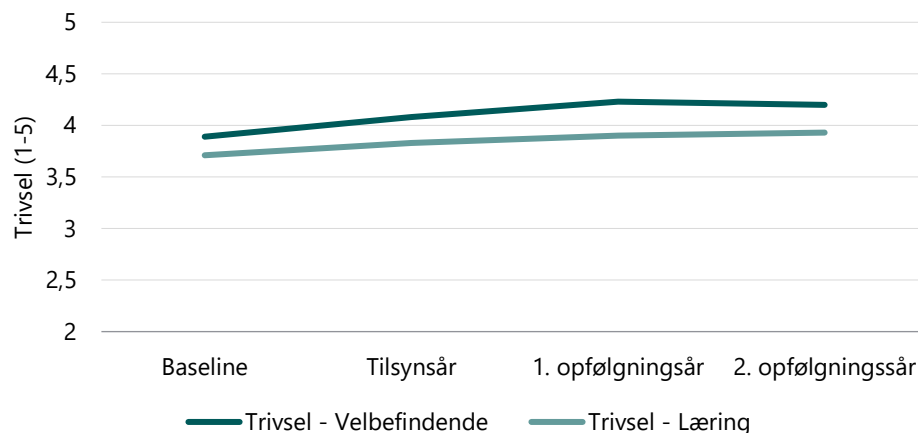

Anm.: Frøfald GF1 (N=5), frøfald GF2 (N=3). Tabellen bygger på resultater for institutioner udtaget i videre tilsyn i det risikobaserede tilsyn i perioden 2020-2023. I opgørelser for enkelte indikatorer indgår institutioner udtaget til tilsyn på den pågældende indikator. Der indgår kun institutioner, hvor der som minimum er data for baseline, tilsynsår og 1. opfølgingsår for den pågældende indikator. Baseline er opgjort som gennemsnit for de to år før tilsynsåret.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet. Med hensyn til 2. opfølgingsår er der blot data for tre institutioner mht. GF1 og én institution mht. GF2.

Figur 4 viser udviklingen for de 5 institutioner udtaget pba. frafald på grundforløb 1, samt udviklingen for de 3 institutioner udtaget pba. frafald på grundforløb 2. For begge indikatorer ses der overordnet et lille fald frem til 1. opfølgingsår. For 2. opfølgingsår er data baseret på 3 institutioner, hvad angår frafald på GF1 og én institution, hvad angår GF2. Det meget spinkle datagrundlag gør, at det ikke er muligt at konkludere noget eller tale om en udvikling.

I perioden 2020 til 2023 har 2 til 8 institutioner været udtaget i videre tilsyn hvert år.

Figur 5 - Udvikling i resultater for trivsel (hhv. læring og velbefindende)

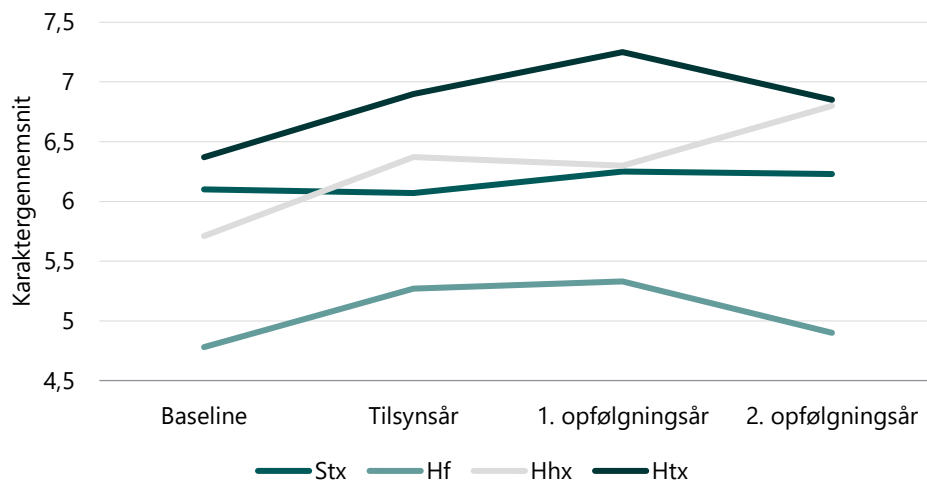
Anm.: Trivsel – læringsmiljø (N=6), trivsel – velbefindende (N=4). Tabellen bygger på resultater for institutioner udtaget i videre tilsyn i det risikobaserede tilsyn i perioden 2020-2023. I opgørelser for enkelte indikatorer indgår institutioner udtaget til tilsyn på den pågældende indikator. Der indgår kun institutioner, hvor der som minimum er data for baseline, tilsynsår og 1. opfølgingsår for den pågældende indikator. Baseline er opgjort som gennemsnit for de to år før tilsynsåret. Hvis man også skal have 2. opfølgingsår med, er der blot data for henholdsvis 3 (læringsmiljø) og 2 (velbefindende) skoler. Da det tager tid for institutionerne at implementere nye trivselsindsatser efter tilsynet, vil man formentlig ikke kunne måle en effekt efter blot et år.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Figur 5 viser udviklingen for de 4 institutioner der er udtaget pba. trivselsindikatoren *velbefindende*, samt de 6 institutioner udtaget pba. trivselsindikatoren *læringsmiljø*, for hvilke der er data for baseline, tilsynsåret og 1. opfølgingsår. For begge indikatorer ses en positiv udvikling fra baseline til 1. opfølgingsår. I 2. opfølgingsår er der data for henholdsvis 3 (*læringsmiljø*) og 2 (*velbefindende*) institutioner. Der er derfor tale om så få institutioner, at den positive udvikling blot kan være et udtryk en tilfældighed. Endvidere vil man formentlig heller ikke kunne aflæse en effekt af tilsynet allerede et år efter tilsynsåret, da det tager tid for institutionerne at udvikle og implementerer nye trivselsindsatser.

1.2.4 Gymnasiale uddannelser

Opgørelsen for de gymnasiale uddannelser bygger på afdelinger udtaget i perioden 2018-2021. I denne periode blev i alt 76 gymnasiale afdelinger udtaget til det risikobaserede kvalitetstilsyn på en række indikatorer som bl.a. gennemsnitligt eksamensresultat, frafald, socioøkonomisk reference og overgang til videregående uddannelse.

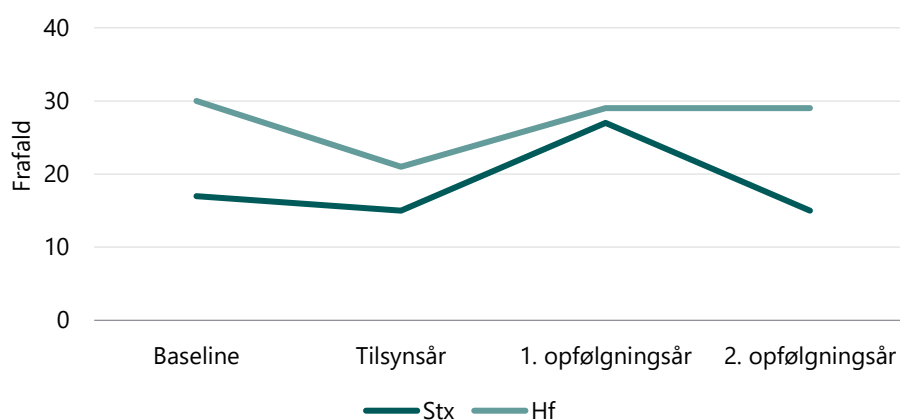
Figur 6 - Udvikling i gennemsnit for eksamensresultater (inkl. A bonus)

Anm.: Stx (N=6), hf (N=3), hhx (N=3), htx (N=2). Anm.: Tabellen bygger på resultater for afdelinger udtaget i det risikobaserede tilsyn med gymnasiale uddannelser i 2018-2021. I opgørelser for enkelte indikatorer indgår afdelinger udtaget til tilsyn på den pågældende indikator og med data for baseline, tilsynsår og 2. opfølgingsår for indikatoren. Baseline er opgjort som gennemsnit for de 3 år før tilsynsåret, der er således benyttet data fra 2015-2023. Der tages forbehold for, at regler for afholdelse af eksamen er ændret i skoleårene 2019/20 og 2020/21 som følge af Covid-19, hvilket kan have påvirket eksamensresultaterne. Hvis en afdelinger er faldet ud i tilsynet flere gange i perioden 2018-2021 benyttes udelukkende data fra det seneste tilsyn. Det bør bemærkes, at data for frafald på afdelingerne er af dårlig kvalitet, da der ofte er datahuller og kan forekomme fejlregistreringer. For de enkelte afdelinger, hvor der kun har været data for 1-2 skoleår er data ikke medtaget i beregningerne, ligeledes er data ikke medtaget for afdelinger, som er lukket.

Kilde: Uddannelsesstatistik, Børne- og Undervisningsministeriet

Figur 6 og figur 7 viser udviklingen i eksamensresultater og frafald for afdelinger udtaget på baggrund af denne indikator. Udviklingen vises separat for de forskellige typer gymnasiale uddannelser. Det er værd at bemærke, at nogle af opgørelserne baserer sig på relativt få skoler inden for de enkelte uddannelsestyper, og derfor kan udviklingen være udtryk for en tilfældighed snarere end et udtryk for en effekt af tilsynet.

Figur 6 viser, at der generelt er en stigning i afdelingernes gennemsnitlige eksamensresultat fra baseline til det 2. opfølgingsår på tværs af alle uddannelsesområder. Den største fremgang ses på hhx med en samlet udvikling på 1,09 karakterpoint, men det drejer sig også her om relativt få (3) afdelinger. Der tages imidlertid forbehold for, at regler for afholdelse af eksamen var ændret i skoleårene 2019/20 - 2022/23 som følge af Covid-19, hvilket kan have påvirket eksamensresultaterne.

Figur 7 - Udvikling i frafald 1 år efter påbegyndelse af uddannelse (pct.)

Anm.: Stx (N=4), hf (N=3), htx (N=1). Anm.: Tabellen bygger på resultater for afdelinger udtaget i det risikobaserede tilsyn med gymnasiale uddannelser i 2018-2021. I opgørelser for enkelte indikatorer indgår afdelinger udtaget til tilsyn på den pågældende indikator og med data for baseline, tilsynsår og 2. opfølgingsår for indikatoren. Baseline er opgjort som gennemsnit for de 3 år før tilsynsåret, der er således benyttet data fra 2015-2023. Der tages forbehold for, at regler for afholdelse af eksamen er ændret i skoleårene 2019/20 og 2020/21 som følge af Covid-19, hvilket kan have påvirket eksamensresultaterne. Hvis en afdelinger er faldet ud i tilsynet flere gange i perioden 2018-2021 benyttes udelukkende data fra det seneste tilsyn. Det bør bemærkes, at data for frafald på afdelingerne er af dårlig kvalitet, da der ofte er datahuller og kan forekomme fejlregistreringer. For de enkelte afdelinger, hvor der kun har været data for 1-2 skoleår er data ikke medtaget i beregningerne, ligeledes er data ikke medtaget for afdelinger, som er lukket
Kilde: Uddannelsesstatistik, Børne- og Undervisningsministeriet.

Figur 7 viser, at der er et fald i den gennemsnitlige frafaldsprocent for stx- og hf-udbuddene fra baseline til 2. opfølgingsår. For stx-udbuddenes vedkommende mindskes deres frafald med gennemsnitligt 2 procentpoint. Der har i de målte år ikke været udtaget htx-udbud på baggrund af indikatoren for frafald, mens data for et enkelt htx-udbud omhandler så lille et udbud og så få elever, at det ikke er medtaget her.

I årene under Covid-19 var der generelt en reduktion af frafaldet på alle gymnasiale uddannelsesretninger. I de efterfølgende år har den generelle tendens for frafald været stigende, men for skoleåret 2022/23 er frafaldet stadig gennemsnitligt lavere end før Covid-19. For eksamensresultaterne har niveauet ligget relativt stabilt. Virkningen af tilsynet skal således ses i lyset af, at Covid-19 har haft en indvirkning for både frafald og eksamensresultater i den periode, data bygger på.

1.2.5 Arbejdsmarkedsuddannelser

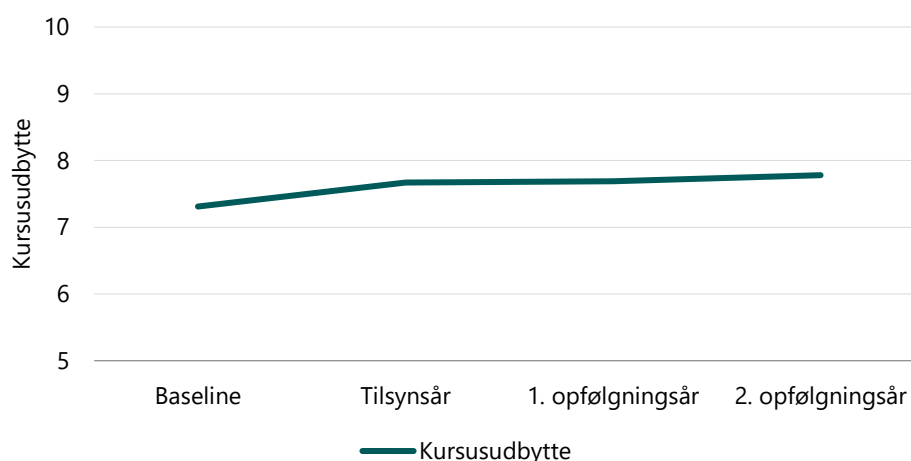
Der er for årene 2017, 2019 og 2021 udtaget i alt 14 AMU-udbydere til risikobaseret tilsyn med evalueringresultater fra Viskvalitet.dk. Grundet bl.a. institutionsfusioner mv. bygger opgørelsen i figur 8 dog på 12 AMU-udbydere.

Det risikobaserede kvalitetstilsyn på AMU har til formål at undersøge kvaliteten af uddannelsesindsatsen hos de AMU-udbydere, hvor deltagerne giver de laveste vurderinger i AMUs evalueringssystem, Viskvalitet.dk, fordi risikoen her vurderes størst for forringet kvalitet i uddannelsesindsatsen. Evalueringsskemaet, der udfyldes af kursisterne, er udformet som et spørgeskema, hvor deltagerne på en skala fra 0 til 10 kan udtrykke graden af tilfredshed med den uddannelse, som de har deltaget i. Spørgsmålene er inddelt i 3 overordnede

kvalitetsdimensioner, der omfatter: kursusudbytte, lærerens præstation og undervisnings form og indhold.

Der er tale om et meget stort talmateriale, som typisk omfatter cirka 300.000 årlige deltagerbesvarelser, og på institutionsniveau er udsvingene fra år til år små, når tal opgøres på institutionsniveau. Ændringer fra år til år vil således fremstå relativt små, men er alligevel bemærkelsesværdige ift. at vurdere graden af forbedringer og forringelser.

Figur 8 - Udvikling i kursusdeltagernes evaluering af kursusudbytte (skala 0-10)

Anm.: Kursusudbytte (N=12). Data for år 2020 indgår ikke grundet COVID-19, hvilket ændrer opfølgingsårene for tilsynet i 2019, således at 2021 er første og 2022 andet opfølgingsår for udbydere udtaget i 2019, samt at tilsynsåret 2020 erstattes af 2021.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Figur 8 viser udviklingen for 12 AMU-udbydere, der har været udtaget i tilsyn pba. deltagerens vurdering af kursusudbyttet.

Kurven i figur 8 viser, at der 2 år efter gennemført tilsyn kan ses en gennemsnitlig stigning i vurderingen af kursusudbyttet. Landsgennemsnittet for kursusudbytte var 7,9 i 2022 og 2023, og figur 8 viser, at gennemsnittet for de udtagne udbydere i tilsynet efter tre år ikke er langt fra landsgennemsnittet. Udtagesmetoden i tilsynet er relativ, hvilket betyder, at de lavest vurderede 10 % hvert år udtages. Det betyder, at niveauet, der sker udtagelse på, kan variere lidt fra år til år.

1.3 Skoler, institutioner og kommuners oplevelse af tilsynet

I perioden 2022-2024 afslutter STUK hvert tilsyn med en kort opfølgning på skoler, kommuners og institutioners oplevelse af tilsynet. Det er målet, at de skoler/institutioner/kommuner, der omfattes af tilsynet, skal opleve tilsynet som helhedsorienteret, effektivt og virkningsfuldt. Svarene i vurderingen bidrager til, at STUK kan udvikle de forskellige dele af tilsynet. Opfølgningen består af et survey med 5 spørgsmål, hvor skolerne/institutionerne/kommunerne

kan svare på, i hvilken grad de er enige i en række forhold ved tilsynet. Data kommer fra september 2022 til marts 2024.

Der rapporteres på besvarelser indsamlet fra de risikobaserede og tematiske tilsyn på:

- folkeskoleområdet,
- fri- og privatskoleområdet,
- det forberedende grunduddannelsesområde,
- det gymnasiale uddannelsesområde, voksen- og efteruddannelsesområdet samt
- SPS-tilsyn,

samt besvarelser fra enkeltsgstilsyn på:

- det forberedende grunduddannelsesområde,
- fri- og privatskoleområdet,
- erhvervsuddannelsesområdet og
- SPS-tilsyn.

Sprogbrugen i kapitlet vil variere afhængigt af, hvilket uddannelsesområde tilsynet er udført på. Der anvendes derfor betegnelsen skoler/institutioner/kommuner, som dækker over de variationer, der vil findes ved hver enkelt område. For de indsamlede besvarelser gælder det, at tilsyn på folkeskoleområdet er med kommunerne, så spørgeskemaet udsendes til forvaltningen. For de øvrige uddannelsesområder har den øverste ledelse på institutionen besvaret spørgeskemaet.

1.3.1 Oplevelsen af de risikobaserede kvalitetstilsyn

I nedenstående figur 9 ses besvarelserne på de 5 spørgsmål, skolen/kommunen/ institutionen præsenteres for i opfølgningsspørgeskemaet efter et endt risikobaseret tilsyn. Der er i alt udsendt 102 spørgeskemaer til skoler/kommuner/institutioner, hvoraf der er modtaget 53 besvarelser.

For de risikobaserede kvalitetstilsyn viser tilbagemeldingen, at 71 pct. af institutioner/kommuner i tilsynet oplever, at det i meget høj eller høj grad var klart, hvad det langsigtede mål med tilsynet var. En andel på 8 pct. mener, at det i lav eller meget lav grad var klart, hvad det langsigtede mål med tilsynet var.

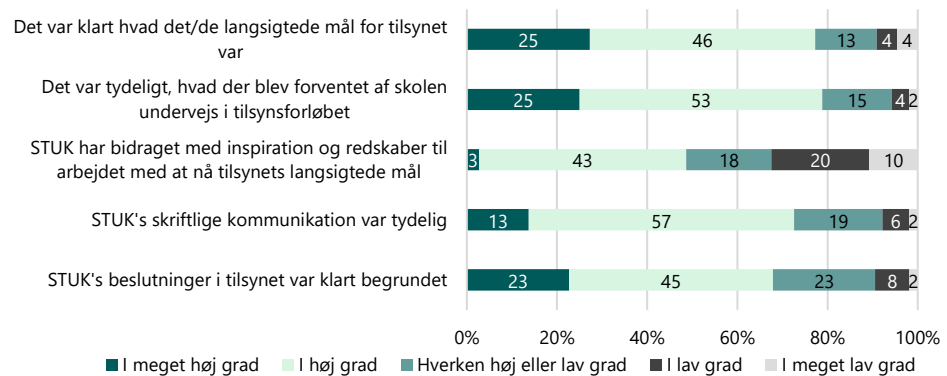
Opstillingen af langsigtede mål sker forskelligt fra område til område. Fremgangsmåden for det respektive områder er beskrevet i afsnit 1. Det er vigtigt for STUK, at institutionerne/skolerne tydeligt forstår, hvilke langsigtede mål, der skal arbejdes hen imod i det risikobaseret tilsyn. Det er derfor også glædeligt, at langt de fleste institutioner / kommuner melder tilbage, at det var klart, hvad det langsigtede mål med tilsynet var. STUK vil i fremtiden arbejde videre med opstilling af mål, og arbejdet med dette bliver løbende revideret ud fra de erfaringer, STUK gør sig på områderne.

78 pct. af de adspurgte institutioner/kommuner i tilsynet oplever i meget høj eller høj grad, at det undervejs i tilsynet var tydeligt, hvad der blev forventet af dem. 46 pct. af de adspurgte institutioner/kommuner mener, at STUK i meget høj eller høj grad har bidraget med inspiration og redskaber til at nå tilsynets langsigtede mål, mens 70 pct. mener, at STUKs

skriftlige kommunikation som led i tilsynet var tydelig. Endelig angiver 68 pct., at STUKs beslutninger i tilsynsforløbet var klart begrundet.

STUK arbejder med den sproglige kommunikation i og omkring tilsynet. Det er vigtigt, at de breve STUK sender er forståelige for modtagerne, og ikke giver anledning til misforståelser eller tvivl, herunder tydeliggøre, hvad der forventes af institutionens / kommunen i tilsynet. STUK arbejder løbende med at tilsyn og vejledning er konkret og anvisende, herunder at styrelsen bidrager med inspiration og redskaber, som understøtter institutionen/kommunen.

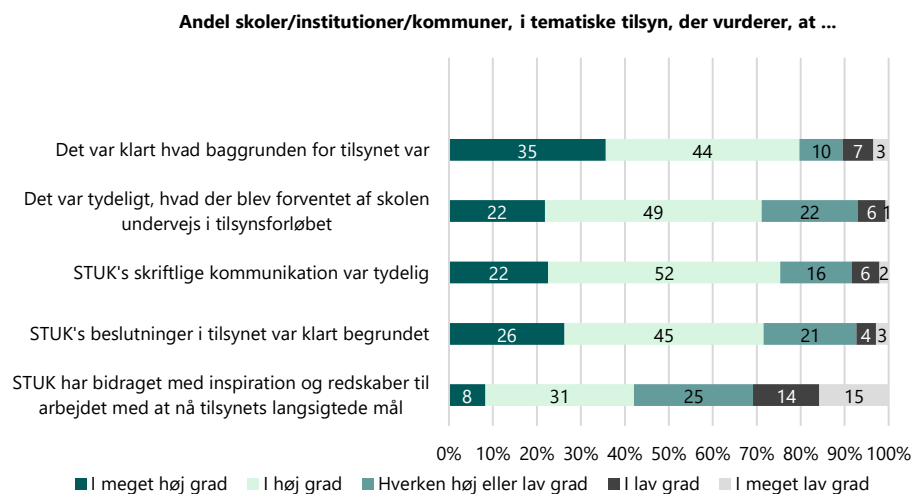
Figur 9 - Fordeling af svar på det risikobaserede kvalitetstilsyn

Anm.: Figuren er baseret på svar fra vurdering af institutioner og kommuners oplevelse af tilsynet. Besvarelsene kommer fra folkeskoleområdet, friskoleområdet, det forberedende grunduddannelsesområde, det gymnasiale uddannelsesområde samt voksen- og efteruddannelsesområdet. "Forvaltningen" anvendes i tilsyn med folkeskoler. For frie grundskoler anvendes "skolen". På andre områder anvendes "institutionens øverste ledelse", men i figuren anvendes skolen som fælles sprogbrug for både skoler, institutioner og kommuner. N = 53. To kategorier er udeladt: 'ved ikke' og 'ikke relevant', hvorfor søjlerne ikke summer til 100%.

1.3.2 Oplevelsen af de tematiske tilsyn

I nedenstående figur 10 ses besvarelsene på de 5 spørgsmål, skolen/kommunen/ institutionen præsenteres for i opfølgningsspørgeskemaet efter et endt tematisk tilsyn. Der er i alt udsendt 189 spørgeskemaer ud til skoler/kommuner/institutioner, hvoraf der er modtaget 144 besvarelser.

Figur 10 - Fordeling af svar på det tematiske tilsyn

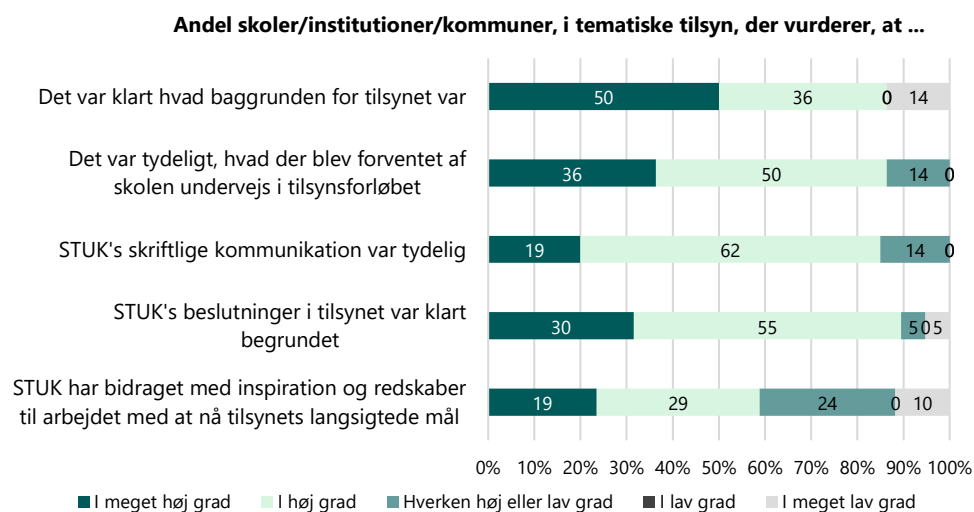
Anm.: Figuren er baseret på svar fra vurdering af institutioner og kommuners oplevelse af tilsynet. Besvarelsene kommer fra folkeskoleområdet, friskoleområdet, forberedende grunduddannelsesområdet, gymnasial uddannelsesområdet, voksen- og efteruddannelsesområdet samt SPS. For tilsyn med folkeskoler er det kommunen, der er i tilsyn, og dermed besvarer spørgeskemaet, men i figuren anvendes skolen som fælles sprogbrug for både skoler, institutioner og kommuner. N = 144. To kategorier er udeladt: 'ved ikke' og 'ikke relevant', hvorfor søjlerne ikke summer til 100%.

For de tematiske tilsyn viser tilbagemeldingen, at 79 pct. af skoler/institutioner/kommuner i tilsynet oplever, at det i meget høj eller høj grad var klart, hvad baggrunden for tilsynet var. 71 pct. af de tilspurgte skoler/institutioner/kommuner i tilsynet oplever i meget høj eller høj grad, at det undervejs i tilsynet var tydeligt, hvad der blev forventet af skolen/institutionens/kommunens øverste ledelse.

74 pct. af de adspurgte skoler, institutioner og kommuner mener, at STUKs skriftlige kommunikation som led i tilsynet var tydelig, mens 71 pct. mener, at STUKs beslutninger i tilsynet var klart begrundet. Endelig mener 39 pct., at STUK har bidraget med inspiration og redskaber til at nå tilsynets langsigtede mål.

1.3.3 Oplevelsen af enkeltstilsyn

I nedenstående figur 11 ses besvarelsene på de 5 spørgsmål, skolen/kommunen/ institutionen præsenteres for i opfølgningsspørgeskemaet efter endt enkeltstilsyn. Der er i alt udsendt 30 spørgeskemaer ud til skoler/kommuner/institutioner, hvoraf der er modtaget 22 besvarelser.

Figur 11 - Fordeling af svar på enkeltsagstilsyn

Anm.: Figuren er baseret på svar fra vurdering af institutioner og kommuners oplevelse af tilsynet. Besvarelsener kommer fra forberedende grunduddannelsesområdet, fri- og privatskoleområdet, erhvervsuddannelsesområdet samt SPS. I figuren anvendes skolen som fælles sprogbrug for både skoler, institutioner og kommuner. N = 22. To kategorier er udeladt: 'ved ikke' og 'ikke relevant', hvorfor søjlerne ikke summer til 100%.

For enkeltsagstilsyn viser tilbagemeldingen generelt højere procentsatser end på de to andre tilsynstyper bl.a., at 86 pct. af skoler/institutioner/kommuner i tilsynet oplever, at det i meget høj eller høj grad var klart, hvad baggrunden for tilsynet var. 86 pct. af de tilspurgte skoler/institutioner/kommuner i tilsynet oplever i meget høj eller høj grad, at det undervejs i tilsynet var tydeligt, hvad der blev forventet af skolen/institutionens/kommunens øverste ledelse.

Enkeltsagstilsyn varierer fra det risikobaseret og tematiske tilsyn, idet de ikke er planlagte på forhånd, ligesom tilsynet kun drejer sig om én enkelt skole/institution/kommune. Det er således også forventeligt, at skoler/institutioner/kommuner i højere grad end ved de andre tilsyn oplever, at det var klart, hvad baggrunden for tilsynet var, samt hvad der blev forventet af dem undervejs.

81 pct. af de adspurgte skoler, institutioner og kommuner mener, at STUKs skriftlige kommunikation som led i tilsynet var tydelig, mens 85 pct. mener, at STUKs beslutninger i tilsynet var klart begrundet. Endelig mener 48 pct., at STUK har bidraget med inspiration og redskaber til at nå tilsynets langsigtede mål.

FAGLIGT TILSYN

Styrelsens faglige tilsyn bidrager til sikringen af de bedst mulige rammer for undervisning af børn, unge og voksne. Styrelsen varetager det fagligt-pædagogiske tilsyn med uddannelser, skoler og institutioner inden for ministeriets ressort og bidrager gennem tilsynet til opfyldelse af ministeriets mål om fagligt stærke uddannelser til alle.

2. Folkeskoleområdet

2.1 Kvalitetstilsyn på folkeskolens almenområde

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører et lovbestemt tilsyn med folkeskolers kvalitetsudvikling på det almene folkeskoleområde. Tilsynets formål er at identificere skoler med vedvarende kvalitetsudfordringer og give kommunalbestyrelsen det bedste mulige grundlag for at arbejde med og forbedre den enkelte folkeskoles resultater.

Kvalitetstilsynet baseres på en årlig gennemgang af data for faglige resultater, trivsel og tegn på mulige parallelsamfundsproblematikker. Som led i vurderingen af, om der er grundlag for at udtage en skole til tilsyn, indhentes redegørelser fra kommunale forvaltninger og skoler i form af skriftlige notater og/eller ved møder. Kommuner vil som led i udtagelsen af en skole i tilsyn få tilbud om et rådgivningsforløb med styrelsens læringskonsulenter.

Styrelsen vurderer årligt, om tilsynssager for skoler, der har været i tilsyn i et år eller mere, kan afsluttes eller skal fortsætte, herunder om kommunen skal pålægges sanktioner i form af udarbejdelse af en handlingsplan for skolen eller skolevæsenet. I vurderingen indgår blandt andet opdaterede data på indikatorer, erfaringer fra rådgivningsforløb med læringskonsulenterne og drøftelser med kommunerne. Centralt for vurderingen er, om der er udsigt til, at den negative udvikling er vendt eller kan forventes at vende på baggrund af de igangsatte indsatser. For mere information om tilsynet læs vejledningen til skoler og kommunale forvaltninger om kvalitetstilsynet på det almene folkeskoleområde.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Tabel 1: Vurderinger af skoler i kvalitetstilsynet i 2022/2023

Vurderinger	Antal skoler
Hvor kommunen blev anmodet om redegørelse	56
Der blev udtaget i tilsyn	27
○ Heraf skoler der blev udtaget pba. faglige udfordringer	13
○ Heraf skoler der blev udtaget pba. trivselsmæssige udfordringer	11
○ Heraf skoler der blev udtaget pba. parallelsamfundsproblematikker	4
○ Heraf skoler, der tog imod tilbud om frivilligt rådgivningsforløb	26
Der fik afsluttet deres tilsynssag	3
Samlet antal kommer med skoler i tilsyn pr. 1. november 2023	33 kommuner, omfattende 52 skoler
○ Heraf kommuner og skoler med verserende handlingsplan for konkrete skoler	3 kommuner, omfattende 5 skoler
○ Heraf kommune pålagt handlingsplan for samlet skolevæsen	1 kommune

De centrale resultater for kvalitetstilsynet med folkeskolen i 2022/23 er:

- Flere kommuner har fået skoler udtaget til tilsyn på grund af trivselsmæssige udfordringer
- Flere kommuner har fået udtaget skoler til tilsyn på grund af faglige udfordringer
- Næsten alle skoler har takket ja til et rådgivningsforløb
- Første tilsyn for en kommune med en skole udtaget på baggrund af mulige parallelsamfundsproblematikker er afsluttet
- Første tilsyn, hvor en kommune er pålagt at udarbejde handlingsplan for en skole, er afsluttet
- Første pålæg til kommune om at udarbejde handlingsplan for skolevæsen

2.2 Kvalitetstilsyn på folkeskolens specialundervisningsområde

Beskrivelse af tilsynet

Tilsynet med folkeskolers kvalitetsudvikling har været under udvikling til i praksis også at

omfatte folkeskolens specialundervisningsområde. I styrelsens tilsynsplan for 2023 var det planen at iværksætte kvalitetstilsyn målrettet specialskoler. Dette viste sig imidlertid ikke muligt inden for hjemmelsgrundlaget. Ved en lovændring i efteråret 2023 er folkeskolelovens § 57d blevet justeret, så der fremover kan gennemføres kvalitetstilsyn med folkeskolens specialundervisningsområde, dels på baggrund af screening af relevante data på området, dels på baggrund af stikprøve. Tilsynet med specialundervisningsområdet vil omfatte såvel specialskoler, specialklasser i almene folkeskoler, behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet med specialskoler og specialklasser i almene folkeskoler forventes iværksat i 2024.

2.3 Afslutning af tilsynsopgaver vedrørende 2022

Undersøgende tilsyn med karaktergivning (ulovbestemt)

Formålet med det undersøgende tilsyn med karaktergivning ved prøver og standpunktskarakterer var at undersøge karaktergivningen for skoleårene 2016/17-2018/19 til brug for en stillingtagen til, om karaktergivningen lever op til den nationale standard, som følger af prøvevejledningen for fagene.

Undersøgelsen af karaktergivning viste, at langt de fleste almene folkeskoler har et lille karaktergab i gennemsnit mellem standpunkts- og prøvekarakterer for skoleårene 2016/17-2018/19. Et mindre antal skoler havde et gennemsnitligt karaktergab på over tre karakterpoint.

Undersøgende tilsyn med prøvetid (ulovbestemt)

Formålet med det undersøgende tilsyn med prøvetid ved folkeskolens prøver 2021/22 var at afdække, hvorvidt der i sektoren er generelle mønstre i anvendt tid til 9. klasseprøverne, som indikerer, at skolerne tildeler eleverne forlænget prøvetid på et usagligt grundlag. Tilsynet blev gennemført både på folkeskoleområdet og friskoleområdet.

Resultatet af det undersøgende tilsyn med prøvetid ved folkeskolens prøver 2021/22 viser, at kommunerne har udfordringer med at sikre, at elever gennemfører prøverne inden for normeret tid. Analysen af anvendt prøvetid på elevniveau indikerer, at der særligt for dansk læsning og i nogen grad dansk retskrivning er udfordringer for skolerne i forhold til at sikre, at eleverne gennemfører prøverne inden for normeret tid. På baggrund af analysens konklusioner har styrelsen igangsat en række sektorvendte initiativer, herunder vejledning.

Tematisk tilsyn med prøveafleggelse (ulovbestemt)

Formålet med det tematiske tilsyn var at undersøge, om folkeskolerne overholder reglerne i prøvebekendtgørelsen om blandt andet prøvefritagelse, tilbud om ny prøve i tilfælde af sygdom eller udeblivelse fra prøve og regler om prøveafholdelse.

8 kommuner med i alt 11 skoler var udtaget til tilsyn på baggrund af, at de havde en stor andel af elever, som ikke har aflagt alle obligatoriske 9. klasseprøver, enten grundet fritagelse eller udeblivelse. Resultaterne af tilsynet viser, at en række af skolerne ikke har haft tilstrækkeligt

kendskab til regler og procedure. Det drejer sig især om manglende skriftlighed samt dokumentation hvad angår:

- Grundlag for fritagelse
- Vurdering af om eleven kunne aflægge prøve på særlige vilkår
- Anden evaluering
- Tilbud om sygeprøve

Tilsynet gav anledning til vejledning af de pågældende kommuner om reglerne.

2.4 Ulovbestemt sektoransvar

STUK har en generel forpligtelse til på ministerens vegne at følge med i, hvordan lovgivningen administreres inden for STUKs område, herunder om der forvaltes i overensstemmelse med gældende regler og normer samt i overensstemmelse med formål m.v. Der er tale om en overordnet og generel opgave. STUK har på den baggrund tidligere gennemført ulovbestemte undersøgende, tematiske og enkeltsagstilsyn på folkeskoleområdet.

STUK vil fremover i det ulovbestemte sektoransvar i højere grad fokusere på bred generel vejledning af kommuner i stedet for konkret opfølgning i enkeltsager.

I 2023 var det ulovbestemte sektoransvar fokuseret på en bred generel vejledning af kommuner. På den baggrund valgte styrelsen en anden opfølgning i de tematiske tilsyn med sygeundervisning, tilsyn med indberetning af skoledistrikter og afdelinger samt tilsyn med karaktergivning ved prøverne i folkeskolen, som fremgik af tilsynsplanen for 2023:

- Formålet med tilsynet med indberetning af skoledistrikter og afdelinger var at undersøge, om kommuner opretter og registrerer skoledistrikter, skoler og eventuelle afdelinger under skolerne korrekt efter folkeskolelovens regler. Styrelsen har tidligere sendt vejledningsbreve til kommunerne om indberetning af data på afdelingsniveau. I stedet for at kontakte enkeltkommuner om konkrete registreringer har styrelsen besluttet at fokusere på bredere vejledning om reglerne om bl.a. skoledistrikter, fordeling af elever mv. Endvidere bemærkes, at Institutionsregisteret er ejet af Styrelsen for It og Læring, der indgår i en koncernfælles arbejdsgruppe, der i 2024 foretager en nærmere analyse af datakvaliteten i Institutionsregisteret. På baggrund af analysen træffes der beslutning om tiltag ift. indberetning på afdelingsniveau.
- Formålet med tilsynet med sygeundervisning var at undersøge, om der iværksættes sygeundervisning i overensstemmelse med reglerne. I stedet for at kontakte et antal kommuner for at undersøge deres praksis for sygeundervisning har styrelsen vurderet, at der generelt er behov for at præcisere vejledningen om reglerne på området. Styrelsen har derfor besluttet i stedet at udsende en styrket vejledning om gældende regler for sygeundervisning til alle kommuner. Vejledningen er udgivet i august 2024
- Formålet med tilsynet med karaktergivning ved prøverne i folkeskolen var at undersøge karaktergivningen for skoler med stort karaktergab mellem forskellige fagdiscipliner inden for samme fag. Styrelsen har revurderet formålet med tilsynet og fundet, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at følge op på evt. differencer i karaktergivningen for enkeltkommuner/-skoler.

2.5 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023

Nedenstående omhandler de enkeltsagstilsyn, som styrelsen gennemførte i 2023 inden beslutning om at ændre praksis i tilgangen i det ulovbestemte sektoransvar.

Tilsyn med kompetencedækning, minimumstimetal og tilsyn med eleverne

Styrelsen gennemførte primo 2023 et enkeltsagstilsyn med afvikling af kompetencedækning, minimumstimetal og tilsyn med eleverne på en konkret folkeskole.

Tilsynet blev indledt efter, at en borger kontaktede styrelsen omkring uregelmæssigheder på en skole.

Tilsynet viste blandt andet, at skolens ansættelse af en vikar uden læreruddannelse eller særlige kvalifikationer til at varetage undervisning i specifikke fag i en klasse på mellemtrinnet i en længere periode, ikke havde været i overensstemmelse med folkeskolelovens § 30 c. Styrelsen fandt, at skolen ikke i tilstrækkeligt omfang havde afsøgt mulighederne for at skaffe uddannet eller særligt kvalificeret personale til at varetage undervisningen.

Tilsynet blev afsluttet, da kommunen tilkendegav fremover at sørge for, at lovgivningens krav til det undervisende personales kvalifikationer overholdes.

Tilsyn med indførelse af systematisk computerbaseret undervisning

Styrelsen gennemførte ultimo 2022 og primo 2023 et enkeltsagstilsyn med indførelse af systematisk computerbaseret undervisning.

Tilsynet blev indledt efter, at styrelsen blev opmærksom på mediedækningen af kommunens to budgetforslag om at indføre systematisk computerbaseret undervisning for kommunens folkeskoler. Styrelsen gav kommunen generel vejledning om relevante regler.

Styrelsen vejledte bl.a. om, at en beslutning om brug af fjernundervisning er en beslutning, der skal træffes af skolelederen, da det er skolelederen, der har de faglige forudsætninger for at træffe sådan en beslutning. Styrelsen vejledte endvidere om, at undervisningen i begrænset omfang kan tilrettelægges som fjernundervisning, hvis det ud fra en pædagogisk vurdering er til gavn for den enkelte elev og tilgodeser klassens samlede behov. Endelig vejledte styrelsen om, at fjernundervisning ikke kan anvendes i den almindelige undervisning af ressource- og kapacitetsmæssige grunde.

Kommunen tog styrelsens vejledning til efterretning og indstillede til byrådet, at de to oprindelige budgetforslag skulle bortfalde. Styrelsen afsluttede på den baggrund enkeltsagstilsynet.

2.6 Læringspunkter fra tilsynet med folkeskoleområdet i 2023

For at øge gennemsigtigheden og forbedre processerne for de kommuner, der bliver berørt af kvalitetstilsynet, indhenter styrelsen løbende viden om kommunernes erfaringer med

kvalitetstilsynet blandt andet gennem feedback på møder med kommuner, interviews med udvalgte kommuner og ved udsendelse af spørgeskemaundersøgelser efter endt tilsyn. Kommunernes feedback bidrager til den løbende udvikling af styrelsens arbejde med kvalitetstilsynet.

Større fokus i rådgivningen på forvaltningers understøttelse af skolernes kvalitetsudvikling

Såvel erfaringer fra rådgivningsforløb i 2023 som kvalitative undersøgelser af kommunale forvaltningers praksis i forhold til at understøtte skolernes kvalitetsudvikling understreger, at den kommunale tilsynsopgave varetages på meget forskellig vis. Styrelsen har derfor set et behov for at styrke eget videngrundlag om, hvordan kommunale forvaltninger effektivt kan understøtte skolernes kvalitetsudvikling. Formålet hermed er, at rådgivningsforløbet i endnu højere grad kobler sig til og understøtter skolen og forvaltningens eksisterende samarbejdsstrukturer for kvalitetsudvikling.

Øget opmærksomhed på kommuners viden om grundlag for vurderinger i kvalitetstilsynet

Erfaringer fra styrelsens dialog med kommuner og skoler i kvalitetstilsynet med folkeskoler viser, at langt de fleste kommuner ved, hvad kvalitetstilsynet er, og hvad de kan forvente af et rådgivningsforløb. Nogle kommuner har dog i kvalitetstilsynet givet udtryk for, at det ikke var tydeligt nok, hvilke oplysninger styrelsen lægger vægt på i vurderingen af sager. Styrelsen har i dialog med sektoren tilstræbt en styrket opmærksomhed på, at oplyse om grundlaget for vurderinger i kvalitetstilsynet og sikre tydelighed i kommunikationen herom.

Fokus på målrettet og proaktiv kommunikation

De kvalitative undersøgelser af kommunernes oplevelser med kvalitetstilsynet viser en generel tilfredshed med styrelsens kommunikation om tilsynet og understøttende materialer hertil. Nogle tilbagemeldinger peger dog på, at kommunikationen i højere grad kan målrettes modtageren og gøres anvendelig i eksempelvis til forvaltningens dialog med kommunalbestyrelsen eller skoleledelsens dialog med medarbejdere. Flere kommuner ønsker også mere proaktiv kommunikation i form af generel vejledning om, hvad kvalitetstilsynet er, uagtet om kommunens skoler er udtaget i tilsyn eller ej. Styrelsen vil have en øget opmærksomhed på, hvordan kommunikation om kvalitetstilsynet i højere grad målrettes de forskellige aktører i det kommunale skolevæsen og bidrager til at udbrede viden på tværs af skolevæsenet.

Større tydelighed om ansvar og roller i henhold til den kommunale skoleudvikling

Kommunernes tilbagemeldinger peger på, at der i styrelsens kvalitetstilsyn kan opstå uklarheder om, hvordan styrelsens tilsyn hænger sammen med den generelle kommunale skoleudvikling. Styrelsen vil have en større opmærksomhed på at tydeliggøre de forskellige aktørers roller og ansvarsområder i forbindelse med den kommunale skoleudvikling – både i den direkte dialog med kommunerne og i vejledende materialer om kvalitetstilsynet.

Styrket videns- og rådgivningsgrundlag i forhold til elevtrivsel

Forholdsmæssigt flere skoler blev udtaget i kvalitetstilsyn i 2022/2023 på baggrund af trivselsproblematikker. På tværs af kommunernes redegørelser kunne ses en tendens til, at skolernes trivselsindsatser særligt retter sig mod at fremme social trivsel, selvom trivselsudfordringerne i højere grad knytter sig til elevernes oplevelse af at få støtte til at udvikle sig fagligt, motivation samt ro og orden. Det har givet anledning til at påbegynde et arbejde

med at udbygge læringskonsulenternes videns- og rådgivningsgrundlag i forhold til elevtrivsel, så rådgivningsforløbene i endnu højere grad kan understøtte skoler og kommunale forvaltninger i at identificere og udvælge relevante indsatser, der adresserer de aktuelle trivselsudfordringer på skolen.

Øget fokus på korrekt indberetning af data

På baggrund af kvalitetstilsynet, har styrelsen bemærket, at nogle skoler/afdelinger er i risiko for at blive udtaget til tilsyn, alene fordi data ikke er korrekt indberettet. Det drejer sig om fx forkert indberettet data for fravær eller for skoler med flere afdelinger, hvor indberetningen ikke er sket på afdelingsniveau. Konsekvensen af mangelfulde eller forkerte indberetninger kan derfor være, at kommuner kan få udtaget skoler til tilsyn på baggrund af kommunale fejl i dataindberetninger, hvor skolens ikke i praksis har tegn på vedvarende dårlig kvalitet.

3. Friskoler og privatskoler

3.1 Tilsyn med frihed og folkestyrekravet på fri- og privatskoler

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen gennemførte i 2023/24 et risikobaseret tilsyn med, om fri- og privatskoler i hele deres virke levede op til frihed og folkestyre-kravet. Det første risikobaserede tilsyn med frihed og folkestyre-kravet blev gennemført i skoleåret 2019/20. Formålet med tilsynet er at identificere skoler, der kan tænkes at have konkrete udfordringer i relation til frihed og folkestyre-kravet, og at sikre, at disse skoler har fokus på at efterleve kravet.

Tilsynet var baseret på en gennemgang af data for timetal og karakterer i dansk, kønsligestilling, elevinddragelse, donationer til skolen, baggrundsforhold om eleverne (herkomst og bopæl i udsatte boligområder) samt underretninger til de sociale myndigheder. Skoler, der blev udtaget til tilsyn, blev aflagt to uanmeldte tilsynsbesøg af styrelsen, hvor der bl.a. blev observeret undervisning og afholdt møder med skolens ledelse.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Datagennemgangen resulterede i, at styrelsen bad 28 fri- og privatskoler om at indsende en redegørelse. Styrelsen udtog herefter ni af de 28 skoler til tilsyn på baggrund af en samlet vurdering af skolens redegørelse samt anden relevant historik. Styrelsen foretog to uanmeldte tilsynsbesøg på hver skole i første kvartal af 2024. Dette gav bl.a. styrelsen mulighed for at observere undervisning i seksualundervisning, da mange skoler deltager i Sex & Samfunds årlige undervisningskampagne "Uge Sex".

Tilsynet er på nuværende tidspunkt under afslutning, hvorfor der endnu ikke kan afrapporteres på eventuelle påbud og henstillinger givet til skoler i tilsynet. Generelt set har tilsynet dog vist, at de udtagne skoler er bevidste om og velreflekterede over indholdet af frihed og folkestyre-kravet, herunder arbejdet med frihed og folkestyre i undervisningen.

3.2 Tilsyn med undervisningen i forhold til stå mål med-kravet på fri- og privatskoler

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører hvert andet år et risikobaseret tilsyn med, om fri- og privatskoler og efterskoler undervisning lever op til stå mål med-kravet. Tilsynet var baseret på en gennemgang af data for resultater fra 9. klasseprøverne, elevernes overgang til ungdomsuddannelse 15 måneder efter afsluttet 9. klasse og den socioøkonomiske referencer for 9. klasseprøverne. Formålet med tilsynet var at identificere skoler med vedvarende kvalitetsudfordringer og at sikre, at skolerne har fokus på og arbejder målrettet med det faglige niveau.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

I tilsynet skilte 22 fri- og privatskoler sig ud i den indledende landsdækkende, databaserede screening. Styrelsen udtog syv af disse skoler til tilsyn (og fire efterskoler), mens to fri- og privatskoler (og én efterskole) fulgte et opfølgningsspor.

Resultaterne af tilsynet viste, at skolerne generelt lever op til stå mål med-kravet og har en vellykket undervisningsdifferentiering, specialpædagogisk støtte og evalueringspraksis.

Dog fandt tilsynet det nødvendigt at give påbud til én skole vedrørende bl.a. undervisningen i de praktisk/musiske fag.

De kriterier, som den pågældende skole skilte sig ud på i den databaserede screening, har ikke været grundlaget for de påbud, der er udstedt. Tilsynet viste også, at de lave prøvekarakterer, der var baggrunden for, at skolerne var blevet udtaget i tilsynet, relaterer sig til skolernes andel af elever med både faglige og sociale udfordringer. Dette inkluderer elever, der er startet sent i skoleforløbet inden deres afgangsprøve, hvilket rent tidsmæssigt udfordrer skolerne i forhold til at løfte elevernes faglige niveau.

Flertallet af skolerne har desuden modtaget pålæg om at opdatere deres hjemmesider med evalueringer af skolens samlede undervisning. Baseret på disse erfaringer samt flere henvendelser fra skolerne med tvivlsspørgsmål om emnet, vil styrelsen iværksætte en vejledningsindsats i 2024.

3.3 Tilsyn med specialundervisning på fri- og privatskoler

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen gennemførte i 2023 et tematisk tilsyn med specialundervisningen for elever med behov for minimum ni timers støtte og specialundervisning ugentligt på fri- og privatskoler. På baggrund af erfaringer i det tematiske tilsyn med specialundervisning på efterskoleområdet i 2023 blev *antallet* af elever, der udløser specialundervisningstakst på en skole, anlagt som et udtagelseskriterium, frem for *andelen* af elever, der udløser specialundervisningstakst, sat op imod den enkelte skoles samlede elevtal. Styrelsen udvalgte derved syv skoler til tilsyn baseret på udvælgelseskriterier med fokus på elever med behov for specialundervisning. Formålet med tilsynet var at undersøge, om specialundervisningen på de udtagne skoler står mål med folkeskolens specialundervisning samt at vurdere, om tilskudsbetingelser relateret til specialundervisning er opfyldt.

Tilsynet omfattede skolernes skriftlige planer for de elever, der modtager specialundervisning eller anden specialpædagogisk støtte, herunder om der på skolen forelå en aktuell skriftlig udtalelse eller vurdering fra pædagogisk-psykologisk rådgivning. Tilsynet omfattede endvidere skolernes kompetencer i forhold til specialundervisningen, skolernes organisering, planlægning, gennemførelse og evaluering af specialundervisningen

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen har på alle syv skoler fundet, at skolernes specialundervisning og anden specialpædagogiske bistand lever op til stå mål med-kravet, og på fem af skolerne blev det vurderet, at betingelserne for at modtage tilskud til specialundervisning var opfyldt.

På to af skolerne blev det vurderet, at tilskudsbetingelserne ikke i alle tilfælde var opfyldt, og på denne baggrund fik skolerne mindre pålæg om at rette op på manglerne. Det blev vurderet, at skolerne kun i mindre grad ikke levede op til tilskudsbetingelserne, hvorfor der ikke var grundlag for at udstede egentlige påbud, og de to sager blev afsluttet med afslutningsbreve.

Yderligere fik fem af skolerne henstillinger, der er af en vejledende karakter, der kan understøtte skolens administrative eller pædagogiske praksis. Tre af skolerne fik enslydende henstillinger om, at de skriftlige planer skal indeholde en fyldestgørende beskrivelse af, hvordan skolen planlægger, gennemfører og løbende evaluerer sin specialundervisningsindsats, herunder udarbejder konkrete og målbare faglige mål for eleven.

Derudover ses der ikke at være fællestræk eller gennemgående tendenser blandt de fem skoler, der modtog henstillinger.

De overordnede resultater af det tematiske tilsyn med specialundervisning på fri- og privatskoler indikerer, at skolerne har kompetente undervisere og en inkluderende tilgang til eleverne, men dog generelt har udfordringer med de skriftlige planer for elever med behov for specialundervisning.

Det skal understreges, at der ikke er lovmæssige krav til indholdet af de skriftlige planer. Resultaterne fra dette tilsyn samt det tilsvarende tematiske tilsyn, som styrelsen gennemførte i 2023 på efterskoler, giver dog styrelsen anledning til at overveje en vejledningsindsats i løbet af 2024, fx i form af et webinar med fokus på pædagogiske greb, der kan give skolerne inspiration og redskaber til at kunne udarbejde mere detaljerede beskrivelser af de konkrete faglige mål i de pågældende fag.

3.4 Tilsyn med udskrivninger

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen gennemførte i 2023 et tematisk tilsyn med kravet om, at elever skal inddrages forud for udskrivninger på fri- og privatskoler på baggrund af ny lovgivning fra den 1. januar 2021. Denne lovgivning pålægger fri- og privatskoler at inddrage elever, før de træffer beslutning om at udskrive en elev, og skolerne skal sikre skriftlig dokumentation for denne inddragelse.

Tilsynet havde fokus på, om udskrivninger sker i overensstemmelse med lovens bestemmelser herom. I den forbindelse havde tilsynet fokus på skolernes inddragelsesproces, herunder dokumentation og skriftlighed i forbindelse med udskrivninger, samt hvorvidt skolerne har en procedure for udskrivninger.

Det er ikke et lovkrav at have en skriftlig procedure for udskrivninger, men styrelsen opfordrer generelt alle skoler til at have nedskrevne procedurer for udskrivning af elever, da det kan bidrage til, at skolen i forbindelse med en evt. udskrivning sikrer inddragelse af eleven og i den forbindelse overholder alle kravene i fri- og privatskolelovens § 4 a.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen udvalgte 15 fri- og privatskoler til tilsyn på baggrund af en tilfældig udvælgelse baseret på geografisk spredning.

Styrelsen afsluttede tilsynet med at give henstillinger til 14 ud af de 15 skoler samt at udstede påbud til to ud af de 15 skoler.

Tilsynet viste, at skolerne er opmærksomme på at sikre inddragelse af eleven forud for udskrivning efter § 4, stk. 1, i fri- og privatskoleloven. Tilsynets resultater indikerede dog samtidigt, at flere skoler ikke er bekendte med lovændringen, og at flere skoler således ikke er opmærksomme på at efterleve alle lovens krav. Således tydeliggjorde tilsynet, at der især er uklarhed om kravene til skriftlig dokumentation.

Flere skoler havde udarbejdet skriftlige procedure, men styrelsen kunne i flere tilfælde konstatere, at procedurerne ikke understøttede efterlevelsen af samtlige krav i loven, fx refererede flere skoler til FN's Børnekonvention i deres procedure, hvilket vidner om, at skolerne ikke er bekendte med lovændringen fra januar 2021. På flere af skolerne identificerede tilsynet et behov for at sikre procedurer for udskrivninger, som kan understøtte alle lovens krav.

På baggrund af tilsynets resultatet vurderer styrelsen, at der er behov for en fortsat vejledningsindsats, med særligt fokus på at tydeliggøre kravene til elevinddragelse. Styrelsen vil derfor i 2024 inviterer alle fri- og privatskoler og efterskoler til et webinar om reglerne for inddragelse af eleverne forud for udskrivning, som vil tage udgangspunkt i styrelsens vejledning vedr. inddragelse af elever forud for en udskrivning af juni 2023.

3.5 Tilsyn med prøver som opfølgning på tilsyn i 2022

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen gennemførte i 2023 et tematisk tilsyn med prøvetid ved 9. klasses prøverne i skoleåret 2021/22. Formålet med det tematiske tilsyn med prøvetid ved folkeskolens afgangsprøver 2021/22 var at følge op på det undersøgende tilsyn med anvendt prøvetid i 2022 ved at undersøge årsagerne til, at eleverne har forlænget prøvetid.

Det tematiske tilsyn var bl.a. foranlediget af, at data i det undersøgende tilsyn med prøvetid i 2022 viste, at på både folkeskoleområdet samt på fri- og privatskoleområdet havde mere end 10 procent af skolernes elever en prøvetid, der var længere end den anbefalede maksimalt forlængede prøvetid.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

På baggrund af det undersøgende tilsyn med anvendt prøvetid i 2022 gennemførte styrelsen i 2023/24 et tematisk tilsyn med prøvetid ved 9. klasseprøverne i skoleåret 2021/22. Her indledte styrelsen tilsyn med 15 fri- og privatskoler i tredje kvartal af 2023, som blev afsluttet i første kvartal i 2024.

Ingen skoler modtog påbud i tilsynet. Dog fik tre skoler henstillinger. Henstillingerne vedrørte alle, at skolerne ikke har præciseret, hvorvidt og hvor meget de inddrager PPR, når den individuelle vurdering af elevens konkrete behov for forlænget prøvetid skal finde sted.

De overordnede resultater fra tilsynet viser, at den forlængede prøvetid i flere tilfælde skyldes tekniske problemer for skolerne, hvilket resulterer i forsinkelser i opstarten af prøverne for mange elever. Endvidere viste tilsynet, at skolerne benytter styrelsens vejledning om prøve på særlige vilkår til at vurdere behovet for prøvetidsforlængelse til eleverne. Det kan dog være udfordrende, da skolerne er usikre på, hvordan de skal differentiere mellem forskellige funktionsnedsættelser. Som følge heraf tilbyder skolerne ofte den maksimale tid til alle elever, uanset typen af funktionsnedsættelse. Endelig understreger tilsynet, at de fleste forlængelser af prøvetiden sker på grund af ordblindhed (rød i test) blandt eleverne.

På baggrund af tilsynets resultater vil styrelsen vurdere, hvorvidt det skal præcises i vejledningen om prøve på særlige vilkår, hvorvidt og hvor meget PPR skal inddrages i vurderingen af den enkelte elev.

3.6 Afslutning af tilsynsopgaver vedrørende 2022

Tilsyn med frihed og folkestyrekravet på fri- og privatskoler

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen gennemførte i 2022 et risikobaseret tilsyn med, om fri- og privatskoler i hele deres virke lever op til frihed og folkestyre-kravet. Det første risikobaserede tilsyn med frihed og folkestyre-kravet blev gennemført i 2020. Formålet med tilsynet er at identificere skoler, der kan tænkes at have konkrete udfordringer i relation til frihed og folkestyre-kravet og at sikre, at disse skoler har fokus på at efterleve kravet.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

10 skoler blev udtaget til det risikobaserede tilsyn med frihed og folkestyrekravet på fri- og privatskoler.

Tilsynets overordnede resultat var, at skolerne generelt efterlever frihed og folkestyre-kravet i såvel undervisningen som i hele skolens virke. Ud af de 10 skoler modtog ni skoler et afslutningsbrev og en enkelt skole fik et påbud vedrørende manglende understøttelse af kravet om ligestilling mellem kønnene i dele af den observerede undervisning i religion.

Alle skoler modtog pålæg og henstillinger vedrørende opdatering af skolernes hjemmesider.

3.7 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023

Styrelsen afsluttede i 2023 29 enkeltsagstilsyn med fri- og privatskoler. En række af sagerne omhandlede skolernes overholdelse af stå mål med-kravet og reglerne om at tilbyde specialundervisning mv. til elever med særlige behov. Øvrige temaer var overholdelse af frihed og folkestyre-kravet – blandt andet flere skolers underretningspraksis til sociale myndigheder – og skolernes understøttelse af elevernes udvikling af demokratisk dannelse, herunder forståelse for respektfulde relationer og omgangsformer m.v. Derudover omhandlede en række af sagerne efterlevelse af reglerne om elevinddragelse i forbindelse med udskrivning af elever.

I 27 tilsynssager vurderede styrelsen, at skolerne levede op til fri- og privatskoleloven. Flere af sagerne indeholdt i afslutningsbrevene henstillinger til skolerne, som ikke er en sanktion, men har en vejledende karakter, der kan understøtte skolernes administrative eller pædagogiske praksis om forhold undersøgt i tilsynet.

I to tilsynssager vurderede styrelsen, at skolerne ikke levede op til reglerne i fri- og privatskoleloven. I den ene tilsynssag førte sagen til udstedelse af påbud vedrørende skolens skriftlige planer til elever med behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand. I den anden tilsynssag traf styrelsen afgørelse om udstedelse af påbud, da skolens praksis for at sikre sig dokumentation for dens inddragelse af elevens perspektiv forud for udskrivning ikke var i overensstemmelse med loven.

Styrelsen har derudover haft en skole i skærpet tilsyn i 2023. Styrelsen traf afgørelse om udstedelse af påbud samt fortsættelse af det skærpede tilsyn, da styrelsen vurderede, at der var alvorlig bekymring for skolens opfyldelse af stå mål med-kravet og dens indsats for elever med særlige behov. Skolen er fortsat i skærpet tilsyn.

Tilsyn med stå mål med-kravet, herunder specialundervisning mv.

Styrelsen har afsluttet syv enkeltsagstilsyn, der har omhandlet skolernes efterlevelse af stå mål med-kravet, herunder skolernes specialundervisning og anden specialpædagogisk indsats. To sager gav anledning til en afgørelse med påbud og andre gav anledning til henstillinger.

I en af sagerne havde styrelsen modtaget henvendelser om, at en skole i undervisningen af en elev ikke fulgte PPR's (Pædagogisk psykologisk Rådgivning) vejledning. Styrelsen vurderede efterfølgende, at skolen levede op til de undersøgte områder af fri- og privatskoleloven, og at eleverne modtog et fyldestgørende undervisningstilbud. Dog fandt styrelsen anledning til at henstille, at skolen løbende var opmærksom på at inddrage andre faglige ekspertiser.

I en anden sag indledte styrelsen tilsyn på baggrund af oplysninger om, at en skole, ikke havde testet en elev for ordblindhed, at der ikke var udarbejdet en handleplan samt at eleven ikke modtog den tildelte støtte. Styrelsen fandt bl.a. anledning til at henstille, at skolen understøttede, at der var de tilstrækkelige specialpædagogiske kompetencer blandt skolens medarbejdere, samt at skolen sikrede skriftlige og konkrete planer for de elever, der fik specialundervisning.

I en tredje sag blev skolen sat under skærpet tilsyn på baggrund af alvorlig bekymring for skolens efterlevelse af stå mål med-kravet og kravet om specialundervisning og anden støtte. Styrelsen aflagde herefter anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg og modtog redegørelser fra skolen. Bekymringerne drejede sig både om undervisningsomfanget og kvaliteten af undervisningen. Skolen fremsendte redegørelser og høringsvar, hvori skolen redegjorde for, hvordan den havde rettet op på flere forhold, som styrelsen havde påpeget i tilsynet. Styrelsen vurderede dog ikke, at disse svar påviste tilstrækkelige forandringer i skolens undervisning og

planlægning af undervisningsaktiviteter. Styrelsen traf som følge af dette afgørelse om udstedelse af påbud samt fortsættelse af det skærpede tilsyn. Skolen fik med afgørelsen pålæg om at indsende en redegørelse for, hvordan den ville efterkomme styrelsens påbud. Skolen er fortsat i skærpet tilsyn.

Tilsyn med frihed og folkestyre-kravet

Frihed og folkestyre-kravet indebærer bl.a., at skolerne skal understøtte elevernes udvikling af demokratisk dannelse. Heri indgår, at skolerne skal arbejde med forståelse for respektfulde relationer og omgangsformer, og ligeværd og ligestilling i alle relevante forhold, ikke kun i forhold til køn. Enhver skole skal således have det sigte med hele sit virke, at alle skolens elever udvikler sig til demokratisk medborgerskab med respekt for andres rettigheder og synspunkter. Dette skal komme til udtryk i skolens samlede faktiske liv og virke.

I en skoles arbejde med frihed og folkestyre-kravet og elevernes demokratiske dannelse er det vigtigt, at skolen sørger for rammer, der forebygger trivselsudfordringer og understøtter god elevtrivsel og samtidig sikrer rettidig og kvalificeret indgriben og håndtering af trivselsudfordringer. I en række sager har styrelsen ført tilsyn med skolers understøttelse af god elevtrivsel, herunder arbejdet med elevernes forståelse for ligeværd, respektfuld dialog og omgangsformer, empati for andre etc. I ét tilsyn har styrelsen på baggrund af oplysninger omkring en utryk og uhensigtsmæssig elevadfærd vurderet, at skolens ledelse udviste vilje og evne til at justere sin pædagogiske tilgang med henblik på at understøtte elevernes demokratiske dannelse. Styrelsen afsluttede derfor tilsynet, men orienterede skolen om et efterfølgende tilsynsbesøg for at følge op på de tiltag, skolen havde redegjort for.

Fleere af styrelsens tilsyn med frihed og folkestyrekravet har omhandlet skolers procedurer for håndtering af oplysninger om mistrivsel, krænkende handlinger og overgreb. Et særligt fokus har været på, hvorvidt skolernes generelle praksis understøtter personalets overholdelse af den skærpede underretningspligt til de sociale myndigheder, der efter serviceloven gælder for fagpersoner, der arbejder med børn og unge. I en sag konstaterede styrelsen, at en skole i deres håndtering af en konkret sag om oplysninger vedr. krænkende handlinger ikke i tilstrækkelig grad havde fulgt skolens egen eksisterende praksis for sådanne sager. Skolen blev derfor anmodet om fremadrettet at være opmærksom på uden unødigt ophold at søge sparring ved relevante myndigheder så som kommune og politi. Styrelsen henstillede samtidig, at skolen opdaterede sine skriftlige procedurer for håndtering af overgreb og krænkende handlinger. I to andre sager fremsendte skoler oplysninger om omfanget af underretninger vedrørende elever på skolerne samt eksempler på disse. Skolernes procedurer og tilsynserklæringer viste ligeledes, at skolerne løbende sørgede for at orientere personalet om deres underretningspligt. Styrelsen kontaktede yderligere de omkringliggende kommuners socialforvaltninger, som kunne oplyse om et godt samarbejde med skolen. På baggrund af dette vurderede styrelsen, at skolerne i tilstrækkelig grad understøttede personalets overholdelse af den skærpede underretningspligt. I en anden sag blev styrelsen efter henvendelser fra pressen bekendt med to hændelser, hvor elever på en skole havde oplevet krænkende handlinger. Skolen redegjorde efterfølgende for at have iværksat en række tiltag ved blandt andet at udvikle handleplaner for samt en whistleblowerordning til forebyggelse og håndtering af krænkende handlinger. Skolen sikrede yderligere, at der fremadrettet ville ske en systematisk registrering af tilfælde af vold, seksuelle overgreb eller krænkende handlinger, og at skolens bestyrelse ville blive underrettet øjeblikkeligt.

I en anden sag har styrelsen i et enkeltsagstilsyn forholdt sig til, hvorvidt en skoles forbud mod at bære religiøse symboler og beklædningsdele var i strid med frihed og folkestyre-kravet. Tilsynsbesøg på skolen samt skolens efterfølgende redegørelse for overvejelserne og

hensynene bag forbuddet påviste en sammenhæng med skolens grundlæggende principper om lighed og neutralitet som gik igen i hele skolens virke. Styrelsen vurderede således, at forbuddet ikke var i strid med frihed og folkestyre-kravet, men bemærkede dog, at skolen skulle have en opmærksomhed på, at skolens ordensregler blev formidlet og håndhævet på en måde, som ikke kunne efterlade eleverne med et indtryk af, at reglerne ikke blev håndhævet ens for alle elever.

Tilsyn med udskrivning af elever

Flere enkeltsagstilsyn har givet anledning til at se nærmere på skolernes udskrivningspraksis, herunder om skolerne sikrer sig, at eleven inddrages, før der træffes beslutning om udskrivning.

Tilsynene har bl.a. omhandlet skolernes inddragelse af elever forud for udskrivning eller bortvisning fra skolen, herunder om elevens perspektiv og synspunkter inddrages, inden skolen træffer beslutning om at udskrive eleven. Endvidere har styrelsens tilsyn omfattet skolernes dokumentation for dens inddragelse af elevens perspektiv og synspunkter.

Styrelsen har ved flere lejligheder fundet anledning til at indskærpe over for skolerne, at alle dele af reglerne om inddragelse af elever forud for udskrivning skal overholdes. Styrelsen har desuden henstillet over for skolerne at opdatere deres procedurer for udskrivning af eleverne, da styrelsen i flere tilfælde kunne konstatere, at procedurerne ikke understøttede efterlevelsen af samtlige krav i loven. Styrelsen opfordrer generelt alle skoler til at have nedskrevne procedurer for udskrivning af elever, da det er styrelsens vurdering, at skriftlige procedurer kan bidrage til, at skolen i forbindelse med en evt. udskrivning overholder alle kravene i fri- og privatskolelovens § 4 a.

I både 2022 og 2023 har styrelsen modtaget en del henvendelser vedrørende udskrivning af elever, som indikerer, at der har været usikkerhed om reglerne i sektoren. Styrelsen har derfor i 2023 styrket sin vejledningsindsats om inddragelse af elever forud for udskrivning ved at udsende en opdateret vejledning, der sætter fokus på, hvad det er vigtigt at være opmærksom på, når fri- og privatskoler overvejer at udskrive en elev.

Vejledningen beskriver, hvordan skolerne kan tilrettelægge en proces, så elev og forældre bliver hørt om udskrivningen og eleven får mulighed for at fremsætte sine egne synspunkter, som skal indgå i skolens overvejelser om udskrivning forud for, at skolen træffer sin beslutning.

3.8 Læringspunkter fra tilsynet med friskoler og privatskoler i 2023

Tilsynene i 2023 har afdækket en generel opmærksomhed på, at der kan opstå uklarheder for skolerne vedrørende specifikke dele af lovgivningen. Som følge heraf vil styrelsen i højere grad end tidligere vurdere behovet for at arrangere webinarer med henblik på at give mundtlig vejledning.

Styrelsen har derudover løbende haft fokus på at udvikle sine tilsynsprocesser. Efter hvert afsluttet tilsyn udsendes surveys for at indhente feedback fra skolerne. De foreløbige evalueringer viser, at skolerne generelt føler sig godt klædt på til mødet med styrelsen, og især de virtuelle opstartsmøder ved de planlagte tilsyn fungerer godt. Skolerne har dog påpeget, at processen kan være krævende på grund af korte deadlines. Styrelsen bestræber sig på at sikre, at tilsynsprocessen opleves så smidig og transparent som muligt, og dette vil forsat være et fokusområde fremadrettet.

4. Efterskoler og frie fagskoler

4.1 Tilsyn med stå mål med-kravet på efterskoler

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører hvert andet år et risikobaseret tilsyn med, om fri- og privatskoler og efterskoler undervisning lever op til stå mål med-kravet. Tilsynet har til formål at identificere skoler med vedvarende kvalitetsudfordringer og at sikre, at skolerne har fokus på og arbejder målrettet med det faglige niveau.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

I tilsynet faldt 27 efterskoler ud i den indledende landsdækkende, databaserede screening. Styrelsen udtog fire af disse skoler til tilsyn (og syv fri- og privatskoler), mens én efterskole fulgte et opfølgningsspor (og to fri- og privatskoler).

Resultaterne af tilsynet viste, at efterskolerne generelt lever op til stå mål med-kravet og har en vellykket undervisningsdifferentiering, specialpædagogisk støtte og evalueringspraksis.

Tilsynet fandt det nødvendigt at give påbud til to skoler vedrørende faget historie samt skolens specialundervisning og andre faglige støtteområder. Der ses ikke at være fællestræk eller gennemgående tendenser blandt de to skoler, der fik udstedt påbud.

De kriterier, som de pågældende skoler skilte sig ud på i den databaserede screening, har ikke været grundlaget for de påbud, der er udstedt. Tilsynet viste også, at de lave prøvekarakterer, der var baggrunden for, at skolerne var blevet udtaget, relaterer sig til skolernes andel af elever med både faglige og sociale udfordringer. Dette inkluderer elever, der er startet sent i skoleforløbet inden deres afgangsprøve, hvilket rent tidsmæssigt udfordrer skolerne i forhold til at elevernes faglige niveau.

Flertallet af skolerne har desuden modtaget pålæg om at opdatere deres hjemmesider med evalueringer af skolens samlede undervisning. Baseret på disse erfaringer samt flere henvendelser fra skolerne med tvivlsspørgsmål om emnet, vil styrelsen iværksætte en vejledningsindsats i 2024.

4.2 Tilsyn med specialundervisning på efterskoler

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen gennemførte i 2023 et tematisk tilsyn med specialundervisningen for elever med behov for minimum ni timers støtte og specialundervisning ugentligt på efterskoler. Formålet med tilsynet var at undersøge, om specialundervisningen på de udtagne skoler står mål med folkeskolens specialundervisning, samt at vurdere, om tilskudsbetainger relateret til specialundervisning er opfyldt.

Tilsynet omfattede skolernes skriftlige planer for de elever, der modtager specialundervisning eller anden specialpædagogisk støtte, herunder om der på skolen forelå en aktuell skriftlig udtalelse eller vurdering fra pædagogisk-psykologisk rådgivning. Tilsynet omfattede endvidere skolernes kompetencer i forhold til specialundervisningen, skolernes organisering, planlægning, gennemførelse og evaluering af specialundervisningen

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen udvalgte syv efterskoler til tilsyn baseret på udvælgelseskriterier med fokus på elever med behov for specialundervisning. Tilsynets kriterium for udtagelse var skolernes andel af elever, der udløste specialundervisningstakst, sat op imod den enkelte skoles samlede elevtal.

Styrelsen fandt for seks ud af de syv udtagne skoler, at skolernes specialundervisning og anden specialpædagogiske bistand lever op til stå mål med-kravet, og at betingelser for at modtage tilskud er opfyldt.

På én enkelt skole blev det vurderet, at skolens almene undervisning for visse af skolens elever ikke står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, da skolen ikke tilbyder eleverne undervisning i alle obligatoriske fag, samt at skolens praksis vedrørende elevers fritagelse for fag ikke lever op til reglerne.

Alle syv skoler fik en række pålæg og henstillinger. Pålæggene vedrørte manglende oplysninger på skolernes hjemmesider om resultatet af skolens evaluering af skolens samlede undervisning samt opfølgingsplan, der skal offentliggøres på skolens hjemmeside. Henstillingerne vedrørte skolernes skriftlige planer for elever, der modtager specialundervisning. Henstillingerne var ikke enslydende, da skolerne har forskellige udfordringer i forhold til planerne. For nogle skoler er det således kravet om, at planerne skal være aktuelle og individuelle, der er udfordringen, mens det for andre er en mangel på faglige mål, der er konkrete og operationaliserbare.

De overordnede resultater af det tematiske tilsyn med specialundervisning på efterskoler indikerer, at skolerne har kompetente undervisere og en inkluderende tilgang til eleverne, men dog generelt har udfordringer med de skriftlige planer for elever med behov for specialundervisning.

Det skal understreges, at der ikke er lovmæssige krav til indholdet af de skriftlige planer. Resultaterne fra dette tilsyn samt det tilsvarende tematiske tilsyn, som styrelsen gennemførte i 2023 på fri- og privatskoler, giver dog styrelsen anledning til at overveje en vejledningsindsats i løbet af 2024, fx i form af et webinar med fokus på pædagogiske greb, der kan give skolerne inspiration og redskaber til at kunne udarbejde mere detaljerede beskrivelser af de konkrete faglige mål i de pågældende fag.

4.3 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023

Styrelsen afsluttede i 2023 16 enkeltsagstilsyn på området for efterskoler og frie fagskoler. Sagerne varierede i indhold og omhandlede stå mål med-kravet, specialundervisning, frihed og folkestyre-kravet samt skolernes praksis for udskrivning af elever.

Styrelsen vurderede, at skolerne generelt set levede op til reglerne i lov om efterskoler og frie fagskoler. I flere af sagerne indeholdt afslutningsbrevene henstillinger eller bemærkninger til skolerne af vejledende og retningsgivende karakter om forhold undersøgt i tilsynet.

I tre tilsynsager styrelsen, at skolerne ikke fuldt ud levede op til reglerne, hvilket førte til udstedelse af påbud.

I den ene sag traf styrelsen afgørelse om påbud til skolen om at sikre, at skolens ledere og medarbejdere er bevidste om og efterlever reglerne om den skærpede underretningspligt, ligesom styrelsen udstedte henstillinger til skolen. Styrelsen pålagde skolen at udarbejde og indsende dens procedure for håndtering af mulige tilfælde af seksuelle krænkelser og/eller grænseoverskridende adfærd, hvor det klart fremgår, hvornår relevante myndigheder skal underrettes.

Styrelsen henstillede endvidere, at skolen løbende skal sikre, at medarbejderne har en fælles faglig definition af krænkelser og seksuelle overgreb, og at medarbejderne kender skolens procedure for håndtering af vold, overgreb, krænkelser eller konflikter mellem eleverne. Endvidere henstillede styrelsen, at skolen overvejer, hvordan den kan arbejde med at understøtte elevernes viden om og respekt for egne og andres grænser.

I en anden sag traf styrelsen afgørelse om påbud til skolen om at sikre, at der ikke sker brud på tavshedspligten, herunder at skolens ledelse, bestyrelse og ansatte løbende er orienteret om reglerne, jf. § 7, stk. 5, i lov om efterskoler og frie fagskoler.

Derudover har styrelsen truffet afgørelse om efterlevelse af reglerne om elevinddragelse i forbindelse med udskrivning af elever.

Tilsyn med udskrivning af elever

Flere enkeltsagstilsyn har givet anledning til at se nærmere på skolernes udskrivningspraksis, herunder om skolerne sikrer sig, at eleven inddrages, før der træffes beslutning udskrivning.

Tilsynene har bl.a. omhandlet skolernes inddragelse af elever forud for udskrivning eller bortvisning fra skolen, herunder at en elevs perspektiv og synspunkter inddrages, inden skolen træffer beslutning om at udskrive en elev. Endvidere har styrelsens tilsyn omfattet skolernes dokumentation for dens inddragelse af elevens perspektiv og synspunkter.

Styrelsen har ved flere lejligheder fundet anledning til at indskærpe over for skolerne, at alle dele af reglerne om inddragelse af elever forud for udskrivning skal overholdes. Styrelsen har desuden henstillet over for skolerne til at opdatere deres procedurer for udskrivning af eleverne, da styrelsen i flere tilfælde kunne konstatere, at procedurerne ikke understøttede efterlevelsen af samtlige krav i loven. Styrelsen opfordrer generelt alle skoler til at have nedskrevne procedurer for udskrivning af elever, da det er styrelsens vurdering, at skriftlige procedurer kan bidrage til, at skolen i forbindelse med en evt. udskrivning overholder alle kravene i fri- og privatskolelovens § 4 a.

I både 2022 og 2023 har styrelsen modtaget en del henvendelser vedrørende udskrivning af elever, som indikerer, at der har været usikkerhed om reglerne i sektoren. Styrelsen har derfor i 2023 styrket sin vejledningsindsats om inddragelse af elever forud for udskrivning ved at udsende en opdateret vejledning, der sætter fokus på, hvad det er vigtigt at være opmærksom på, når fri- og privatskoler overvejer at udskrive en elev.

Vejledningen beskriver, hvordan skolerne kan tilrettelægge en proces, så elev og forældre bliver hørt om udskrivningen og eleven får mulighed for at fremsætte sine egne synspunkter, som skal indgå i skolens overvejelser om udskrivning forud for, at skolen træffer sin beslutning.

4.4 Læringspunkter fra tilsynet med efterskoler og frie fagskoler i 2023

Som led i tilsynet har styrelsen noteret sig, hvilke regler der er vanskelige for skolerne at omsætte i praksis. I 2023 var det særligt håndtering af udskrivninger og den skærpede underretningspligt, der viste sig at være udfordrende for nogle skoler. Styrelsen vil på denne baggrund intensivere vejledningsindsatsen på disse tematikker.

Styrelsen har derudover løbende haft fokus på at udvikle sine tilsynsprocesser. Efter hvert afsluttet tilsyn udsendes surveys for at indhente feedback fra skolerne. De foreløbige evalueringer viser, at skolerne generelt føler sig godt klædt på til mødet med styrelsen, og især de virtuelle opstartsmøder ved de planlagte tilsyn fungerer godt. Skolerne har dog påpeget, at processen kan være krævende på grund af korte deadlines. Styrelsen bestræber sig på at sikre, at tilsynsprocessen opleves så smidig og transparent som muligt, og dette vil fortsat være et fokusområde fremover.

5. Gymnasiale uddannelser

5.1 Kvalitetstilsyn med undervisning og trivsel på de gymnasiale uddannelser

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører et årligt kvalitetstilsyn på alle fire gymnasiale uddannelser. Formålet med tilsynet er at identificere institutioner med vedvarende kvalitetsudfordringer samt at sikre og understøtte, at institutionerne har fokus på og arbejder målrettet med at forbedre egne resultater.

I lighed med tidligere år screenes institutionerne på fem kvalitetsindikatorer (eksamensresultater, frafald, overgang til videregående uddannelse, socioøkonomisk reference, trivsel) samt tegn på parallelsamfundsproblematikker. Sidstnævnte del af tilsynet sker som følge af delaftale på undervisningsområdet om at bekæmpe parallelsamfund.

Institutioner, der falder ud i screeningen, indsender indledningsvist en redegørelse for de bagvedliggende årsager til udfordringen, hvorefter styrelsen tager stilling til, om institutionen skal fortsætte i videre tilsyn. Disse institutioner kan få tilbud om et rådgivningsforløb ved ministeriets læringskonsulenter eller indgå i et tilsynsforløb forankret i styrelsens Kontor for Gymnasier.

Styrelsen vurderer hvert år om institutioner, der har været i tilsyn i mere end et år, skal afsluttes eller fortsætte i tilsyn, eller om institutionen skal pålægges sanktioner, fx i form af et eller flere påbud eller en indsatsaftale. I vurderingen indgår bl.a. nye data på kvalitetsindikatorerne, erfaringer fra eventuelt rådgivningsforløb med læringskonsulenterne og drøftelser med institutionerne. Centralt for vurderingen er, om der er udsigt til, at den negative udvikling er vendt eller kan forventes at vende på baggrund af de igangsatte indsatser.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

I alt 46 udbud (fordelt på 39 afdelinger og 38 institutioner) faldt ud i tilsyn på baggrund af screeningen på en eller flere af kvalitetsindikatorerne. Halvdelen af de udtagne afdelinger var nye i kvalitetstilsynet; resten var allerede i et igangværende tilsynsforløb og blev derfor blot orienteret om årets screeningsresultat. De 24 nye udbud (fordelt på 23 afdelinger) indsendte redegørelser til styrelsen. Yderligere 41 udbud (fordelt på 37 afdelinger) modtog et opmærksomhedsbrev om, at deres faglige resultater lå relativt lavt.

På baggrund af en analysefase vurderede styrelsen, at 20 afdelinger kunne afsluttes i tilsynet. Seks afdelinger blev tilbudt et fleksibelt rådgivningsforløb med læringskonsulenterne med udgangspunkt i den indikator, de var udtaget på baggrund af. Tre af disse blev udtaget på indikatoren for overgang til videregående uddannelser, to blev udtaget på indikatoren for frafald, og en blev udtaget på socioøkonomisk reference. Fælles for de seks afdelinger var, at deres udfordringer var af mindre omfang, men styrelsen vurderede, at skolerne havde behov

for en styrkelse af arbejdet med relevant dataanalyse, relevante indsatser og/eller forankring af kvalitetsarbejdet. Fem andre afdelinger blev tilbudt et intensivt rådgivningsforløb med læringskonsulenterne. Af disse fem faldt de tre ud på trivselsindikatoren, mens en afdeling faldt ud på gennemsnitligt eksamensresultat og en på socioøkonomisk reference. Disse fem skolars indsatser blev ikke vurderet tilstrækkelige til at forbedre resultaterne på den eller de indikatorer, som var baggrund for udtagelsen i tilsyn. 14 afdelinger fik arbejdsro til fortsat at implementere de indsatser, som allerede var igangsat med hjælp fra læringskonsulenterne. Én afdeling kom i et skærpet tilsynsforløb forankret i Kontor for Gymnasier. Denne afdeling var udtaget på overgangsindikatoren, havde i forvejen en lang tilsynshistorik og havde ikke været i stand til at forbedre resultaterne trods allerede gennemført rådgivningsforløb.

5.2 Tilsyn med særligt tilrettelagt undervisning på engelsk

Beskrivelse af tilsynet

Gymnasiale institutioner kan, efter godkendelse fra styrelsen, udbyde gymnasial undervisning på engelsk, jf. gymnasiebekendtgørelsens § 15. Styrelsen har godkendt 31 gymnasiale afdelinger til at udbyde undervisning på engelsk i visse fag på bestemte studieretninger, herunder også prøveafholdelse på engelsk. I de seneste år har styrelsen oplevet en stigende interesse for at udbyde undervisning på engelsk, og styrelsen har derfor ønsket at foretage en videns- og erfaringsopsamling på området med henblik på yderligere at kvalificere styrelsens stillingtagen til nye dispensationsansøgninger fremover.

Tilsynet har til formål at undersøge, hvordan institutionerne realiserer styrelsens godkendelse til undervisning på engelsk, herunder om de har sikret, at lærerne har de fornødne engelsksproglige kompetencer til at varetage undervisningen, og om prøvekarakterer i fag, der udbydes på engelsk, ligger på niveau med tilsvarende fag, hvor undervisningen sker på dansk.

I tilsynet har STUK undersøgt spørgeskemabesvarelser fra 19 udvalgte institutioner, der har godkendelse til at udbyde undervisning på engelsk efter § 15. Derudover har styrelsen analyseret skriftlige prøvekarakterer i udvalgte fag på udvalgte institutioner, hvor undervisningen foregår på engelsk, og sammenlignet disse prøvekarakterer med tilsvarende prøvekarakterer i samme fag på samme institutioner, hvor undervisningen er foregået på dansk. Dertil har STUK afholdt møder med to institutioner for at supplere med yderligere viden fra praksis.

Tilsynstype

Undersøgende tilsyn.

Tilsynets resultater

Overordnet viste tilsynet, at institutionerne har en god praksis for vurdering af lærernes engelsksproglige kompetencer, og at mange institutioner kun benytter lærere, der har faglig kompetence i engelsk, eller arbejds erfaring eller uddannelses erfaring fra udlandet, ligesom ledelsen ofte understøtter lærerne med relevant engelskfaglig kompetenceudvikling.

Tilsynet viste også, at institutionerne ofte opretter engelsksprogede studieretninger som følge af en efterspørgsel blandt allerede optagne elever, eller med et ønske om at tiltrække elever med en international interesse. Institutionerne oplever, at elever, der vælger at blive undervist

på engelsk, generelt er kendetegnet ved at være fagligt dygtige og motiverede. Tilsynet viser dog, at elever, der har modtaget undervisning på engelsk, generelt ligger på et fagligt niveau tilsvarende elever, der er blevet undervist på dansk. Tilsynet har også vist, at det i for eksempel samfundsfag og historie kan være en udfordring at finde undervisningsmateriale på engelsk om danske forhold. Derudover efterlyser flere institutioner muligheden for at kunne udveksle erfaringer og viden om, hvordan andre gymnasier arbejder med undervisning på engelsk.

STUK har udarbejdet en erfaringsopsamling med hovedpointer fra tilsynet, som er målrettet gymnasier, der har en godkendelse til at undervise på engelsk eller overvejer at få det, og styrelsen opfordrer til, at institutionerne benytter tilsynets resultater som en anledning til at tage kontakt til hinanden og dele erfaringer på området.

Styrelsen er, i forbindelse med tilsynet, desuden blevet bekendt med, at der er mangel på censorer til prøver for elever, der har modtaget undervisning på engelsk. Det er nødvendigt, at institutioner indmelder censorer, hvis man skal opretholde kvaliteten og volumen af udbud med engelsksproget undervisning. Derfor henstiller styrelsen til, at alle udbydere af engelsksproget undervisning indberetter censorer med kompetence til at censurere på engelsk. Dette skal ske i forbindelse med institutionens censorkompetenceindberetning.

5.3 Tilsyn med optag af elever på toårig stx og elevernes faglige niveau

Beskrivelse af tilsynet

Visse enkeltsagstilsyn har vist, at der er udfordringer med den faglige kvalitet på nogle af de gymnasiale institutioner, der udbyder den toårige stx. Tilsynene har identificeret, at kvalitetsudfordringerne bl.a. hænger sammen med elevernes faglige forudsætninger, når de starter på uddannelsen, idet der i nogle tilfælde optages elever på toårig stx med meget svage faglige forudsætninger.

Formålet med tilsynet var at afdække institutionernes procedure for optag, elevgrundlaget og elevernes faglige niveau for derigennem at kunne se nærmere på, om de identificerede kvalitetsudfordringer på enkelte institutioner var udtryk for en generel tendens på den toårige stx.

Den toårige stx (tidligere studenterkursus) udbydes af i alt otte gymnasiale institutioner. Uddannelsen er tiltænkt mere modne elever, som kommer enten fra 10. klasse, eller som har været ude af uddannelsessystemet efter folkeskolen. Uddannelsen er komprimeret i forhold til den treårige stx og udgør dermed i udgangspunktet et mere krævende forløb, da eleverne skal leve op til stort set samme faglige krav som på den treårige stx.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet viste, at der generelt ses gode faglige resultater på uddannelsen, at eleverne generelt er kendetegnet ved at være fagligt motiverede og målrettede, og at flere elever hurtigere starter på en videregående uddannelse, end det ses ved den treårige stx. Tilsynet kunne dog også konstatere, at tallene for frafald og fravær i flere tilfælde lå væsentligt højere på den toårige stx

end på den treårige stx, og institutionerne bør derfor se på, hvordan de yderligere kan arbejde på at forbedre disse.

Tilsynet viste også, at fordi adgangskravene og optagelsesproceduren til den toårige stx ikke er centralt fastsat, kan der opstå situationer, hvor institutioner optager elever, som ikke har forudsætningerne for at kunne gennemføre uddannelsen.

5.4 Tilsyn med lærernes kvalifikationer og institutionernes vidensopbygning samt anvendelse af SPS i ASF-klasser på det gymnasiale område

Beskrivelse af tilsynet

Tilsynet har haft fokus på lærernes kvalifikationer og institutionernes vidensopbygning i ASF-klasser (Autisme Spektrum Forstyrrelser) på det gymnasiale område samt anvendelsen af specialpædagogiske støttemidler (SPS). Formålet med tilsynet har været at undersøge, om institutionerne lever op til deres forpligtelse om at opbygge særlige kvalifikationer blandt lærerne i forhold til målgruppen, og om der finder systematisk vidensopbygning og vidensdeling sted. Dertil har det været hensigten at undersøge, om institutionerne overholder gældende regler om SPS i forhold til eleverne i ASF-klasserne.

Muligheden for at udbyde en ASF-klasse tildes til gymnasiale institutioner på baggrund af ansøgning i forbindelse med særlige udbudsrunder. Elever i ASF-klasser gennemfører en ordinær gymnasial uddannelse, men undervises i en særlig klasse, der er målrettet elevgruppen med maksimalt 12 elever i klassen.

Uddannelsesinstitutioner, der er godkendt til at have ASF-klasser, modtager et øget tilskud til dette særlige formål. Uddannelsesinstitutionerne kan derfor ikke også modtage tilskud til Specialpædagogisk støtte (SPS) til elever med ASF, da der så bliver givet tilskud til samme formål to gange. Elever i ASF-klasser, der har andre funktionsnedsættelser ud over ASF (fx ordblindhed), kan få bevilget støtte, hvis der er behov for det.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet viste, at institutionerne generelt sørger for at udvælge lærere til at undervise i ASF-klasserne, der har flere års undervisningserfaring og også har de faglige og personlige kompetencer, som passer godt til elevgruppens behov for blandt andet struktur, ro og tydelig kommunikation. Alle institutionerne har desuden en plan for, hvordan onboarding af nye lærere sker, fx gennem interne eller eksterne kurser og teammøder med andre lærere, der underviser elever i ASF-klasser, og der finder også løbende efteruddannelse sted.

Tilsynet viste også, at institutionerne oplever, at det kan være en udfordring at sikre en balanceret økonomi for ASF-klasserne. Det skyldes bl.a., at der kan være ekstra udgifter forbundet med indretning af klasselokalerne med fx støjreducerende døre og mindre rum. Derudover er den administration, koordinering og visitationsproces, der er tilknyttet optag af elever i ASF-klasser, ofte mere tidskrævende end ved ordinære elevoptag.

Tilsynet viser samlet set, at ASF tilbuddet støtter op om de særlige udfordringer målgruppen har og tilbyder trygge rammer, hvor der er truffet bevidste valg, der understøtter læring, så eleverne kan opnå en studentereksamen.

5.5 Tilsyn med det fleksible klasseloft på gymnasieområdet

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører årligt tilsyn med overholdelse af det fleksible klasseloft og anvendelse af mulighederne for at fravige klasseloftet på 1. klassetrin på de regulerede og private gymnasiale fuldtidsuddannelser. Det er en betingelse for udbetaling af tilskud til de gymnasiale fuldtidsuddannelser, at der i gennemsnit er en maksimal klassekvotient på 28 elever beregnet per uddannelse og klassetrin (det fleksible klasseloft). Institutionerne kan dog i visse tilfælde fravige det fleksible klasseloft for eksempel, hvis en elev har behov for at gå et klassetrin om, eller hvis klassekvotienten overskrides på grund af en elev på udvekslingsophold. Tilsynet foretages med de gennemsnitlige klassekvotienter for 1. klassetrin på de gymnasiale fuldtidsuddannelser, som institutionen udbyder, samt institutionens eventuelle anvendelse af mulighederne for at fravige klasseloftet på grundlag af indberetning fra den enkelte institution. Efter 1. klassetrin påhviler tilsynet med overholdelsen af det fleksible klasseloft den enkelte institution og dennes revisor.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen modtog for skoleåret 2022/23 i alt 211 indberetninger. Tilsynet viste, at 52 institutioner (24,6 procent) havde flere end 28 elever i klasserne på tværs af 1. klassetrin. For 27 ud af 52 institutioner blev tilsynet afsluttet uden bemærkninger. Institutionerne havde dokumenteret, at tilskudsbetingelsen var fraveget efter reglerne herom. For 25 ud af de 52 institutioner blev tilsynet afsluttet med en tilskudsreduktion.

Tilskudsreduktionen for skoleåret 2022/23 udgjorde i alt 3,3 mio. kr., svarende til 110 elever. Til sammenligning udgjorde tilskudsreduktionen for skoleåret 2021/22 i alt 1,8 mio. kr. svarende til i alt 58 elever.

Tilsynet viser, at færre institutioner end tidligere har overholdt klasseloftet i skoleåret 2022/23. Et tilsvarende antal institutioner har optaget elever ud over 28 ved at anvende én af fravigelsesmulighederne, jf. reglerne herom. Den samlede tilskudsafskæring er derfor højere end for skoleåret 2021/22, men lavere end i skoleåret 2020/21. Institutionernes indberetninger viste desuden en gennemsnitlig klassekvotient på 1. klassetrin på 24,6 elever for alle institutioner, jf. tabel 7. Gennemsnitstallene dækker over de samlede gennemsnitlige klassekvotienter fordelt på de forskellige gymnasiale fuldtidsuddannelser og institutionstyper på 1. klassetrin

Tabel 2 Gennemsnitligt antal elever pr. klasse for skoleåret 2022/23

Uddannelse	Almene gymnasier og VUC	Erhvervsskoler	Private gymnasier	Gns. elever pr. uddannelser
Hf	24,3	24,8	23,5	24,3
Hhx	27,8	25,4		25,7
Htx	17,7	22,1		21,6
Studerterkursus	21,5		21,2	21,3
Stx	26,0	25,3	22,5	25,6
Total	25,1	24,1	22,6	24,6

5.6 Tilsyn med skriftlig sproglig korrekthed i danskfaget

Beskrivelse af tilsynet

Tilsynet blev igangsat på baggrund af indmeldinger fra de skriftlige censorer i dansk, som pegede på, at der på et antal institutioner var udfordringer med elevernes sproglige korrekthed. Formålet med tilsynet var at undersøge, hvordan der undervises i sproglig korrekthed i gymnasiet og sikre, at der i undervisningen og voveringssituationen er en klar bevidsthed om sikringen af den nationale standard og læreplanernes faglige mål.

På baggrund af en screening på bl.a. prøvekarakteren i skriftlig dansk A udtog styrelsen 24 institutioner til nærmere undersøgelse. Alle institutioner indsendte en redegørelse, hvorefter fem institutioner blev udtaget i tilsyn. Disse institutioner har i 2023 modtaget et sparrings- og rådgivningsforløb fra en af de to fagkonsulenter i dansk, som har besøgt hver institution to gange. Mellem de to besøg har den lokale danskfaggruppe arbejdet med anbefalinger fra fagkonsulenterne. Som afslutning på forløbet har institutionerne indsendt en statusredegørelse over forløbet.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn

Tilsynets resultater

Tilsynet med skriftlig sproglig korrekthed i danskfaget har givet en række erfaringer, der kan medvirke til at fokusere arbejdet med skriftlighed i danskfaget både lokalt på institutionerne og centralt i styrelsen.

Tilsynet viser, at et stort ansvar for at fastholde en fælles samtale og videndeling om skriftlighed, genrer, vurderingskriterier, karaktergivning m.v. på den enkelte institution hviler på faggruppen selv. På institutioner med meget små fagmiljøer, er det en særskilt problemstilling, at den enkelte lærer selv har en opgave i at opsøge muligheder for at kunne drøfte skriftlighed enten med andre faggrupper på samme institution eller via netværk med andre i samme situation. Tilsynet har også vist, at det ikke kan tages for givet, at alle faggrupper kender styredokumenterne i faget eller kender til den nyeste skrivedidaktik.

Fagkonsulenterne har i forbindelse med tilsynet udviklet Katalog over øvelser om sproglig korrekthed i samarbejde med Dansk Sprognævn, Dansk Lærerforening og opgavekommissionerne. Der er desuden blevet udviklet udvidede vejledninger til skriftlig dansk på alle de gymnasiale uddannelser. Begge dele kan hjælpe institutionerne og faggrupperne i deres arbejde med skriftlighed og kan findes på EMU. Tilsynet har endvidere medført, at fagkonsulenterne har haft et særskilt fokus på emnet. Det har haft betydning for det centralt afholdte møde for skriftlige censorer, hvor vurderingskriterierne er blevet præciseret. Der har desuden været fokus på danskfagets skriftlige dimension på de FIP-kurser, der afholdes hvert år for sektoren.

5.7 Enkeltstilsyn gennemført i 2023

Styrelsen har afsluttet 12 enkeltstilsyn i løbet af 2023 – med stor variation i omfang og indhold. Derudover er en række gymnasiale institutioner fortsat udtaget i enkeltstilsyn og er derfor fortsat under behandling i styrelsen. Nedenfor ses eksempler på ovenstående.

Tilsyn med faglig kompetence og pædagogikum

Styrelsen får løbende henvendelser fra tilsynsførende og institutioner om gymnasielæreres faglige kompetence. De fleste af sagerne drejer sig om kandidater, der har påbegyndt deres pædagogikum, men som må afbryde forløbet, da det efter rådgivning fra styrelsen viser sig, at kandidaten ikke har faglig kompetence i et eller flere af de fag, som kandidaten var planlagt til at tage pædagogikum i. Når et pædagogikumforløb afbrydes i et fag pga. manglende faglig kompetence, rådgiver styrelsen den enkelte institution om, hvordan et fortsat pædagogikumforløb i kandidatens andet fag kan tilrettelægges på en hensigtsmæssig måde. Styrelsen foretager desuden vejledende vurderinger af, hvordan kandidatens manglende faglige kompetence i et fag kan opnås gennem fortsatte studier.

Tilsyn i forlængelse af det risikobaserede kvalitetstilsyn

Styrelsen har udtaget en række gymnasiale institutioner i enkeltstilsyn, som alle udspringer af det risikobaserede kvalitetstilsyn, og som fortsat er under behandling i styrelsen. Institutionerne har gennem en længere årrække præsteret dårligt i forhold til én eller flere kvalitetsindikatorer, herunder eksamensresultater, socioøkonomisk reference (løfteevne) og overgang til videregående uddannelse. Styrelsen har i 2023 været på en række tilsynsbesøg på de pågældende institutioner for at følge op på de fastsatte mål for kvalitetsudvikling, som styrelsen – i samarbejde med institutionerne – har opstillet i forbindelse med påbud eller indsatsaftaler.

Tilsyn om lærerskift og manglende undervisning

Ud over ovenstående har styrelsen på det gymnasiale område alene afsluttet ét enkeltstilsyn i 2023. Sagen var foranlediget af en borgerhenvendelse, der vedrørte en gymnasial institution, hvor der ifølge borgeren, havde været et gymnasieforløb præget af mange lærerskift og manglende faglighed blandt underviserne. Styrelsen anmodede på den baggrund den pågældende institution om en redegørelse. Styrelsen kunne på baggrund af redegørelsen konstatere, at institutionen havde håndteret den pågældende situationen i tilstrækkeligt omfang, hvorfor styrelsen afsluttede tilsynet med en henstilling om ledelsens ansættelsesproces i forbindelse med ny lærere på institutionen.

5.8 Læringspunkter fra tilsynet med gymnasieområdet i 2023

Tilsynets kontakt med den gymnasiale sektor giver værdifuld viden om, hvordan sektoren løfter opgaven med at uddanne studenter. Det er styrelsens oplevelse, at den gymnasiale sektor generelt leverer uddannelser af høj kvalitet. Sektoren yder god undervisning, arbejder systematisk og målrettet med pædagogisk udvikling og uddannelseskvalitet og er optaget af at give elever og kursister den bedst mulige uddannelse. Tilsynet har således kunne bekræfte, at der generelt er godt styr på institutionernes kerneydelse. Samtidig bidrager de gennemførte tilsyn til, at styrelsen får øje på udfordringer af mere principiel og overordnet karakter. Det kan fx dreje sig om uhensigtsmæssigheder i eksisterende regelsæt eller om udfordringer, som har en mere uddannelsespolitisk karakter. I begge tilfælde kan tilsynet medvirke til at sætte spot på emner, som ministeriet skal arbejde videre med.

Kvalitetstilsynet har i 2023 introduceret et nyt redskab i arbejdet med de institutioner, der er udtaget i tilsyn på grund af vedvarende kvalitetsudfordringer. Disse institutioner formulerer, i samarbejde med styrelsen, langsigtede mål for, hvornår deres kvalitetsudfordring er forbedret tilstrækkeligt. Det langsigtede mål underbygges af kortsigtede mål, som skolerne selv formulerer, og disse bidrager til opfyldelsen af det langsigtede mål. Når målene er formuleret og aftalt med styrelsen, får institutionerne arbejdsro. Dette har vist sig at være et konstruktivt redskab i tilsynet, fordi det medfører, at institutionerne ikke hyppigt skal indsende redegørelser og have tilsynsbesøg, men i stedet kan fokusere på eget kvalitetsarbejde lokalt.

Styrelsen har i 2023 ønsket at formidle viden fra tilsynene bedre til sektoren. Der har været afprøvet forskellige former for webinarer, hvor sektoren har været inviteret til at deltage i en vidensopdatering på forskellige områder. Det er fx sket i forbindelse med et webinar om det tidligere gennemførte tilsyn med prøvetid for elever/kursister med behov for ekstra prøvetid. Webinardeltagerne fik her viden om- og eksempler på regelgrundlaget for prøvetid, og tilsynet kunne formidle resultaterne af tilsynet med prøvetid. Kontor for Gymnasier vil fortsætte med at invitere til sådanne korte, online mødeformater, når planlagte tilsyn afsluttes. Formålet er, at tilsyn ikke bare er til for tilsynets skyld, men at sektoren får glæde af den indhentede viden fra tilsynene.

På det gymnasiale område har styrelsen i 2023/24 i forbindelse med det risikobaserede tilsyn haft fire institutioner (fem afdelinger) i længerevarende (intensive) rådgivningsforløb og seks i kortere (fleksible) rådgivningsforløb. Derudover er der blevet afholdt otte opfølgingsmøder med institutioner, der var i rådgivningsforløb i 2022/23.

2023/24 er første skoleår, hvor der har været afholdt læringskonsulentforløb udelukkende på baggrund af indikatoren trivsel (tre ud af fire institutioner). Det er styrelsens erfaring, at det i forhold til den indikator har været særlig gavnligt at benytte sig af fokusgruppeinterviews med både elever, lærere og studievejledere, idet sådanne interviews kan være med til at kvalificere de indledende analyser af mulige skole- og klasseudfordringer. Samtidig giver interviews også et godt afsæt for både at fastlægge kortsigtede mål og planlægge konkrete indsatser. Alt sammen for at nå i mål med det langsigtede mål om som minimum at ligge på landsgennemsnit i forhold til den pågældende indikator.

De kortere (fleksible) rådgivningsforløb for skoler med mindre kvalitetsudfordringer har bestået af en kombination af individuel rådgivning for den enkelte skole og webinarer samt en temadag for alle skoler. Tre ud af seks skoler var i forløb på baggrund af indikatoren overgang til videregående uddannelse. I den forbindelse har forløbene haft fokus på at formidle viden og god praksis om hhv. den datainformerede praksis, hvilket blandt andet har handlet om at finde ud af, hvad skolens tidligere elever beskæftiger sig med, hvis de ikke er i gang med en godkendt videregående uddannelse, og derudover, hvilke konkrete skoleindsatser, der skal understøtte elevernes studievalg. Formålet er at understøtte skolernes kapacitetsopbygning på området samt medvirke til, at arbejdet med kvalitetsudfordringen forankres i skolens kvalitetssystem (selvevaluering og opfølgingsplaner), samtidig med at der tages hensyn til den enkelte skoles lokale kontekst.

6. Erhvervsuddannelser

6.1 Kvalitetstilsyn med erhvervsuddannelser

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører et årligt kvalitetstilsyn med erhvervsuddannelserne. Formålet med tilsynet er at understøtte, at institutionerne leverer uddannelse af høj kvalitet og indfrier deres forpligtelse til at bidrage til at opfylde erhvervsuddannelsesreformens fire klare mål:

1. Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse
2. Flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse
3. Erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, som de kan
4. Tilliden til og trivslen på erhvervsskolerne skal styrkes

Tilsynet baseres på en screening af data for 10 indikatorer for de fire klare mål, herunder frafald, fravær, søgning efter 9./10. klasse, tilgang til grundforløb 2, trivsel (læringsmiljø og velbefindende) samt tegn på parallelsamfundsproblematikker. Sidstnævnte er tilføjet som følge af *Delaftale på undervisningsområdet om at bekæmpe parallelsamfund*.

Styrelsen indhenter indledningsvist redegørelser fra de institutioner, der udtages i tilsyn på baggrund af screeningen. Redegørelserne belyser institutionernes arbejde med de udfordringer, screeningen påpeger. På baggrund af en helhedsvurdering af institutionernes udfald på indikatorerne i screeningen, tilsynshistorik og indsendte redegørelser, indledes der et *videre tilsyn* med et antal udvalgte institutioner.

I samarbejde med de institutioner der udtages til *videre tilsyn*, opstiller styrelsen kort- og langsigtede mål for den/de indikatorer, institutionen er i tilsyn på. De langsigtede mål er altid en forbedring af resultatet på den/de indikatorer institutionen er udtaget i tilsyn på, men kan ligge flere år ud i fremtiden, da resultatet af institutionens indsatser og handlinger kan tage lang tid, før det kan aflæses i data.

Styrelsen vurderer løbende, om tilsynssager for institutioner kan afsluttes eller skal fortsætte med eller uden en pålagt sanktion. I vurderingen ses blandt andet på, om der tegn på progression i forhold til at indfri de fastsatte kort- og langsigtede mål ud fra nye data fra datavarehuset på den/de indikatorer, som institutionerne er i tilsyn på, eventuelle erfaringer fra rådgivningsforløb med læringskonsulenterne og dialog med institutionerne. Et tilsyn kan godt afsluttes, før de langsigtede mål er indfriet, men centralt for vurderingen om afslutning er, om der er udsigt til, at udviklingen er vendt eller kan forventes at vende på baggrund af de igangsatte indsatser.

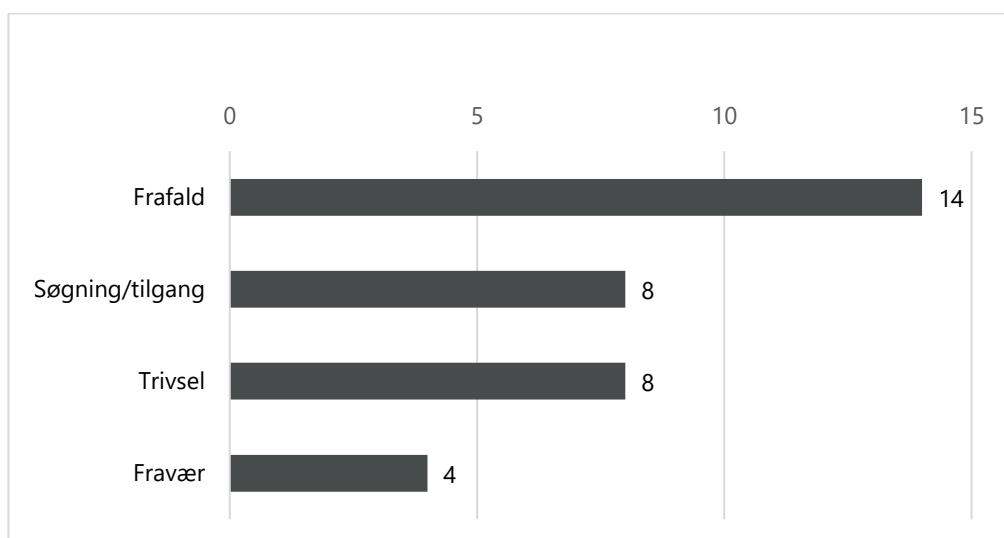
Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

I alt blev 21 institutioner udtaget til tilsyn på baggrund af datascreeningen på de 10 kvalitetsindikatorer. 13 institutioner blev udtaget på én kvalitetsindikator, fem institutioner blev udtaget på to kvalitetsindikatorer, to institutioner på tre kvalitetsindikatorer og én enkelt institution på fem kvalitetsindikatorer. Som det ses i tabellen nedenfor, blev de 21 institutioner

i tilsyn særligt udtaget på én af de fem frafaldsindikatorer, som sammen med trivsel vægtes højt i udtagelsesmodellen.

De 21 institutioner i tilsynet blev anmodet om, at indsende en kvalitetsredegørelse med beskrivelse af mulige årsager og forhold, der ligger til grund for resultatet på den/de kvalitetsindikatorer, de er udtrukket på og af eventuelle indsatser for at imødekomme udfordringen. Endvidere redegjorde de for deres procedurer for vurdering af elevers behov for støtte og vejledning, eventuelle særlige udfordringer med udsatte elever samt institutionens procedurer for opfølgning på fravær. Inden indsendelse af redegørelserne blev institutioner i tilsyn tilbudt at deltage i et opstarts-webinar om tilsynet.

Udover breve til institutioner i tilsyn, modtog én institution, som i forvejen var i gang med et tilsynsforløb, et brev om, at deres data på nogle kvalitetsindikatorer lå relativt lavt.

På baggrund af en helhedsvurdering af de 21 institutionernes udfald på indikatorerne i screeningen, tilsynshistorik og de indsendte redegørelser, blev to institutioner udtaget til videre tilsyn. De to institutioner, der blev udtaget til videre tilsyn, blev udtaget på hhv. tre og én indikator. Fælles for dem er, at de begge blev udtaget på fravær på grundforløbet, som er en ny indikator i tilsynet fra 2023.

De to institutioner fik ultimo 2023 tilsynsbesøg af styrelsen med henblik på at opnå en fælles forståelse af udfordringer og nuværende indsatser, som skal bidrage til understøtte arbejdet med at løse udfordringerne. Procedurer for opfølgning på elever med højt fravær blev drøftet indgående på tilsynsbesøgene og er omdrejningspunktet i de indsatser, som institutionerne skal arbejde med. Begge institutioner har påbegyndt arbejdet ultimo 2023 og har takket ja til styrelsens tilbud om et læringskonsulentforløb.

Styrelsen blev i forbindelse med screeningen opmærksom på en institution med en uddannelse, der flere år i træk havde et særligt højt frafald, men som på grund af sin lille størrelse ikke kunne udtages til kvalitetstilsynet. Derfor blev institutionen udtaget i et enkeltsagstilsyn (jf. afsnit 5.7).

For så vidt angår tilsynet med parallelsamfundsproblematikker faldt syv institutioner ud i screeningen på mindst én af de tre indikatorer. Efter en indledende analyse, blev seks af institutionerne orienteret i brev om udfaldet, mens én institution, der både faldt ud på én parallelsamfundsindikatorer og kvalitetsindikator, blev anmodet om at redegøre for eventuelle parallelsamfundsproblematikker og tiltag iværksat for at forebygge og skabe beredskab til

håndtering af hændelser, der kan relateres til parallelsamfundsproblematikker. Redegørelsen gav ikke anledning til at udtage institutionen til tilsyn.

6.2 Tilsyn med indfrielse af måltal for lærepladser

Beskrivelse af tilsynet

Med trepartsaftalen *Flere lærepladser og entydigt ansvar* blev der fastlagt et sæt lovbundne måltal for andelen af elever med indgåede lærepladsaftaler for henholdsvis grundforløb 2 (GF2) og det studiekompetencegivende eux-forløb (SK-forløb) samt en indfasningsmodel, for udvalgte uddannelser med individuelle måltal frem til 2026.

De lovbundne måltal for indgåede uddannelsesaftaler for eleverne på GF2:

- ved 15. undervisningsuge på GF2: 60 pct.
- ved afslutningen af GF2: 80 pct.

De lovbundne måltal for indgåede uddannelsesaftaler for eleverne på merkantile SK-forløb:

- ved afslutningen af SK-forløb: 66 pct.
- ved 35. undervisningsuge på SK-forløb: 46 pct.

Styrelsen førte et risikobaseret tilsyn med udbydernes indfrielse af de respektive måltal for uddannelserne dvs. de lovbundne målsætninger og måltal for uddannelser i indfasningsmodellen. For uddannelser under indfasning i det pågældende år, blev der ikke ført tilsyn ved 15./35. uge, men kun ved afslutning af forløbet. Alle merkantile SK-forløb er i indfasning frem til 2026.

Tilsynet var baseret på en screening af indgåede lærepladsaftaler på alle GF2-udbud og SK-forløb på merkantil eux (ift. det specifikke måltal for hver uddannelse i det gældende tilsynsår). Der blev i alt udtaget 44 GF2-udbud og seks merkantile SK-forløb til tilsyn, hhv. de 25 udbud/forløb, som lå længst under uddannelsens respektive måltal (målt i procentpoint) og de 25 udbud/forløb, hvor flest elever manglede en læreplads (målt i antal) ift. uddannelsens måltal.

2023 var første år, der var tilsyn med opnåelse af måltal. Tilsynet baserede sig på data for 2022.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Screeningsresultaterne af data for målopfyldelse viser:

- Over en tredjedel (39 pct.) af de erhvervsuddannelsesudbud/-forløb, der ikke indfrier de respektive måltal, udtages til tilsyn (svarende til 49 ud af de 127 uddannelsesudbud/-forløb med manglende målfrielse, hvor mere end tre elever mangler læreplads for at indfri måltallet).
- 72 pct. af *erhvervsuddannelserne* har på landsplan indfriet uddannelsernes respektive måltal for afslutningen af GF2 (svarer til 62 af de 86 erhvervsuddannelser, hvor mere end tre elever mangler læreplads for at indfri måltallet).
- Der er fem erhvervsuddannelser, som klarer sig særlig godt i forhold til måltalsindfrielse (Anlægs- og bygningsstruktør, Brolægger, Data- og

kommunikationsuddannelsen, Elektriker, Lager- og terminaluddannelsen og Vejgodstransportuddannelsen).

- Nogle erhvervsuddannelser, bl.a. landbrugsuddannelsen og træfagernes byggeuddannelse, er 'overrepræsenteret' i tilsynet, dvs. uddannelserne har en større andel af udbud i tilsyn end den andel, uddannelsernes udbud udgør af alle uddannelsesudbud.
- Der er stor variation mellem institutionernes målfrielse for samme erhvervsuddannelse. Hvor én uddannelse kan være langt fra målfrielse på én institution, kan samme uddannelse på en anden institution ligge over uddannelsens måltal.
- De fleste institutioner, der udtages i tilsyn, udtages på ét enkelt uddannelsesudbud/-forløb, men enkelte institutioner er 'overrepræsenteret' i tilsynet, dvs. institutionerne har en større andel af udbud/forløb i tilsyn end den andel institutionernes udbud/forløb udgør af alle udbud/forløb.
- Der er ni institutioner, der klarer sig særlig godt i forhold til måltalsindfrielse, da næsten alle institutionernes uddannelsesudbud/-forløb har indfriet måltallene

De 50 udtagne udbud/forløb i tilsynet dækkede over 43 forskellige GF2-udbud (et enkelt udbud blev både udtaget ved 15. uge og ved afslutning af GF2) og seks forskellige merkantile SK-forløb og fordelte sig på i alt 25 institutioner og 28 uddannelser.

De uddannelsesudbud/-forløb, der ikke har indfriet de respektive måltal, men som ikke er udtaget i tilsyn, modtog et indskærpelsesbrev om at iværksætte de nødvendige tiltag for at indfri de respektive måltal for alle institutionens GF2-udbud/SK-forløb.

De 25 institutioner med udbud/forløb i tilsyn blev bedt om at fremsende en redegørelse for deres arbejde, hvor de bl.a. skulle beskrive det praktikpladsopsøgende arbejde, udfordringer og tiltag på de udbud/forløb, der var udtaget i tilsyn. I redegørelsen var det også muligt for institutionen at anholde, at den manglende indfrielse af måltal skyldes 'forhold som ligger uden for skolens kontrol'. Forud for indsendelse af redegørelserne deltog institutionerne i et opstarts-webinar omkring tilsynet.

På baggrund af de indsendte redegørelser og en helhedsvurdering blev 41 af de 49 udbud i tilsyn afsluttet, heraf 23 på baggrund af 'forhold som ligger uden for skolens kontrol'. Tre af de resterende GF2-udbud/SK-forløb i tilsyn tilhørte en institution, der allerede var i tilsynsforløb i kvalitetstilsynet omhandlende flere af de samme problematikker og på samme uddannelser. Disse tilsyn blev derfor samlet til ét tilsyn. De øvrige fem GF2-udbud/SK-forløb, som fordelte sig på fem forskellige institutioner, blev udtaget til videre tilsyn og blev derfor anmodet om at udarbejde en milepælsplan for nye indsatser, der skal understøtte, at flere elever indgår en lærepladsaftale tidligere, og måltallene fremadrettet indfries. Nogle af de udfordringer, som de fem institutioner særligt pegede på, var manglende oplæringsvirksomheder, elevernes manglende motivation til at søge en læreplads og manglende systematik i opfølgningen på de elever, der ikke har fået en læreplads inden afslutningen af GF2. Alle fem institutioner blev tilbudt et rådgivningsforløb med læringskonsulenterne.

Institutionernes redegørelser og milepælsplaner viste, at institutionerne har taget udfordringen på sig og iværksat relevante indsatser, som forhåbentligt på sigt kan medføre flere og tidligere aftaleindgåelser og dermed indfrielse af målsætningerne for indgåelse af lærepladsaftaler. Alle videre tilsyn blev afsluttet ultimo 2023.

6.3 Tilsyn med minimumstimetal for lærerstyret undervisning på grundforløbet

Beskrivelse af tilsynet

Med eud-reformen fra 2015 blev der indført krav om et minimumstimetal for lærerstyret undervisning på grundforløbet på gennemsnitligt 25 timer om ugen fra august 2015 stigende til 26 timer om ugen fra august 2016.

Styrelsen påbegyndte i 2019 et tematisk tilsyn med institutionernes overholdelse af regler om minimumstimetallet på grundforløbet. I alt har 79 institutioner (78 institutioner i 2020 og én institution i 2021) fået påbud om at rette op på minimumstimetal for lærerstyret undervisning på 26 timer per uge for den enkelte elev (individuel krav) samt påbud om at indberette timetal korrekt til Styrelsen for IT og Læring (STIL). Tilsynets samlede opfølgning gennemføres for elever, der har påbegyndt og afsluttet grundforløbet i perioden 1. januar 2021 til 30. juni 2022. Opfølgningen havde tre planlagte halvårslige statusopgørelser, hvor styrelsen har gennemgået institutionernes data. Den sidste gennemgang af tilsynets data var planlagt til primo 2023.

Tilsynet indebærer, at institutioner, der ikke i perioden levede op til reglerne for minimumstimetal, skulle sanktioneres økonomisk i forhold til omfanget af deres manglende timetal for den enkelte opgørelsesperiode. Der blev fastsat en nedre grænse på 10.000 kr. i hele tilsynets periode i forhold til, om den økonomiske sanktion træder i kraft. Sanktionens størrelse blev fastsat, så den svarer til undervisningstilskuddet for den lærerstyrede undervisning, som eleverne ikke har modtaget.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Siden tilsynet blev igangsat i 2019 til og med 2022 er antallet af elever, der er registreret med minimum 26 timer om ugen i ministeriets datavarehus, steget fra 47 pct. i 2019 til 92 pct. ved tilsynsperiodens afslutning 2022.

I 2023 blev tilsynet afsluttet for 40 af de 79 institutioner efter 3. statusopgørelse, da de ud fra registreringerne i datavarehuset (DVH) levede op til minimumstimetallet for alle elever eller for et antal elever, så sanktionen var mindre end 10.000 kr. De resterende 39 institutioner blev partshørt og skulle efterfølgende præcisere dokumentationsbehov forud for tilsynets eventuelle afslutning og økonomisk sanktion. På denne baggrund blev tilsynet afsluttet uden sanktion for yderligere 26 ud af de 39 institutioner. For ni institutioner blev tilsynet afsluttet med en økonomisk sanktion, mens de sidste fire institutioner blev fastholdt i tilsyn, samtidig med at den økonomiske sanktion blev gjort gældende.

Der vil blive fulgt op på de fire institutioner i fortsat tilsyn i første halvår 2024. I 2024 vil der blive fastlagt en model for den videre anvendelse af nøgletallet for minimumstimetal for lærerstyret undervisning på grundforløbet.

6.4 Tilsyn med kostafdelinger

Beskrivelse af tilsynet

Tilsynet havde til formål at styrke styrelsens viden om kostafdelinger på eud. Tilsynet har på den baggrund kortlagt omfanget af kostafdelinger på eud i 2022, herunder kostafdelingernes placering, kapacitet og anvendelse. Endvidere har tilsynet undersøgt omfanget af aftaler om udlægning af kostafdelinger, institutionernes anvendelse af at tilkøbe ekstra kapacitet på kroer, kollegier med videre og institutionernes udlejning af overskydende kapacitet på kostafdelinger efter reglerne for indtægtsdækket virksomhed (IDV).

Tilsynet var oprindeligt planlagt som et undersøgende tilsyn. På grund af omfanget af oplysninger, som institutionerne skulle videregive til styrelsen ifm. tilsynet, blev tilsynet ændret til et tematisk tilsyn, dog med samme undersøgende formål.

Alle 40 institutioner med godkendelse til at oprette og drive kostafdelinger på eud med statstilskud i 2022 indgik i tilsynet. Institutionerne i tilsynet har besvaret en survey om deres kostafdelinger, samt indsendt oplysninger om deres aktivitet for tilskudsberettigede eud-elever og IDV-aktivitet på kostafdelingerne i 2022. Besvarelsene er grundlaget for tilsynet og er brugt til dels at vurdere, om den enkelte institution har en praksis, der afviger fra reglerne og dels til at opbygge viden om kostafdelinger på eud.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

På baggrund af dataindsamlingen har styrelsen kortlagt omfanget og anvendelsen af kostafdelinger på eud i 2022. Opsamling af resultater fra kortlægningen af kostafdelinger på eud viser:

- De 40 godkendte institutioner driver tilsammen 73 kostafdelinger, hvoraf to kostafdelinger drives via en udlægningsaftale. Derudover er der fem aftaler om udlægning af godkendelsen til at drive kostafdelinger til en anden institution.
- Der var 9.810 sengepladser fordelt på 6.083 værelser på kostafdelingerne. Der er store variationer på kostafdelingernes størrelse, hvoraf den mindste kostafdeling har fem pladser og den største har 313 sengepladser.
- Kostafdelingerne er geografisk placeret i hele landet. De fleste af kostafdelingerne er placeret nær et erhvervsuddannelsesudbud, mens de resterende kostafdelinger ligger tæt på et AMU-udbud.
- Langt størstedelen af institutionerne har haft andre end egne tilskudsberettigede eud-elever indlogeret på deres kostafdeling(er) fx AMU-kursister og andre institutioners tilskudsberettigede eud-elever. Ca. 80 pct. har desuden udlejet kostpladser som IDV, heraf har flest udlejet til institutionens egne ikke-tilskudsberettigede eud-elever (fx elever, der ikke opfylder betingelserne om afstandskrav), elever fra andre ungdomsuddannelser, til virksomheder, foreninger eller udenlandske eud-elever.
- Halvdelen af de godkendte institutioner har i perioder købt ekstra kapacitet på bl.a. kollegier, kroer og andres institutioners kostafdelinger til deres tilskudsberettigede elever. Langt størstedelen grundet manglende kapacitet på egen kostafdeling, mens andre har tilkøbt kapacitet, fordi eleven modtog undervisning langt fra institutionens egen kostafdeling.

På baggrund af resultaterne i kortlægningen af kostafdelinger på eud, har styrelsen igangsat en yderligere afklaring af IDV-aktivitet på kostafdelinger på eud.

Styrelsen vil anvende kortlægningens resultater i styrelsens kommende arbejde med revision af vejledningen om godkendelse til og drift af kostafdeling på erhvervsuddannelserne og formidle denne til sektoren.

6.5 Tilsyn med det fælles pædagogiske og didaktiske grundlag

Beskrivelse af tilsynet

Med Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser fra 2014 permanentgjordes kravet til erhvervsskolerne fra 2013 om at implementere og anvende et fælles didaktisk og pædagogisk grundlag (FPDG) for udviklingen af undervisningen. Tilsynet skal undersøge, hvordan institutionerne i praksis arbejder med deres FPDG, herunder i forhold til at sikre en fælles pædagogisk retning på tværs af uddannelser og afdelinger. Dette gøres gennem screening af hjemmesider, spørgeskema og fokusgruppeinterview. Tilsynet bliver fulgt op af et webinar med fokus på vidensdeling og eksempler på god praksis.

Tilsynstype

Undersøgende tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet er endnu ikke afsluttet. Den endelige afrapportering af tilsynets resultater vil fremgå af næste års tilsynsberetning.

Tilsynet blev indledt med en screening af alle erhvervsskolelernes hjemmesider i forhold til, om indholdet i FPDG afspejler de obligatoriske pædagogiske principper på eud-området. Screeningen viste bl.a., at ca. 80 pct. af skolerne havde et FPDG på hjemmesiden i en eller anden form, og at kravet om undervisningsdifferentiering indgår hos ca. 60 pct. af skolerne, mens princippet om praksisbaseret/relateret undervisning indgår hos ca. 70 pct.

For at få et indtryk af, om skolerne omsætter deres FPDG i undervisningen, gennemgår styrelsen endvidere enkelte lokale undervisningsplaner for udvalgte skoler. Med henblik på at undersøge, hvordan og i hvilket omfang skolerne arbejder med FPDG i det daglige, har styrelsen gennemført to fokusgruppeinterviews med ledere og undervisere og efterfølgende udsendt et spørgeskema til alle erhvervsskolerne med anmodning om besvarelse af mindst to ledere og to lærere. Link til spørgeskemaet er også sendt ud med EUD-nyhedsbrevet, så flere medarbejdere har mulighed for at deltage i besvarelsen.

6.6 Tilsyn med anvendelsen af censorsystemet

Beskrivelse af tilsynet

I de seneste år er STUK blevet bekendt med oplysninger, som tyder på en mangelfuld overholdelse af de krav, som stilles til censorerne. Dette vedrører især kravet om, at der ikke må være gentagen og gensidig censur inden for en 2-årig periode. Herudover ses det, at censorer

på nogle områder mangler indgående kendskab til det område, de skal virke indenfor, særligt på uddannelser med mindre volumen.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet med anvendelsen af censorsystemet var oprindelig planlagt til gennemførelse i 2023, men på baggrund af udsendt hyrdebrev i oktober 2023 om standsning af anvendelse af private virksomheder som leverandører eller formidlere af censorer udskydes tilsynet til andet halvår 2024, hvor sektoren har haft mulighed for omstilling.

6.7 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023

Nedenfor beskrives to udvalgte enkeltsagstilsyn som er afsluttet i 2023.

Tilsyn med procedure og praksis for RKV og kvalitetsarbejde

Styrelsen iværksatte i 2022 et enkeltsagstilsyn med en institutions procedure og praksis for realkompetencevurdering og skolens kvalitetsarbejde. Tilsynet blev afsluttet i 2023 uden yderligere tilsynsskridt, idet skolen tydeligt redegjorde for deres kvalitetsarbejde og for sagens forløb omkring realkompetencevurderingen af den pågældende elev. Styrelsen noterede i den sammenhæng, at institutionen havde en procedure og praksis for realkompetencevurdering, der sikrede relevant godskrivning og afkortning for den enkelte elev.

Små udbud med højt frafald

I forbindelse med screeningen til kvalitetstilsynet 2023, blev styrelsen opmærksom på en institutions uddannelse, der flere år i træk havde et særligt højt frafald i overgangen fra GF2 til HF, men som på grund af sin lille størrelse ikke kunne udtages til kvalitetstilsynet. På den baggrund iværksatte styrelsen i 2023 et enkeltsagstilsyn med institutionen. Institutionen kunne redegøre for hvilke årsager, der lå til grund for det høje frafald og for relevante indsatser, der kan øge overgangen til hovedforløbet. Derfor blev tilsynet afsluttet.

6.8 Læringspunkter fra tilsynet med erhvervsuddannelsesområdet i 2023

Vigtigheden af tidstro og valide data, som måler på den relevante udfordring

Styrelsen er opmærksom på vigtigheden af, at institutionerne kan genkende den data, der bliver anvendt i tilsynene. Det er derfor vigtigt, at data er tidstro og valide, som måler på den relevante udfordring.

Bedre datatilgængelighed har betydet, at årshjulet for det risikobaserede kvalitetstilsyn blev justeret i 2023, så det blev baseret på mere tidstro data. Derudover blev screeningsmodellen justeret. Dette indebærer blandt andet fjernelse af to indikatorer og tilføjelse af tre nye indikatorer for at sikre en screeningsmodel, der måler på relevante udfordringer på institutionerne.

Styrelsen har haft gode erfaringer med at flytte årshjulet, så kvalitetstilsynet nu beror på mere tidstro data. Institutioner i tidligere tilsyn har ofte givet udtryk for, at de ikke kunne genkende data, da de kunne være op mod 1,5 år gamle. Dette har ikke været et samtaleemne i dette års tilsyn.

I tilsynet med indfrielse af måltal for uddannelsesaftaler har nogle institutioner tilkendegivet, at dataopgørelsesmetoden påvirker det reelle antal af elever med en uddannelsesaftale inden afslutningen af forløbet. Dette har omhandlet særlige dataudfordringer, som det i næste rul af tilsynet vil være mulige for institutionerne at adressere i statusredegørelsen.

Erfaringer fra rådgivningsforløb på erhvervsuddannelsesområdet

Tidsplanen for det risikobaserede kvalitetstilsyn blev i 2023 justeret. Rådgivningsforløbene i forbindelse med tilsynet 2023 er derfor først indledt i januar og februar 2024, hvorfor erfaringer fra disse rådgivningsforløb på nuværende tidspunkt er begrænsede. Der tegner sig dog fortsat et tydeligt billede af, hvor vigtigt det er, at der i det indledende samarbejde med institutionerne fokuseres på den enkelte institutions kvalitetsudfordringer i en lokal kontekst, herunder også i analysen og den efterfølgende fastsættelse af kort- og langsigtede mål samt indsatser.

I 2023 har styrelsens læringskonsulenter fortsat haft særligt fokus på opfølgning og forankring via uddannelsesinstitutionernes kvalitetssystemer, herunder udvikling og implementering af en strategi for opnåelse af måltal for indgåelse af lærepladsaftaler. Læringskonsulenterne har i 2023 endvidere inspireret sektoren i arbejdet med indgåelse af lærepladsaftaler via en række brede aktiviteter i form af inspirationswebinarer om god praksis samt udvikling af en inspirationspakke med materialer til den pædagogiske ledelse, som formidles på EMU i foråret 2024. På baggrund af screeningsresultaterne i det risikobaserede tilsyn 2023 har læringskonsulenterne udviklet et frivilligt fællesforløb for mindre merkantile udbydere, som afvikles i 2024. Forløbet er blevet taget meget positivt imod og med en stor tilslutning fra de inviterede institutioner.

Fleksibilitet i de kortsigtede mål og lang løbetid på de langsigtede mål

2023 var andet år, hvor institutionerne i regi af kvalitetstilsynet skulle fastsætte kort- og langsigtede mål efter tilsynsbesøget. De foreløbige erfaringer hermed har givet anledning til mindre justeringer. Det har vist sig, at der er behov for lidt mere fleksibilitet i forhold til processen omkring fastsættelsen af de kortsigtede mål, så hvis en institution takker ja til et rådgivningsforløb, er det kun de langsigtede mål, som skal indsendes til styrelsen til godkendelse, mens de kortsigtede mål løbende kan justeres i forbindelse med rådgivningsforløbet. Der har også vist sig behov for en mellemtid i forhold til langsigtede mål med en løbetid på mere end tre år, hvor der vil være en mellemtid, hvor styrelsen vurderer, om der er sket en tilfredsstillende progression. Hvis ikke, bliver institutionen bedt om en redegørelse, der evt. kan munde ud i et tilsyn.

Erfaringer fra den første indsatsaftale på erhvervsuddannelsesområdet

Styrelsen indgik i 2021 en toårig indsatsaftale med en institution vedr. kvalitetsudfordringer baseret på frafald i overgangen fra grundforløb 2 til hovedforløb på enkeltuddannelse. Det er første gang, styrelsen har pålagt en indsatsaftale inden for erhvervsuddannelsesområdet. Institutionen indgik hertil et forløb med styrelsens læringskonsulenter om den videre håndtering af aftalens elementer, med særlig fokus på frafaldsmindskende indsatser. Styrelsen har haft gode erfaringer med indsatsaftalen, hvor det i aftalens løbetid lykkedes institutionen at mindske frafaldet i overgangen fra GF2 til hovedforløbet på uddannelsen betydeligt, opfylde

alle delmål for indsatsaftalen og at styrke områderne i indsatsaftalen markant gennem nye indsatser og kvalitetsarbejde. I forbindelse med tilbagemeldingen til institutionen har styrelsen udarbejdet to anbefalinger til skolens videre arbejde, der drøftes mellem skolen og styrelsens læringskonsulenter på et afsluttende møde. Indsatsaftalen blev afsluttet på baggrund af midtvejsrapportering, afsluttende rapportering og læringskonsulenternes vurdering.

7. Den forberedende Grunduddannelse (FGU)

7.1 Risikobaseret kvalitetstilsyn med FGU

Beskrivelse af tilsynet

Formålet med det risikobaserede kvalitetstilsyn med forberedende grunduddannelse (FGU) er at sætte mål og retning for kvalitetsudviklingen og bidrage til at sikre en ensartet kvalitetsstandard på tværs af landet, hvilket kan bidrage til at gøre det lettere for institutionerne at give god undervisning. Tilsynet gennemføres en gang om året.

Det risikobaserede kvalitetstilsyn med FGU skal omfatte institutionernes drift og undervisning samt uddannelsens tre retningsgivende mål jævnfør Aftale om bedre veje til uddannelse og job (2017):

- De unges overgang til uddannelse eller beskæftigelse: Andelen af unge, der opnår uddannelse eller overgår direkte til ordinær uddannelse eller beskæftigelse efter FGU, skal løbende forbedres på skoleniveau
- De unges trivsel: Trivslen på FGU skal løbende styrkes
- De unges fravær: Institutionerne registrerer og arbejder målrettet med at mindske de unges fravær, herunder ved at afdække og afhjælpe årsagerne hertil.

Det risikobaserede tilsyn på FGU blev gennemført første gang i 2022 på to ud af tre indikatorer og fra 2023 på alle tre indikatorer. Da tilsynene løber over flere år, var der i 2023 både igangværende tilsyn fra 2022 og påbegyndt nye tilsyn i 2023.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Det risikobaserede kvalitetstilsyn i 2023 blev gennemført for alle de tre indikatorer: Trivsel, fravær og overgang.

Udtag i tilsyn skete ved screening af data for samlet fravær, data for en samlet indikator for 'faglig trivsel' og 'faglig støtte' samt data for overgang til uddannelse og beskæftigelse. Der blev i screeningen i alt udtaget ni institutioner. Seks institutioner blev udtaget på samlet fravær, én på elevtrivsel og tre på overgang til uddannelse eller beskæftigelse. Institutionerne har i forbindelse med tilsynene skullet indsende redegørelser for deres praksis i forbindelse med den/de indikatorer, institutionen var udtaget på.

På baggrund af redegørelserne blev tre institutioner udtaget i videre tilsyn; én institution på baggrund af trivselsindikatoren, en institution på baggrund af fraværsindikatoren og én institution på baggrund af fraværsindikatoren og overgangen til uddannelse og beskæftigelse. Institutionerne fastsatte i dialog med styrelsen langsigtede mål for en indsats i tilsynet og påbegyndte et rådgivningsforløb med læringskonsulenter.

Tilsynet fortsætter ind i 2024, så der forelægger endnu ikke resultater, dog har rådgivningsforløbet i det risikobaserede tilsyn med fravær og trivsel i 2022 givet følgende læringspunkter:

- En ledelsesmæssig understøttelse af arbejdet med trivselsindsatser på institutionerne øger udbyttet af rådgivningsforløbet. Læringskonsulenterne spiller en central rolle i at understøtte ledelsen i deres facilitering af indsatserne blandt medarbejderne.
- En ensartet registreringspraksis, en forbedret fraværsprocedure og anvendelsen af kvantitative og kvalitative data kan sammen bruges til at identificere fraværsårsager og udvikle indsatser, der styrker fremmødet.

Ud fra bl.a. erfaringer fra rådgivningsforløb udvikler og tilbyder læringskonsulenterne i 2024 et frivilligt sparringsforløb for FGU-institutionerne, hvor formålet er at styrke fremmødet blandt eleverne på FGU. Dette tilbydes alle FGU-institutioner.

7.2 Tilsyn med skoleydelse

Beskrivelse af tilsynet

Tilsynet blev gennemført på baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse af FGU-institutionernes praksis for skoleydelse i regnskabsåret 2021. Rigsrevisionen vurderede, at FGU-institutionerne ikke i alle tilfælde overholdt reglerne for reduktion i skoleydelse ved ulovligt fravær.

Tilsynet undersøgte fire institutioners praksis for fraværsregistrering og information til eleverne om fravær og træk i skoleydelse. Tilsynet blev gennemført dels ved, at institutionerne indsendte materiale om procedurer og praksis for fraværsregistrering, træk i skoleydelse og information til eleverne herom, dels ved institutionsbesøg.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet viste ikke regelbrud på nogen af de fire udtagne institutioner. Endvidere viste tilsynet, at der kan være flere steder, hvor der med fordel kan udvikles yderligere på procedurer for fraværsregistrering, træk i skoleydelse og information til eleverne.

Tilsynet mandede ud i en vejledningsindsats for sektoren generelt i form af et orienteringsbrev til samtlige FGU-institutioner. Her blev gode eksempler fra tilsynet udbredt i form af udfoldede inspirationspunkter til arbejde med fraværsregistrering og træk i skoleydelse. Inspirationspunkterne handlede om:

- Tydeliggørelse af, hvad der er lovligt/ulovligt fravær, fx ved vejledningsmateriale til lærere og elever, hvor det fremgår tydeligt, hvilke typer fravær, der er lovligt.
- Udpegelse af ansvarlig for fraværsregistrering, så lærer og elever har et kontaktpunkt og for yderligere sikring af, at fraværsregistrering gennemføres korrekt.
- Sikring af relevant formidling af information til eleverne om fravær, skoleydelse og klagevejledning, fx tilgængelig på hjemmeside og ved introduktionsmateriale ved opstart.

- Ugentlig gennemgang af fraværsregistrering for at sikre dialog med eleverne om fravær og evt. partshøring vedr. træk i skoleydelse. Dialogen med eleverne om fraværsregistreringerne kan bidrage til at fastholde fokus på fremmøde og fravær.

7.3 Tilsyn med overholdelse af timetal

Tilsynet med overholdelse af timetal igangsættes først i 2024, jf. [Tilsynsplan 2024](#).

7.4 Tilsyn med forløbsplaner

Beskrivelse af tilsynet

Tilsynet blev gennemført på baggrund af, at Rigsrevisionen i forbindelse med undersøgelse af skoleydelsen i 2021 vurderede, at de fem FGU-institutioner, der var udtaget til at levere materiale til Rigsrevisionen, i 45 ud af 59 tilfælde ikke i tilstrækkelig grad dokumenterede, at der afholdes månedlige evaluering- og vejledningssamtaler med eleven som dokumentation for progression i uddannelsesforløbet.

Som opfølgning på rapporten indgik styrelsen dialog med de fem institutioner. Styrelsen vurderede på den baggrund, at der kunne være problemer med at anvende forløbsplanerne på nogle institutioner, og at der var behov for at få mere viden om sektorens brug af forløbsplaner. Derfor indledtes et undersøgende tilsyn. Tilsynet blev gennemført med virtuelle interviews med deltagere fra i alt ni institutioner svarende til 1/3 af alle FGU-institutioner.

Tilsynstype

Undersøgende tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet viste, at formålet med at bruge forløbsplaner ikke var tydeligt for alle medarbejdere på de udvalgte institutioner, og at det på flere institutioner oplevedes som en udfordring for mange lærere at dokumentere elevernes progression. Desuden oplevede nogle af deltagerne, at der er forskel på kvaliteten af den information, som institutionen modtager fra Den Kommunale Ungeindsats om eleven forud for start på FGU. Oplysninger fra Den Kommunale Ungeindsats er med til at danne grundlag for udarbejdelsen af elevens forløbsplan.

Tilsynet viste også, at der er forskel på i hvilken grad institutionerne har anvendt muligheden for at tilpasse de studieadministrative systemer ift. formålet med forløbsplanen. Det har resulteret i, at der er forskel på, hvorvidt de studieadministrative systemer opleves som understøttende eller ej ift. arbejdet med forløbsplaner.

Styrelsen vurderer på den baggrund, at der er behov for en vejledningsindsats over for sektoren som helhed om brug og betydning af forløbsplaner. Denne indsats igangsættes i 2024 og vil bl.a. have form af deling af eksempler fra institutioner med god praksis på området.

7.5 Afslutning af tilsynsopgaver vedrørende 2022

Undersøgende tilsyn med overgang til uddannelse og beskæftigelse samt med institutionernes anvendelse af basis

I 2022 var der planlagt et undersøgende tilsyn med FGU-elevs overgang til uddannelse og job og med institutionernes brug af basis. Tilsynet blev gennemført i 2023. Formålet med tilsynet var for det første at indhente viden om, hvordan institutionerne sikrer, at der løbende er fokus på at forbedre overgangen til uddannelse og beskæftigelse, og for det andet at afdække forhold vedrørende FGU-institutionernes organisering af forløb på basisniveau i FGU. Tilsynet omfattede alle 27 institutioner og blev gennemført som spørgeskemaundersøgelse.

Tilsynet med overgang viste, hvad institutionerne vurderer som vigtigt i forbindelse med god overgang fra FGU til uddannelse og beskæftigelse:

- Vigtigt for at sikre høj overgang til uddannelse:
 - Kombinationsforløb, hvor eleven deltager i undervisningsforløb, der indeholder elementer fra kompetencegivende ungdomsuddannelser og arbejdsmarkedsuddannelser.
 - Samarbejde med ungdomsuddannelser
 - Tæt samarbejde med KUI.

- Vigtigt for at sikre høj overgang til beskæftigelse:
 - Erhvervstræning
 - Et godt samarbejde med det lokale erhvervsliv.

Tilsynet med basis viste, at institutionerne oplever store udfordringer med at udbyde basis, begrundet i bl.a. økonomiske årsager, antallet af elever samt vanskelighed ved at tilrettelægge undervisningen meningsfuldt for eleven på basishold. Tilsynet viste, at ca. 2/3 af sektoren ikke overholder reglerne vedr. basis. Styrelsen har fulgt op på dette med bl.a. enkeltsagstilsyn.

Styrelsen har i 2023 ligeledes lavet en undersøgelse af de institutioner, som anvender basishold. Her blev det identificeret:

- at basis primært anvendes som ramme for at modtage eleverne og integrere dem socialt, og at der i mindre grad er et fagligt fokus.
- at basis er en mulighed for at lære de enkelte elever at kende og dermed have et afsæt for at tilrettelægge hver enkelt elevs FGU-forløb, herunder overgangen mellem basis og sporhold.
- at den gode introduktion til FGU har fokus på den enkeltes behov, samtidig med at overgangen fra basis til sporhold kræver grundig koordinering og en organisering, der minimerer unødigt ventetid for eleven.

Det bemærkes, at der med *Aftale om styrket FGU som en hovedvej for de 43.000 unge uden uddannelse og beskæftigelse* fra november 2023 lægges op til at ændre indgangen til FGU, så skolerne i stedet for basis skal tilbyde et introducerende forløb til alle elever.

7.6 Enkeltstilsyn gennemført i 2023

Gennemførelse af vejledningssamtaler og dokumentation for progression

Der er i 2023 ført enkeltstilsyn med enkelte institutioners gennemførelse af månedlige vejledningssamtaler med eleven og dokumentation for elevens progression. Det fremgår i § 35, stk. 3. i lov om forberedende grunduddannelse, at institutionens leder sørger for, at elever og lærere arbejder systematisk med de fastsatte mål for faglige, personlige og sociale kompetencer i forløbsplanen og med i fællesskab at dokumentere læringen med henblik på at fastholde og synliggøre progression, og at lærerne afholder månedlige evaluerings- og vejledningssamtaler med eleven.

Tilsynene pegede på, at nogle institutioner kan have vanskeligheder med at sikre og dokumentere afholdelse af månedlige samtaler og at følge elevens progression. Vejledningssamtalerne har til formål at synliggøre og fastholde den unges progression fagligt, socialt og personligt, herunder også at følge op på elevens forløbsplan, og er et væsentligt værktøj til at indfri målsætningen med FGU. Styrelsen følger op med vejledningsindsats om brugen af forløbsplaner, jf. også afsnit 6.4 og 6.7.

Udbud af agu-spor på alle en institutions skoler

Der blev ført tilsyn med en institution, som ikke udbød agu-spor på alle skoler. Institutionen har genoprettet udbuddet, så der nu udbydes agu-spor på alle institutionens skoler. FGU-institutioner skal udbyde alle spor på alle skoler. Det er dog muligt i særlige tilfælde at søge dispensation for udbud på enkeltskoler, jf. § 4, stk. 2 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse.

Det bemærkes, at der som følge af *Aftale om styrket FGU som en hovedvej for de 43.000 unge uden uddannelse og beskæftigelse* fra november 2023 forventes indført en dispensationsmulighed i lovgivningen, så FGU-institutioner kan ansøge om ikke at udbyde sporet for den almene grunduddannelse (agu) på alle institutionens skoler.

7.7 Læringspunkter fra tilsynet med FGU i 2023

Vejledningsindsats

De gennemførte tilsyn i 2023 og tidligere år peger på, at der er behov for en fortsat vejledningsindsats over for sektoren, særligt for så vidt angår anvendelse af forløbsplaner. Styrelsen følger op på anvendelsen af forløbsplaner med en vejledningsindsats i 2024. Indsatsen vil blandt andet tage form af deling af eksempler på god praksis om brug af forløbsplaner, dels via artikler på EMU (Danmarks Læringsportal), og dels ved webinarer for FGU-institutionerne i efteråret 2024.

Data

Styrelsen har gennem tilsyn observeret den fortsatte vigtighed af løbende fokus på datakvalitet og tydelig kommunikation om data og datakilder samt institutionernes medansvar for at sikre, at data indberettes korrekt. Dette følger bl.a. af børne- og undervisningsministerens initiativ fra sommeren 2023 om bedre datamæssig understøttelse af FGU.

For at understøtte institutionernes fokus på data og datakvalitet vil de bestyrelsesrapporter, som styrelsen udsender til alle FGU-institutioner i 2024, indeholde data, som viser institutionens placering på centrale nøgletal for kvalitet og økonomi, herunder sammenligning med andre institutioner og med landsgennemsnit.

Tilsynsbesøg

Anvendelsen af tilsynsbesøg i et tilsyn har vist, at besøgene på institutioner er værdifulde for styrelsens indsigt i de udfordringer, FGU-institutioner kan stå med. Besøg har bidraget med et betydeligt mere nuanceret og kvalificeret billede af de deltagende institutioners praksis på området end skriftligt tilsyn alene kan give.

8. Almen voksen- og efteruddannelse

8.1 Tilsyn med genvisitering til FVU

Beskrivelse af tilsynet

Tilsynet blev gennemført på baggrund af erfaringer fra et enkelsagstilsyn med et VUC i 2021. Det pågældende tilsyn, som medførte et tilbagebetalingskrav, afdækkede eksempler på genvisiteringer til samme FVU-fag og trin op til otte gange, uden at der kunne dokumenteres et sagligt grundlag herfor. De mange genvisitationer er i strid med intentioner i FVU-reglerne.

Udgangspunktet for FVU er, at de faglige mål for et trin skal kunne nås på et forløb. Der kan dog undtagelsesvist genvisiteres til samme trin, hvis det vurderes, at deltageren fortsat vil have et væsentligt udbytte af undervisningen, jf. § 2 i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, § 10 i bekendtgørelse om undervisning m.v. inden for forberedende voksenundervisning og kapitel 4 i Vejledning om formål, tilrettelæggelse, indhold og gennemførelse af forberedende voksenundervisning.

Tilsynet fulgte op på et tilsvarende tilsyn i 2022, idet den mulige tidsperiode i 2022 var for kort til at give et reelt indblik i praksis. Tilsynet er derfor blevet gentaget i 2023 med mulighed for at indsamle data henover en længere periode.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn

Tilsynets resultater

På baggrund af tilsynet konkluderede styrelsen, at der generelt i sektoren er et stort fokus på god praksis for optagelse samt dokumentation af de faglige og pædagogiske skøn, der ligger til grund for optag og eventuel genvisitering. Det ses også, at der er fokus på vigtigheden af at sikre, at den voksne har de rette forudsætninger for at kunne få udbytte af undervisningen på FVU. Det fremgik dog af flere af de indsendte redegørelser, at det kan være vanskeligt at visitere deltagere, der har dansk som andetsprog, udviser tegn på ordblindvanskeligheder og/eller andre læse- og skrivevanskeligheder. Styrelsen vil på den baggrund øge sin vejledning herom på et virtuelt møde i 2024.

8.2 Tilsyn med prøver på FVU og avu

Beskrivelse af tilsynet

Formålet med tilsynet med prøver på FVU og avu var at sikre, at karaktergivningen/bedømmelsen blev udført i overensstemmelse med den enkelte prøves bedømmelseskriterier. Derudover havde tilsynet til formål at gøre det muligt at følge op på mulige bekymrende forhold, herunder undervisningskvalitet, som bedømmelsen kunne indikere var problematisk.

Tilsynet var baseret på bedømmelsen af udvalgte prøver på avu samt med udvalgte trinprøver i FVU-dansk og FVU-matematik.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

I forbindelse med tilsynet foretog styrelsen en screening af karaktergennemsnittene i syv avu-prøver og beståelsesprocent i to FVU-prøver. Institutionerne blev udtaget til tilsyn, hvis de lå blandt de 10 pct. laveste ift. karaktergennemsnit eller beståelsesprocent i hhv. to eller flere avu-prøver og en eller flere FVU-prøver. De udtagende institutioner blev bedt om at indsende en redegørelse for mulige årsager til prøveresultaterne.

På baggrund af tilsynet fandt styrelsen:

- At tilsynet ikke gav anledning til bekymring for den samlede sektors praksis i forbindelse med prøvebedømmelse og karaktergivning på avu og FVU.
- At tilsynet gav anledning til at indskærpe, at VUC som institution er ansvarlig for de prøver, der afholdes hos driftsoverenskomst-parter.
- At det var nødvendigt at indskærpe reglerne for beskyttelse af personfølsomme oplysninger, i de tilfælde, hvor visse informationer ikke var tilstrækkeligt sløret i institutionernes fremsendte materiale.
- At institutionerne har fokus på relationer og sammenhængen mellem kursisttrivsel og læring samt en øget opmærksomhed og screeningsindsats over for ordblinde kursister.

8.1 Læringspunkter fra tilsynet med VEU-området i 2023

Styrket fokus på målgruppen for FVU-tilbuddet

Udgangspunktet for FVU er, at den voksne har tilstrækkelige faglige og dansksproglige forudsætninger til, at FVU-udbyderen med rimelighed kan forvente, at personen kan nå målene for det FVU-fag og -trin, som deltageren ønsker optagelse på, inden for det fastsatte omfang af undervisningen på trinnet. For voksne med for utilstrækkelige dansksproglige forudsætninger, vil FVU ikke være det rette tilbud, og den voksne bør vejledes til et andet relevant tilbud fx danskuddannelse til voksne udlændinge.

Det bemærkes, at der ved trepartaftalen af 12. september 2023 er besluttet at nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal afdække udfordringerne ved de nuværende danskundervisningstilbud på tværs af Børne- og Undervisningsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort. Arbejdsgruppen skal opstille og belyse modeller for, hvordan dansktilbuddene bedst udformes og organiseres fremadrettet, herunder FVU.

Ligeledes bør den voksne, hvis det vurderes, at FVU ikke er det rette tilbud fx pga. tegn på ordblindhed vejledes til et andet relevant tilbud fx ordblindeundervisning for voksne. I det opfølgende tilsyn med genvisiteringer til FVU har det vist sig at være vanskeligt at visitere deltagere, der har dansk som andetsprog, udviser tegn på ordblindvanskeligheder og/eller andre læse- og skrivevanskeligheder, og styrelsen kan med fordel bidrage yderligere til at styrke videndeling på dette felt.

Fokus på styrelsens kommunikation i forbindelse med tilsyn

Styrelsen har i forbindelse med tilsyn haft fokus på at styrke formidling og kommunikation med

sektoren og afholdt virtuelle møder blandt andet ved opstart af tilsyn samt undervejs, hvor der har været mulighed for dialog, spørgsmål og afklaring. Der har været meget stor deltagelse fra institutionerne. Styrelsen agter at fortsætte praksis med bl.a. møder ved opstart af tilsyn og undervejs.

9. Arbejdsmarkedsuddannelser

9.1 Tilsyn med kvaliteten af AMU gennem evalueringresultater

Beskrivelse af tilsynet

Formålet med tilsynet var at undersøge uddannelseskvaliteten på både institutions- og uddannelsesniveau hos de AMU-udbydere, hvor deltagerne giver de laveste vurderinger, fordi risikoen her er størst for forringet kvalitet i uddannelsesindsatsen. Screeningen sker på baggrund af skriftlige evalueringer i Viskvalitet.dk. Det følger af AMU-bekendtgørelsens § 29, at det er obligatorisk for AMU-udbydere at give deltagerne mulighed for at evaluere det kursus, de har deltaget i.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Otte AMU-udbydere blev udtaget til tilsyn, fordi de i 2022 målt på henholdsvis institutions- og uddannelsesniveau fik de dårligste vurderinger på minimum en af indikatorerne: Kursusudbytte, lærerens præstation og undervisningens form og indhold. Styrelsen orienterede herefter de otte udbydere om screeningsresultatet og anmodede udbyderne om at forholde sig til resultaterne og redegøre for, hvilke konkrete tiltag de ville iværksætte for at forbedre kvaliteten af uddannelserne.

Styrelsen kunne gennem tilsynet konkludere, at syv af de otte udbydere i deres redegørelser og planer for forbedring af uddannelsesindsatsen tydeliggjorde, at de arbejdede målrettet og grundigt med at forbedre deres undervisningskvalitet, herunder at de havde igangsat initiativer og aktiviteter for at opnå deres fastsatte målsætninger om forbedrede evalueringresultater. Tilsynet kunne dermed umiddelbart afsluttes, da udbyderne havde dokumenteret en tilfredsstillende opfølgning på fundne kvalitetsproblemer.

Tilsynene har givet følgende læringspunkter og inspiration til indsats i arbejdet med at forbedre kvaliteten af uddannelserne:

- Systematisk opfølgning på Viskvalitet.dk-resultater, fx ved at udforme procedurebeskrivelser
- Samarbejde med udvalg og brancheforeninger, fx fokus på at revidere kurser, så fagligt indhold og kursers længde svarer til det niveau, som kursister og branchen efterspørger
- Styrkede lærerkompetencer, herunder styrkede kompetencer i forhold til at rammesætte og planlægge undervisningen, så der skabes bedre undervisningsstruktur
- Afdækning af forklaringer og mulige forbedringer mht. kursisters negative vurderinger, fx ved samarbejde med andre udbydere med lignende oplevelser og ved anvendelse af fokusgruppeinterview med lærere og andre kilder tæt på uddannelsesindsatsen, som kan være relevante at inddrage i analysearbejdet.

En af de udtagne udbydere havde ikke umiddelbart leveret fyldestgørende svar, og udbyderen blev bedt om at indsende supplerende redegørelse og plan for en forbedret indsats. På baggrund af et tilfredsstillende svar på denne, blev det sidste tilsyn også afsluttet.

Tilsynet viste dog også, at enkelte udbydere stadig ikke bruger evalueringseresultaterne systematisk i arbejdet med løbende at justere og forbedre deres uddannelsesindsats, hvilket styrelsen har pointeret vigtigheden af.

9.2 Tilsyn med AMU-udbydernes svarprocent for evaluering af arbejdsmarkedsuddannelser

Beskrivelse af tilsynet

Resultaterne i VisKvalitet.dk er grundlag for kvalitetstilsynet i AMU, hvorfor det er en forudsætning, at kursisterne evaluerer arbejdsmarkedsuddannelserne via systemet. Formålet med tilsynet er at sikre, at AMU-udbydere tilbyder den obligatoriske deltagerevaluering og motiverer kursisterne til at benytte muligheden for at evaluere de kurser, de har deltaget på. Målsætningen er, at mindst 80 procent af en udbyders deltagere svarer på en evaluering.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen har i foråret 2023 screenet svarprocenter i VisKvalitet.dk for hele 2022. Den indledende screening viste, at den gennemsnitlige svarprocent var 77 procent, og at 36 ud af 81 udbydere levede op til målsætningen om en svarprocent på 80. På baggrund af screeningen blev fem udbydere udtaget til tilsyn, som alle havde en svarprocent på mindre end 60. Til sammenligning blev der i 2022 udtaget otte udbydere, som havde en svarprocent på mindre end 50 i 2021.

Styrelsen har færdigbehandlet indkomne redegørelser for alle udbydere og afsluttet tilsynet for disse.

Herudover blev en udbyder udtaget til skærpet tilsyn i 2023. Udbyderen havde også været udtaget til tilsyn i 2022 på baggrund af lav svarprocent i 2021. Imidlertid var handlingsplanen for at forbedre svarprocenten utilstrækkelig, og det var ikke muligt for udbyderen at rette op på svarprocenten for 2022. Udbyderen har efterfølgende indsendt kvartalsredegørelser til og med 3. kvartal 2023, hvorefter svarprocenten var forbedret, og tilsynet kunne afsluttes, da styrelsen ikke havde yderligere at bemærke.

Tilsynene har givet følgende læringspunkter og inspiration til indsatser i arbejdet med at forbedre af svarprocenterne:

- Gennemgang og evt. opdatering af interne procedurer, som sikrer klarhed over opgaver, processkridt og roller.
- Implementering af administrative systemer for at sikre systematisk opfølgning på evalueringseresultater og svarprocenter - fx faste procedurer for at sende oplysninger om svarprocenter m.v. til underviseren og uddannelseslederen.
- Dialog og vidensdeling med andre udbydere om erfaringer med at opnå høj evalueringprocent.

- Orientering og vejledning af undervisere/administrativt personale fx månedlige fællesorienteringer for derigennem at holde fokus på evalueringsopgaven fx i brugen af VisKvalitet.dk – nu AMUKvalitet.dk.
- Tolkning, forklaring og oplæsning af evalueringsskemaet ved kursister med sprogvanskeligheder.

9.3 Tilsyn med AMU-udbydernes afholdelse af prøver

Beskrivelse af tilsynet

Tilsyn med afholdelse af prøver har primært et vejledende fokus, som skal danne udgangspunkt for dialog med de AMU-udbydere, hvor de indberettede prøveresultater kunne indikere problemer eller udfordringer med prøveafholdelsen mv.

Formålet med tilsynet er at give styrelsen et indblik i AMU-udbydernes afholdelse og forvaltning af prøver, og dermed medvirke til, at AMU-udbydere har fokus på at overholde prøvereglerne og afdække eventuelle kvalitetsproblemer i forbindelse med afholdelse af prøverne.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet blev gennemført på baggrund af udbydernes indberettede prøveresultater for 1., 2. og 3. kvartal 2022. Der blev udtaget ti udbydere i tilsynet. Udvælgelsen var baseret på tre indikatorer: 1) Omfang af ikke beståede prøver/omprøver, 2) omfang og indhold af udbydernes dispensationer fra prøvedeltagelse og 3) omfang af afbrud/deltagere, der ikke tager prøven.

Som opfølgning på tilsynet har de udtagne udbydere enten redegjort fyldestgørende for årsagen til et højt antal ikke beståede prøver, eller for iværksatte initiativer til at løse andre udfordringer i forbindelse med prøveafholdelse. Disse er blandt andet:

- For at sikre retvisende registrering af data ved prøveafholdelse er iværksat initiativer i form af gennemgang af regler for afholdelse af prøver med alle undervisere, månedlig gennemgang af prøveregistreringer, fastlagt kommunikation for overlevering af data og registrering samt udarbejdelse af skriftlige vejledninger rettet mod timelærere.
- I de tilfælde hvor årsagen til det høje antal ikke-beståede prøver skyldes, at deltagerne havde utilstrækkelige sprogkompetencer til at gennemføre prøven, arbejder udbydere med løbende tilpasninger i undervisning og undervisningsmateriale, herunder oplæsning af prøvespørgsmålene. Der er desuden løbende dialog med efteruddannelsesudvalget om at tilrette prøverne, så de passer til målgruppen, fx ved at udvikle flere praktiske prøver.
- Informationsindsatser om prøver på AMU målrettet både virksomheder og deltagere, hvilket har til formål at motivere og klæde deltagere bedre på til at gennemføre prøver.

Styrelsen har afsluttet tilsynene, og fordi tilsynet er af vejledende karakter, har otte ud af ti udbydere modtaget opmærksomhedspunkter til det fremtidige arbejde med prøveafholdelse.

9.4 Tilsyn med AMU-udbydernes regeloverholdelse

Beskrivelse af tilsynet

Formålet med tilsynet var at undersøge uddannelsesindsatsen hos AMU-udbyderne, herunder at regeloverholdelse og den overordnede kvalitet i undervisningen efterses på en række punkter. Tilsynsbesøg havde særligt fokus på, om udbyderne forvalter og udfolder rammerne for deres udbudsgodkendelser i overensstemmelse med reglerne, herunder om de leverer undervisning ud fra arbejdsmarkedsuddannelsernes centralt godkendte mål.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen har i 2023 ført tilsyn med AMU-udbydernes regeloverholdelse. Dette er bl.a. sket gennem uanmeldte tilsynsbesøg.

Et tilsyn vedrørte en arbejdsmarkedsuddannelse, der via en udlægningsaftale ikke blev anvendt korrekt i forhold til jobområde og målgruppe. Undervisningsmaterialet, der blev anvendt, var desuden ikke af relevans for de fastsatte mål for uddannelsen. Styrelsen traf afgørelse om, at AMU-udbyderen ikke kunne modtage tilskud til den afholdte aktivitet.

Der er i afsnit om tilsyn med virksomhedsforlagt nævnt to andre tilsynsbesøg, der har givet anledning til tilsynssager.

9.5 Undersøgende tilsyn med AMU-udbyderes anvendelse af udlægningsaftaler

Beskrivelse af tilsynet

Oprindeligt var det planen, jf. styrelsens tilsynsplan for 2023, at der skulle gennemføres et tematisk tilsyn med AMU-udbydernes udlagte undervisning. Trepartsaftalen af 12. september 2023 om langsigtede investeringer i voksen-, efter- og videreuddannelse indebærer imidlertid, at udlægning af uddannelsesgodkendelser fremover begrænses til særlige tilfælde, hvorfor styrelsen i stedet besluttede at gennemføre et undersøgende tilsyn om AMU-udbyderes anvendelse af udlægningsaftaler til arbejdsmarkedsuddannelser. Et undersøgende tilsyn er et mindre omfangsrigt og målrettet tilsyn, der kan anvendes til de situationer, hvor fokus eksempelvis er at bidrage til en generel vidensopbygning. Formålet med tilsynet blev således ændret til at undersøge AMU-udbyderes anvendelse af udlægningsaftaler til arbejdsmarkedsuddannelser.

Tilsynstype

Undersøgende tilsyn.

Tilsynets resultater

Tre AMU-udbydere blev udtaget til tilsynet. Udvælgelsen var baseret på AMU-udbydere, der enten 1) havde indgået mange aftaler om udlægning af arbejdsmarkedsuddannelser, 2) havde lånt arbejdsmarkedsuddannelser, der ikke nødvendigvis lå i naturlig forlængelse af udbyders

udbudsgodkendelse eller 3) ikke umiddelbart medvirkede til at sikre en rimelig lokal og regional uddannelsesdækning. Der kan på baggrund af tilsynet udledes bl.a. følgende pointer:

- Det kan ikke sandsynliggøres, at formålet med udlægning altid er at sikre lokal dækning, da andre AMU-udbydere i geografisk nærhed allerede udbyder tilsvarende arbejdsmarkedsuddannelser og dermed skabes et overlap med eksisterende udbud. Hertil kommer, at der også kan være mange ledige pladser på allerede udbudte arbejdsmarkedsuddannelser.
- AMU-udbydere vælger samarbejde med andre AMU-udbydere om udlægning, hvor der erfaringsmæssigt har været et godt og effektivt samarbejde, uanset hvor de er geografisk placeret i forhold til udbyder.
- Der føres som udgangspunkt tilsyn med udlagt undervisning, men der er eksempler på, at tilsynet kan være helt fraværende.

9.6 Tilsyn med virksomhedsforlagt undervisning

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen har gennemført et tematisk tilsyn med AMU-udbyderes virksomhedsforlagte undervisning. Formålet med tilsynet var at undersøge, om AMU-udbyderne i tilstrækkelig grad sikrer, at tilrettelæggelse og afholdelse af virksomhedsforlagt undervisning overholder gældende regler.

Erfaringer fra tidligere tilsyn har vist, at AMU afholdt som virksomhedsforlagt undervisning kræver øget opmærksomhed hos udbyderne for at sikre overholdelse af reglerne, herunder overholdelse af de annoncerede tidspunkter, kursuslængde og undervisningens tilrettelæggelse sammenlignet med undervisning gennemført hos AMU-udbyderen.

Desuden skal der ved virksomhedsforlagt undervisning være en ekstra opmærksomhed på, at indholdet af undervisningen fører til landsdækkende kompetencer for alle deltagere, og i sit sigte ikke bliver for virksomhedsspecifikt, og at undervisningsaktiviteter ikke gennemføres med henblik på produktion for deltagernes virksomhed.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Fem AMU-udbydere blev udtaget til tilsyn og bedt om redegørelser om deres udlagte undervisning. Herudover blev der suppleret med tre uanmeldte tilsynsbesøg hos udbyderne. Tilsynsbesøgene viste, at der var udfordringer med regeloverholdelse hos to af udbyderne.

Et tilsyn vedrørte virksomhedsforlagt undervisning, hvor der var uoverensstemmelse mellem den annoncerede kursuslængde og den faktiske undervisningstid. Desuden havde udbyderen annonceret kurset som et "lukket hold". Tilsynet resulterede i et påbud om, at annoncering af arbejdsmarkedsuddannelser skal afspejle tidspunktet for den faktisk afholdte aktivitet, og at AMU-kurser skal annonceres som værende åbne for alle og kun kan udløse taxametertilskud svarende til den faktisk afholdte undervisningstid.

Et tilsyn vedrørte virksomhedsforlagt undervisning, hvor der var opkrævet tillæg til normprisen for undervisningsmateriale og udstyr, der jf. gældende regler skal stilles gratis til rådighed for deltagerne. Derudover blev det i forbindelse med et uanmeldt tilsynsbesøg konstateret, at undervisningen delvist blev varetaget af en underviser, der ikke var ansat hos den pågældende udbyder. På den baggrund modtog udbyderen et påbud om at sikre sig, at al undervisning fremadrettet varetages af en underviser, der er ansat af den godkendte udbyder. Derudover blev udbyderen pålagt at tilbagebetale uretmæssigt opkrævet ekstrabetaling til kunderne.

9.7 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023

Styrelsen har i 2023 haft og afsluttet seks enkeltsagstilsyn.

Fem enkeltsagstilsyn havde relation til hinanden og vedrørte arbejdsmarkedsuddannelser, der via udlægningsaftaler var udbudt til jobområder inden for ældre- og plejesektoren, selv om udbyderne ikke var godkendt til udbud på dette område. Endvidere havde en af disse AMU-udbydere indgået et samarbejde med en privat konsulentvirksomhed på et ufuldstændigt aftalegrundlag. Der var ikke indgået skriftlig aftale om samarbejdet, eller dokumentation om afgrænsning og køb af ydelser såvel som prisfastsættelse heraf. Styrelsen traf afgørelser om, at AMU-udbyderne skulle tilbagebetale tilskud, som de havde modtaget for uddannelsesaktiviteter afholdt i strid med reglerne om AMU.

Et enkeltsagstilsyn vedrørte forsøg med friere brug af gæstelærere, hvor både de generelle AMU-regler og godkendelsesbetingelserne for forsøg med friere brug af gæstelærere var overtrådt. Udbyderen havde overladt myndighedsopgaver som protokolføring og prøveafholdelse til gæstelæreren, hvilket ikke er tilladt, hverken inden for eller uden for forsøg med friere brug af gæstelærere. Desuden havde udbyderen ikke ført tilstrækkeligt tilsyn med den virksomhedsforlagte afholdelse, hvor der var der sket en sammenblanding af undervisning og "produktion", da både gæstelærer og deltagere i undervisningstiden havde løst arbejdsopgaver.

Det er et vilkår for deltagelse i forsøg med friere brug af gæstelærere, at udbyderen overholder sin myndighedsforpligtelse og fører tilsyn med overholdelse af kvalitetskravene og regler i AMU. Da udbyderen ikke havde overholdt disse vilkår, blev udbyderen frataget godkendelsen til at deltage i forsøget. Desuden blev udbyderen modregnet uretmæssigt udbetalt taxametertilskud.

9.8 Læringspunkter fra tilsynet med AMU i 2023

Det er de enkelte AMU-udbyderes ansvar at leve op til de gældende regler, love og retningslinjer. Det er dog også styrelsens erfaring fra flere af tilsynene i 2023, at der kan være behov for yderligere vejledning og kommunikation om gældende regler og krav. Som følge heraf og på baggrund af konkrete enkeltsager, har styrelsen skriftligt orienteret samtlige AMU-udbydere om reglerne for udbud af arbejdsmarkedsuddannelser suppleret med et webinar om samme emne såvel som afholdt webinar med AMU-udbyderne i forbindelse med opstart af risikobaserede tilsyn.

Styrelsen vil have fortsat opmærksomhed på den rette balance mellem tilsyn, kapacitetsopbygning og vejledning, så fleksibiliteten i AMU kan udnyttes samtidig med, at regler og krav til kvalitet overholdes.

ØKONOMISK TILSYN

Styrelsens økonomiske tilsyn omfatter institutionernes økonomi, drift og anvendelse af tilskud. Formålet er at understøtte en effektiv og bæredygtig institutionsdrift, at sikre overholdelse af regler og retningslinjer på området, at sikre skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de statslige midler og at varetage statens kreditorinteresse.

10. Det økonomiske tilsyn

10.1 Økonomisk-administrativt tilsyn med institutionernes økonomi og regeloverholdelse

Beskrivelse af tilsynet

Det er styrelsens ansvar at påse, at institutioner på Børne- og Undervisningsområdet forvalter de modtagne statstilskud forsvarligt og tager skyldige økonomiske hensyn ved forvaltning af midlerne. Hvis der sker lovovertrædelse, eller der konstateres forhold, der strider mod god forvaltningsskik i forbindelse med forvaltningen af institutionernes midler, skal BUVM iværksætte foranstaltninger til genoprettelse af en lovlig og forsvarlig forvaltning.

På denne baggrund fører styrelsen årligt økonomisk-administrativt tilsyn på Børne- og Undervisningsministeriets regulerede institutionsområde og skoleområde med henblik på at identificere de institutioner, som har økonomiske og/eller administrative udfordringer.

Tilsynet føres årligt ved en gennemgang af tre grundlæggende regnskabsmaterialer: årsrapporter, revisionsprotokollater samt revisor- og bestyrelsestjeklister. Ved en gennemgang af regnskabsmaterialet foretages tilsynet på baggrund af en screeningsmodel. Screeningsmodellen er baseret på styrelsens regnskabssystem, som bygger på finansielle og ikke-finansielle indikatorer:

Finansielle indikatorer:

- Likviditetsgrad (et mål for betalingsevne).
- Soliditetsgrad (et mål for, hvor stor en del af aktiverne, der er egenfinansieret).
- Aktivitetsudvikling (den procentvise udvikling af antallet af årselever i forhold til antallet af årselever i foregående regnskabsår).
- Belåningsgrad (et mål for, i hvor høj grad ejendomme er belånt).

Ikke-finansielle indikatorer:

- Status på eventuelle igangværende tilsynssager.
- Revisors eventuelle udtalelser om usikkerhed om fortsat drift.
- Revisors rapportering i revisionsprotokollatet om resultaterne af den udførte revision.
- Bestyrelsens stillingtagen til revisors bemærkninger.

Heraf foretager styrelsen en samlet vurdering af risiko og væsentlighed for de institutioner, der er udtaget ved screening til manuel gennemgang. Hvis det fremgår af tilsynet, at der er institutioner, hvor der vurderes en risiko for økonomiske og/eller administrative udfordringer, udtager styrelsen den pågældende institution til en nærmere gennemgang (enkeltsagstilsyn) for at fastlægge problemets omfang.

Tilsynstype

Risikobaseret tilsyn.

Tilsynets resultater for det regulerede institutionsområde

På det regulerede område har der været bemærket en række forhold af både forvaltningsmæssig og lovmæssig karakter.

En række institutioner har enten ikke udarbejdet en skriftlig indkøbspolitik eller opdateret den. Indkøbspolitikken er med til at sikre sparsommelige indkøb og dermed hensigtsmæssig forvaltning af institutionernes tilskudsmidler.

Der er fortsat flere institutioner, som har alene-fuldmagt til institutionens bankkonti. Styrelsen anbefaler generelt at det undgås at give alene-fuldmagt til bankkonti. Såfremt det ikke kan undgås anbefaler styrelsen, at institutionerne i sådanne tilfælde beskriver og etablerer betryggende og kompenserende kontroller for at minimere risiko for fejl og eventuelle besvigelser.

Derudover har styrelsen identificeret, at flere institutioner ikke har opdateret regnskabsinstruksen efter gældende regler.

Institutioner, der benytter Silkeborg Data, har fået bemærkninger fra revisor om, at der eksisterer en generel systemmæssig sårbarhed i forvaltningen af lønudbetalingerne. Styrelsen forudsætter, at institutionerne går i dialog med Silkeborg Data om snarlig udbedring af den systemmæssige svaghed.

Styrelsen har konstateret, at flere institutioner har indgået finansielle leasingaftaler, hvilket ikke er i overensstemmelse med Budgetvejledningen. Styrelsen vil i 2024 styrke tilsynet med institutionernes anvendelse af finansiel leasing.

Flere institutioner har ikke udarbejdet for- og efterkalkulationer for alle gennemførte IDV-aktiviteter, hvilket er i strid med gældende regler. Styrelsen vil i 2024 følge op på forholdet.

Tilsynets resultater for det frie skoleområde

Tilsynet med regnskaberne for 2022 på det frie skoleområde har vist en række udfordringer, som var særligt hyppigt forekommende.

Der er fortsat i 2022 flere skoler, som har alene-fuldmagt til skolens bankkonti. Styrelsen anbefaler generelt, at det undgås at give alene-fuldmagt til bankkonti. Såfremt det ikke kan undgås anbefaler styrelsen, at skolerne i sådanne tilfælde beskriver og etablerer betryggende og kompenserende kontroller for at minimere risiko for fejl og eventuelle besvigelser.

I 2022 var der fortsat en række skoler som har givet gaver til de ansatte. Styrelsen anser generelt gaver til personale som værende uden for skolens formål. Styrelsen har i den forbindelse henstillet til skolerne, at tilskud skal anvendes inden for skolens formål, og at skolerne skal udvise sparsommelighed i anvendelse af midlerne.

En række skoler har ikke har overholdt kravene til udbetaling af engangsvederlag, hvor engangsvederlaget f.eks. ikke bliver udbetalt bagudrettet efter periodens udløb eller bliver udbetalt månedsvist/kvartalsvist. Styrelsen har på den baggrund indskærpet reglerne over for skolerne.

Flere skoler har i 2022 ikke gennemført en lovpligtig undervisningsmiljøvurdering inden for tre år. Styrelsen vil i forbindelse med gennemgangen af skolens regnskabsmateriale for 2023 give skoler, som ikke har overholdt krav om udarbejdelse af undervisningsmiljøvurdering pålæg om at udarbejde en undervisningsmiljøvurdering inden for en given tidsfrist.

Styrelsen har i januar 2024 udsendt et brev til samtlige frie skoler, hvori styrelsen gjorde opmærksom på ovenstående forhold.

10.2 Prædiktivt eftersyn (regulerede institutioner)

Beskrivelse af tilsynet

Det prædiktive eftersyn omfatter de statsfinansierede, selvejende institutioner på Børne- og Undervisningsministeriets område. Formålet med tilsynet er at identificere de institutioner, som risikerer at blive økonomisk nødlidende inden for en kortere eller længere årrække, f.eks. fordi der ikke vurderes at være en langsigtet balance mellem institutionernes udgifter og indtægter.

Udtagelsen af institutioner til det prædiktive eftersyn sker bl.a. på baggrund af styrelsens gældsmodel, der er særligt udviklet til dette tilsyn. Gældsmodellen er styrelsens grundlæggende værktøj til at konstatere, om en institutions gæld risikerer at antage et omfang, hvor gælds faktoren (den langfristede gæld sat i forhold til institutionens omsætning) overskrider de vejledende grænseværdier. For de almengymnasiale uddannelser og voksenuddannelsesinstitutioner er den vejledende grænseværdi 100 pct., mens den for forberedende grunduddannelser og erhvervsrettede uddannelser er 125.

Styrelsen vil ofte udtage institutioner til det prædiktive eftersyn, såfremt institutionens aktuelle eller fremtidige gælds faktor overskrider de vejledende grænseværdier, men udtagelsen kan også ske på baggrund af f.eks. større aktivitetsfald eller finansiel risiko som følge af afdragsfrie lån. I forbindelse med det prædiktive eftersyn indgår styrelsen i en dialog med institutionsledelsen om udfordringerne og behovet for eventuelle tilpasninger af institutionens investeringsplaner.

Tilsynstype

Undersøgende tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsens erfaring fra det prædiktive eftersyn er, at flere institutioner på baggrund af styrelsens henvendelser har reduceret deres investeringsplaner og iværksat tiltag for at forbedre institutionens langsigtede budgettering og reducere den finansielle risiko.

I alt har 39 institutioner siden 2019 været omfattet af et prædiktivt eftersyn, hvoraf de 4 seneste tilsyn blev påbegyndt ved årsskiftet 2023/24.

10.3 Tilsyn med friskoler og private grundskolers inddrivelse af skolepenge, herunder opfyldelse af egendækningskravet for private friskoler og private grundskoler

Beskrivelse af tilsynet

Det er en tilskudsbetingelse, at frie og private grundskoler ved elevbetaling (skolepenge) tilvejebringer en rimelig egendækning af skolens driftsudgifter. Styrelsen har i de seneste år bemærket, at nogle skoler har betydelige tilgodehavende skolepenge, samt at der foretages store afskrivninger på tilgodehavende skolepenge. Det er styrelsens vurdering, at der ikke er tale om en reel indtægt, hvis de opkrævede skolepenge systematisk ikke indbetales til skolen, hvorfor de således heller ikke kan indgå i skolens opgørelse over egendækningen af skolens driftsudgifter.

Styrelsen vil i 2024 afslutte det igangværende tematiske tilsyn med tilgodehavende skolepenge. Undersøgelsen tager udgangspunkt i skolernes indberettede regnskabsdata for 2019 til og med 2022.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen har i efteråret 2023, ud fra skolernes indberettede regnskabsmateriale fra 2019-2022, udvalgt 30 skoler til det tematiske tilsyn med tilgodehavende skolepenge.

Til udvælgelse af disse skoler har styrelsen opstillet tre kategorier, der forsøger at se nærmere på forskellige aspekter og problemstillinger ved skolernes tilgodehavende skolepenge samt, hvordan skolerne håndterer at tabsføre samt hensætte til tab på tilgodehavende skolepenge (nedskrive tilgodehavendet).

Styrelsen har valgt, at det tematiske tilsyn skal dække 30 særskilte skoler for at sikre et bredt udsnit af skoler og derved bedst muligt afdække skolernes eventuelle forskelligartede udfordringer vedrørende tilgodehavende skolepenge og inddrivelsen heraf.

De udvalgte skoler har i januar 2024 modtaget et udtagelsesbrev i forbindelse med tilsynet. Skolerne er blevet anmodet om at indsende en redegørelse for blandt andet skolernes eventuelle problemer med inddrivelse af skolepenge samt skolens skriftlige forretningsgange på området.

Tilsynet forventes afsluttet i sommeren 2024, hvorefter der vil blive udarbejdet et orienteringsbrev til skoler og foreninger på fri- og privatskoleområdet på baggrund af tilsynets resultater og erfaringer.

10.4 Tilsyn med datakvaliteten i formålsregnskaberne (valide formålsregnskaber)

Beskrivelse af tilsynet

Formålsregnskaberne udgør et mere detaljeret indblik i omkostningsfordelingen blandt de regulerede institutioner på Børne- og Undervisningsministeriets område, end der kan aflæses af institutionernes årsregnskaber. Ensartet kontering er en forudsætning for udarbejdelse af retvisende sektoranalyser med videre, hvorfor styrelsen i en årrække har haft øget fokus på at forbedre validiteten og sammenligneligheden af institutionernes formålsregnskaber.

Tilsynet er databaseret ved en grundig gennemgang af formålsregnskaberne med det formål at undersøge validiteten og sammenligneligheden samt identificere eventuelle opmærksomhedspunkter ved den nuværende konteringspraksis.

Tidligere stikprøver har vist, at institutionerne ikke har formålskonteret ensartet og efter retningslinjerne. For at medvirke til ensartet og korrekt kontering offentliggøres formålsregnskaberne fra og med regnskabsåret 2021. Formålsregnskaberne for 2021 og 2022 er tilgængelige på uddannelsesstatistik.dk.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet med datavaliditeten i formålsregnskaberne vil blive igangsat i efteråret 2024 med afsæt i formålsregnskaberne 2021, 2022 og 2023.

10.5 Tilsyn med indtægtsdækket virksomhed

Beskrivelse af tilsynet

Formålet med tilsynet har været at undersøge, hvorvidt de regulerede institutioner fastsætter salgspriserne (taksterne) i forbindelse med indtægtsdækket virksomhed (IDV) i overensstemmelse med de gældende regler om fuld omkostningsdækning, og sikrer at der ikke sker konkurrenceforvridning i forhold til andre statslige og ikke-statslige leverandører. De nærmere regler for IDV fremgår af Budgetvejledningen 2021 og af Økonomistyrelsens Vejledning om prisfastsættelse. Tilsynet har omfattet syv regulerede institutioner.

Derudover har formålet med tilsynet været at sikre, at det akkumulerede resultat af den indtægtsdækkede virksomhed på de regulerede institutioner ikke har været negativt fire år i træk. Dette tilsyn føres årligt.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn

Tilsynets resultater

Tilsynet med overholdelse af reglerne om indtægtsdækket virksomhed viste, at 2 ud af de 7 gennemgåede institutioner ikke havde procedurer for prisfastsættelse, der lever op til gældende regler. En af institutionerne havde ingen procedure for prisfastsættelse samt for- og efterkalkulation af aktiviteter, der afvikles som indtægtsdækket virksomhed. Tilsynet for den sidst nævnte institution er fortsat i gang.

10.6 Tilsyn med chefløn

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører tilsyn med, om de regulerede institutioner fastsætter chefløn i overensstemmelse med gældende regler.

Styrelsen fører tilsyn med lønnen til chefer på regulerede institutioner, der er ansat i henhold til cheftalen fra OK18. Tilsynet udføres årligt. Tilsynet skal sikre, at lønnen til øverste chef afholdes inden for det råderum, bestyrelsen er blevet tildelt, som er udtryk for den maksimale løn, styrelsen kan godkende. Herudover fører styrelsen tilsyn med, om institutionerne fastsætter lønnen til øvrige chefer på forsvarlig vis i henhold til cheftalen, herunder om institutionerne overholder Finansministeriets stillingskontrol.

I 2023 gennemførte styrelsen desuden et stikprøvebaseret tilsyn med lønnen til chefer, der ikke er overgået til cheftalen. Samtlige af disse forhold er afsluttet.

Tilsynstype

Øvrigt tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen var i dialog med ni institutioner, hvor lønovervågningen viste, at lønnen til øverste chef umiddelbart var højere, end styrelsen kunne godkende.

Syv forhold blev afsluttet uden bemærkninger, fordi institutionerne fremsendte dokumentation for, at lønnen var fastsat i korrekt.

I to tilfælde blev der indledt et opfølgende tilsyn.

Styrelsen var herudover i dialog med institutionerne om 20 forhold vedrørende lønnen til øvrige chefer. 15 forhold blev afsluttet uden bemærkninger til den aktuelle lønfastsættelse. Fem forhold blev afsluttet med bemærkninger til lønfastsættelsen.

Styrelsen var herudover i dialog med fem institutioner om i alt 19 forhold om mulig omgåelse af Finansministeriets stillingskontrol. Samtlige forhold blev afsluttet uden bemærkninger.

10.7 Tilsyn med bestyrelsesuddannelseskravet i IEU-loven

Beskrivelse af tilsynet

Det følger af § 5 a i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, at udefrakommende bestyrelsesmedlemmer skal gennemføre en bestyrelsesuddannelse eller på anden måde have

opnået tilsvarende kompetencer som dem, bestyrelsesopgaven forudsætter. Bestyrelsen skal samtidig give medarbejder- og elevrepræsentanter mulighed for at gennemføre en bestyrelsesuddannelse.

Kravet gælder første gang for de bestyrelser, der blev nedsat i maj 2022, og styrelsen igangsatte i efteråret 2023 en undersøgelse af, hvordan de første bestyrelser, der er omfattet af kravet, efterlever dette. Spørgeskemaet i undersøgelsen blev udsendt til samtlige institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Tilsynstype

Undersøgende tilsyn.

Tilsynets resultater

Det undersøgende tilsyn har vist, at hovedparten af bestyrelserne på nuværende tidspunkt har forholdt sig til bestyrelsesuddannelseskravet og foretaget en vurdering af, om bestyrelsens udefrakommende medlemmer skal gennemføre bestyrelsesuddannelse. Endvidere er bestyrelsesuddannelse generelt gennemført på nuværende tidspunkt af de medlemmer, som bestyrelsen har vurderet, skal gennemføre uddannelse.

Undersøgelsen har samtidig vist, at bestyrelserne i et væsentligt omfang har vurderet, at et eller flere bestyrelsesmedlemmer på anden måde har opnået tilsvarende kompetencer ved bl.a. erfaring fra andre bestyrelsesposter, ledelseserfaring og/eller tidligere gennemførte bestyrelsesuddannelser.

For så vidt angår medarbejder- og elevrepræsentanter har undersøgelsen vist, at medarbejderrepræsentanterne generelt har taget imod tilbuddet om bestyrelsesuddannelse, hvorimod elevrepræsentanterne alene har taget imod tilbuddet på under halvdelen af institutionerne.

Styrelsen har som opfølgning på spørgeskemaundersøgelsen bl.a. udarbejdet et fælles brev til bestyrelserne omfattet af tilsynet. I brevet præsenteres de overordnede resultater af undersøgelsen, og der adresseres en række opmærksomhedspunkter, som styrelsen giver generel vejledning om. Heraf kan fremhæves, at det er bestyrelsen som en samlet, kollektiv enhed, som skal vurdere hvert enkelt udefrakommende bestyrelsesmedlem, og at denne vurdering skal ske individuelt for hvert medlem. Styrelsen har endvidere fundet grundlag for at fremhæve, at bestyrelserne har pligt til at tilbyde medarbejder- og elevrepræsentanter en bestyrelsesuddannelse.

Endelig kan styrelsen konstatere, at spørgeskemabesvarelserne giver indtryk af, at en række af bestyrelserne ikke havde forholdt sig til bestyrelsesuddannelseskravet, før bestyrelsen modtog styrelsens spørgeskema, og at spørgeskemaundersøgelsen dermed har været med til at skabe opmærksomhed om kravet.

10.8 Enkeltagsstilsyn gennemført i 2023

Enkeltagsstilsyn i 2023 på det regulerede institutionsområde

Styrelsen førte i 2023 økonomiske enkeltagsstilsyn med otte institutioner på Børne- og Undervisningsministeriets regulerede område. De økonomiske enkeltagsstilsyn var fordelt på

fire institutioner for erhvervsrettet uddannelse, et voksenuddannelsescenter, to almene gymnasier og en institution for forberedende grunduddannelse.

De otte enkeltsagstilsyn var af sagerne skærpede økonomisk-administrative tilsynssager.

Jf. styrelsens procedure for skærpet økonomisk-administrativt tilsyn, sættes en institution under skærpet økonomisk-administrativt tilsyn, hvis ét af følgende kriterier er opfyldt:

- Institutionen har alvorlige økonomiske udfordringer
- Institutionen har alvorlige administrative udfordringer
- Institutionen har likviditetslån

De otte institutioner er fortsat pr. 1. kvartal 2024 under skærpet økonomisk-administrativt tilsyn. Fire ud af de otte institutioner har på grund af alvorlige økonomiske udfordringer fået bevilget likviditetslån af Børne- og Undervisningsministeriet.

Enkeltsagstilsyn i 2023 på det frie skoleområde

Styrelsen førte i 2023 økonomisk-administrativt enkeltsagstilsyn med 30 skoler på det frie skoleområde, hvoraf 21 af de 30 skoler var underlagt skærpet økonomisk-administrativt tilsyn enten som følge af risiko for lukning af skolen, alvorlige administrative udfordringer, eller fordi skolen havde indgået en afdragsordning med styrelsen.

De 21 skoler underlagt skærpet økonomisk-administrativt tilsyn var fordelt på 13 fri- og privatskoler, seks efterskoler, én fri fagskole og én kombineret skole.

I løbet af 2023 blev seks nye skoler underlagt skærpet økonomisk-administrativt tilsyn, mens det skærpede økonomisk-administrative tilsyn ophævet for to af de 19 skoler. Ét tilsyn blev ophævet, som følge af, at der ikke længere var fare for fortsat drift. Herudover ophørte et økonomisk-administrativt tilsyn, som følge af, at skolen lukkede.

17 skoler er pr. 1. kvartal 2024 fortsat underlagt skærpet økonomisk-administrativt tilsyn.

10.9 Læringspunkter fra det økonomiske tilsyn i 2023

Regulerede institutionsområde:

Styrelsen vil i det fortsatte, løbende tilsyn med institutionerne have fokus på overholdelse af de krav, der følger af retningslinjerne for de finansielle strategier. Styrelsen vil lægge vægt på at følge op på de hyppigt forekommende udfordringer, som styrelsens gennemgangsbreve i det risikobaserede tilsyn har vist.

Styrelsen har derudover et behov for at opretholde en tættere dialog med institutioner, der er under skærpet økonomisk-administrativt tilsyn, med henblik på en gensidig forståelse for, hvad tilsynet indebærer, og hvad der kræves for, at tilsynet kan afsluttes.

Det er i styrelsens interesse, at institutionsledere og bestyrelser gennem de 5-årige resultat-, balance- og likviditetsbudgetter samt de indberettede investeringsrammer og aktivitetsprognoser har fokus på, hvordan den demografiske udvikling vil påvirke institutionens økonomi og herunder institutionernes gæld og gældsfaktor.

Det frie skoleområde:

Som følge af styrelsens risikobaserede tilsyn med skolernes økonomi og regeloverholdelse er det styrelsens vurdering, at der fortsat er behov for øget fokus på de skoler, som har en udfordret økonomi.

Det er styrelsens opfattelse, at forebyggelse af økonomiske udfordringer til en vis grad kan ske ved en tættere økonomiopfølgning- og styring, herunder løbende tilpasning af skolens udgifter ved faldende elevtal.

STØTTE- ORDNINGER

Styrelsens tilsyn med støtteordninger vedrører specialpædagogisk støtte, som tildeles på baggrund af en faglig vurdering af den enkeltes behov for støtte. Vurderingen foretages med udgangspunkt i ansøgerens funktionsnedsættelse og i henhold til de regler for tildeling af støtte, der gælder på de forskellige uddannelsesområder.

11. Specialpædagogiske støtteordninger

11.1 Tilsyn med besiddelse af relevante samtykkeblanketter

Beskrivelse af tilsynet

Institutionerne er forpligtet til at indhente samtykke fra støttemodtager om, at vedkommende er indforstået med, at institutionen ansøger styrelsen om den specifikke støtteform. Samtykket skal ligeledes sikre, at støttemodtager er tilstrækkeligt informeret om, at institutionen i ansøgningsprocessen deler helbredsoplysninger med styrelsen samt styrelsens leverandører.

Formålet med tilsynet var at bidrage til, at institutionerne har fokus på et korrekt og tilstrækkeligt samtykke, som er med til at beskytte støttemodtagerens retssikkerhed.

Indhentning af samtykke foregik indtil oktober 2023 som en manuel proces på institutionerne, som vedhæftede blanketten ved ansøgning om SPS.

Der indgik i alt 30 institutioner i tilsynet, fordelt på 10 videregående uddannelser, 10 ungdomsuddannelser, 5 efterskoler og 5 frie grundskoler.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet viste, at for 84% af de støttemodtagere/cpr.nr, som var udtaget til tilsynet, var der indhentet et samtykke i forbindelse med ansøgning om SPS gennem den manuelle proces. Kun i 55% af alle tilfældene forelå der et samtykke på samtlige af de støtteformer, som institutionen havde søgt om SPS til. Der var derfor en lang række tilfælde, hvor der enten ikke eksisterede et samtykke eller hvor der kun eksisterede et delvist samtykke.

Indhentning af samtykke foregår nu som en obligatorisk og digital del af ansøgningsprocessen gennem styrelsens nye sagsbehandlingssystem, SPSA. Institutionerne kan fremover derfor kun kunne oprette en ansøgning om SPS til styrelsen, når samtykkeblanketten er godkendt af støttemodtager/værge.

Forventningen er således, at samtykket fremover vil foreligge i forbindelse med alle ansøgninger i SPSA.

Læringen fra tilsynet har været, at manuelle processer kan afstedkomme menneskelige fejl og forglemmelser. Implementering af nyt digitalt sagsbehandlingssystem forventes at mindske risikoen for fejl.

Den nye digitale proces i SPSA mindsker risikoen for et utilstrækkeligt samtykke i forbindelse med ansøgning om SPS. Styrelsen vil dog fortsat have fokus på, at alle samtykker er korrekte og tilstrækkelige, så de lever op til gældende regler.

11.2 Tilsyn med administration af og refusion for støttetimer

Beskrivelse af tilsynet

Institutionerne kan søge om støttetimer til de støttemodtagere, der har et dokumenteret behov herfor og derfor kan få bevilliget en ramme for støttetimer. Når støttetimerne er afholdt, skal institutionerne trække refusion hos styrelsen. Der kan trækkes refusion for det afholdte antal støttetimer, som maksimalt kan udgøre hele den bevilgede ramme.

Institutionerne er forpligtede til at kunne dokumentere:

- det afholdte antal støttetimer gennem timesedler eller lignende.
- indholdet af støttetimer gennem udarbejdelse af forløbsbeskrivelser.

Styrelsen har foretaget tilsyn med administration og refusion af støttetimer to gange i løbet af 2023. Formålet med tilsynene var at sikre, at institutionerne administrerer og trækker refusion i overensstemmelse med reglerne herfor.

I de to tilsyn indgik i alt 20 institutioner, fordelt på 5 erhvervsuddannelser, 5 almene gymnasier, 4 private gymnasier, 4 FGU'er og 2 videregående uddannelser.

Tilsynstype

Tematisk tilsyn.

Tilsynets resultater

Det er et krav til institutionerne, at de via timesedler eller anden timeregistrering kan dokumentere de afholdte støttetimer. Timeregistreringen skal indeholde konkret dato for afholdelse af støtten, og der skal foreligge en bekræftelse fra støttemodtageren på, at støtten er afholdt.

Det samlede resultat på tværs af institutionerne viste, at der i de fleste af de gennemgåede sager var overensstemmelse mellem dokumenteret afholdte støttetimer og den refusion, der var trukket hos styrelsen.

Hos enkelte institutioner viste tilsynet dog, at støttemodtageren ikke havde bekræftet, at have modtaget støttetimerne, samtidig med, at støttetimerne ikke var angivet med en konkret dato for afholdelse. Alt i alt betyder det, at dokumentationen hos disse institutioner for afholdelse af støttetimer var mangelfuld.

På baggrund af ovenstående anmodede styrelsen om yderligere dokumentation fra de relevante institutioner. Efter modtagelsen af redegørelserne, vurderede styrelsen, at størstedelen af institutionerne fremadrettet vil administrere støttetimer korrekt og trække refusion i overensstemmelse med reglerne herfor.

Her ud over skal institutionerne anvende forløbsbeskrivelsen som et redskab til planlægning, målsætning og evaluering af det enkelte støtteforløb.

Tilsyn foretaget i 2023 viste, at institutionerne generelt arbejder med forløbsbeskrivelserne efter hensigten. Institutionerne havde en god og tilstrækkelig dokumentation for indholdet af støttetimerne, hvor både planlægning og evaluering af støtteforløbet blev beskrevet tilfredsstillende i forløbsbeskrivelserne.

Enkelte institutioner havde dog en praksis, hvor de ikke anvendte forløbsbeskrivelser. Styrelsen har over for disse institutioner henstillet, at de fremadrettet skal sikre, at indholdet af støttetimer planlægges og evalueres ved hjælp af forløbsbeskrivelser.

Læringen fra tilsynet med støttetimer i 2023 er, at det fortsat er vigtig at have fokus og følge op på institutionernes administration af støtteformen, idet en mangelfuld administration kan medføre, at der udbetales tilskud på et uberettiget grundlag. Institutionerne giver udtryk for, at kravene til dokumentation i forbindelse med støttetimer giver udfordringer i dagligdagen. Styrelsens opfølgning og fortsatte fokus er derfor væsentligt. Derfor vil styrelsen fremadrettet bl.a. afholde webinarer ved opstart og evt. afslutning af tilsyn, som forventes at bidrage med en bedre dialog og vejledning til institutionerne.

11.3 Tilsyn for sent aflyst tolkebistand

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen bevilger SPS i form af tolkebistand til døve og hørehæmmede støttemodtagere på efterskoler, frie fagskoler, forberedende grunduddannelser, ungdomsuddannelser, videregående uddannelser og voksen- og efteruddannelser. Institutionerne betaler udgifterne til tolkebistand, og trækker herefter refusion hos styrelsen.

Styrelsen har indgået en rammeaftale om levering af tolkebistand og ifølge denne, er der fastsat en tidsfrist inden for, hvilken der kan ske fuld dækning af omkostningerne i forbindelse med aflysning af tolketimer. Aflyses en tolkeopgave inden for denne frist, og kan leverandøren ikke gensælge timerne til anden side, er institutionen forpligtet til at betale leverandøren for opgaven og kan i forlængelse heraf få refunderet udgiften hos styrelsen.

Formålet med tilsynet var, gennem data, at belyse omfanget af aflyste tolkeopgaver og dermed øge institutionernes bevågenhed i forhold til at arbejde aktivt for at nedbringe omfanget af for sent aflyste tolkeopgaver.

I tilsynet indgik samtlige af de institutioner, som anvendte tolkebistand i 2022. Der var tale om i alt 61 institutioner fordelt på de ovenfor nævnte uddannelsesområder.

Tilsynstype

Undersøgende tilsyn.

Tilsynets resultater

De 61 institutioner blev gennem brev fra styrelsen informeret om den procentuelle andel af tolkeopgaver, der ikke aflyses rettidigt på den pågældende institution og om styrelsens udgift til refusion hertil. Institutionerne blev anmodet om at følge udviklingen i for sent aflyste

tolkeopgaver, og evt. vurdere om der var behov for en justering af deres procedure for håndtering af for sent aflyste tolketimer.

Styrelsen har gennem de seneste år foretaget tilsyn med for sent aflyste tolkeopgaver. Tilsyn foretaget fra 2017 til 2020 har vist, at udgiften til for sent aflyste tolkeopgaver lå på mellem 22% og 26% af de samlede tolkeudgifter. I 2021 var denne andel faldet til 18% af de samlede tolkeudgifter, mens andelen i 2022 var på 15%.

Styrelsens læring er, at det målrettede tilsyn der er foretaget henover perioden, bidrager til at understøtte en begrænsning af udgifter til for sent aflyst tolkebistand, da der hos institutionerne skabes en øget opmærksomhed på området.

Styrelsen har i forbindelse med tilsyn øget vejledningen til institutionerne for at skærpe deres praksis for håndtering af tolkeopgaver for den enkelte tolkebruger. Dette er sket gennem opdateringer og nyheder på hjemmesiden www.spsu.dk.

Institutionerne blev desuden gjort opmærksom på muligheden for tilbuddet om støttemuligheden "Introduktion til tolk". Introduktion til tolk er timer, der skal sikre, at støttemodtagerne har viden om praksis og rammer for anvendelse af bevilget tolk, herunder også opnår viden om procedurer ved aflysninger. Styrelsen har gennem tilsyn og via vejledning på hjemmesiden oplyst uddannelsesstederne om denne mulighed.

11.4 Enkeltsagstilsyn gennemført i 2023

Tilsyn med støttetimer ved ungdomsuddannelse

Det tematiske tilsyn med administration og refusion af støttetimer medførte, at en institution blev udtaget til et enkeltsagstilsyn. Dette på baggrund af, at det tematiske tilsyn viste en række kritiske udfordringer vedrørende institutionens dokumentation for afholdte støttetimer, herunder at der var trukket for meget i refusion for tre ud af fem sager.

Styrelsen anmodede institutionen om at fremsende dokumentation for afholdelse af støttetimer for samtlige støttemodtagere for kalenderåret 2022. Denne dokumentation viste et lignende mønster, hvor der var trukket refusion op til den bevilligede ramme uden, at alle støttetimerne var dokumenteret afholdt for de enkelte støttemodtagere.

Styrelsen sendte derfor en partshøring til uddannelsesstedet, hvor styrelsen vurderede, at der var grundlag for et tilbagebetalingskrav af for meget udbetalt refusion. Da uddannelsesstedet ikke havde bemærkninger til partshøringen, traf styrelsen afgørelse om sanktion.

11.5 Læringspunkter fra tilsyn med SPS i 2023

Tilsyn i 2023 har understreget følgende centrale læringspunkter:

- at implementering af digitale processer reducerer risiko for fejl og mangler.
- at det fortsat er nødvendigt at prioritere tilsyn med dokumentation af støttetimer som institutionerne oplever som udfordrende.
- at gentagne tilsyn med f.eks. tolketimer, understøtter et øget fokus på omkostningsbevidsthed og procedurer.

- at der har været behov for at præcisere de gældende regler for administration og dokumentation af specialpædagogisk støtte. Vejledningen til institutionerne er derfor forbedret gennem opdatering af hjemmesiden www.spsu.dk, som beskriver anvendelse af specialpædagogisk støtte.

Øvrigt tilsyn

Styrelsens tilsyn med øvrige områder vedrører tilsyn, som adskiller sig, idet de ikke falder ind under de planlagte typer af tilsyn - risikobaseret, tematisk og undersøgende - som bruges på de andre tilsynsområder. Derfor betegnes disse årligt tilbagevendende tilsynsaktiviteter som "øvrigt tilsyn".

12. Tilsyn med Dagtilbudsområdet

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen har i 2023 inden for rammerne af det ulovbestemte sektortilsyn gennemført et undersøgende tilsyn, hvor der har været fokus på at afdække kommunernes offentliggørelse og indholdet af tilsynsmodeller for kommunens dagtilbud og private pasningsordninger med videre.

Tilsynet udsprang af, at der i 2022 trådte nye regler i kraft i form af dagtilbudslovens §§ 5, 5 a og 5 b, der indeholder minimumsstandarder for det kommunale tilsyn med dagtilbud mv. Lovgivningen indeholder blandt andet krav om, at kommunerne skal offentliggøre og beskrive den kommunale tilsynspraksis, herunder hvordan denne lever op til de nye regler i lovgivningen.

Formålet med tilsynet har været at opnå viden om den kommunale tilsynspraksis, herunder kommunernes lovmedholdelighed jf. lovgivningen vedrørende et styrket kommunalt tilsyn på dagtilbudsområdet. Der har været fokus på at afdække forskellige typer af tilsynsmodeller, herunder gode eksempler på hvordan kommuner anvender tilsynet som et greb ind i kvalitetsudviklingen. Derudover har der været fokus på at identificere eventuelle praksisudfordringer, f.eks. udfordringer i relation til specifikke krav til det kommunale tilsyn på dagtilbudsområdet.

Tilsynstype

Øvrigt tilsyn / undersøgende tilsyn

Tilsynets resultater

Det undersøgende tilsyn viste, at alle kommuner ved udgangen af 2023 havde offentliggjort en tilsynsramme, hvoraf hovedparten var fuldt ud lovmedholdige jf. de nye regler for et styrket pædagogisk tilsyn. Tre kommuner bliver af STUK vurderet til at være udfordret på lovmedholdighed, og disse tre kommuner er blevet tilbudt sparring og rådgivning gennem de tilbud, der stilles til rådighed af STUKs tilsynsrejsehold.

Det undersøgende tilsyn har bidraget til en øget forståelse af nuancerne og variationerne i kommunernes tilsynspraksis og har været et betydningsfuldt input til planlægningen af STUKs rådgivning og vejledning til kommunerne om kommunernes styrkede tilsyn med dagtilbud mv. i 2023-24. Kommunerne er nu et sted, hvor de i overvejende grad efterspørger rådgivning og sparring om kvalitetsudvikling af kommunernes tilsynspraksis. I denne forbindelse har det undersøgende tilsyn vist særlig opmærksomhed på uvildighed i tilsynet, inddragelse af børns perspektiver samt sparringsbehov målrettet forvaltningens konsulenter ift. rollen som tilsynsførende. Derudover har det medført et særligt fokus på kvalitetsudvikling gennem tilsynet i dagplejen.

13. Tilsyn med vedtægter

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen godkender vedtægter for nyoprettede friskoler, privatskoler, institutioner for erhvervsrettede uddannelser, efterskoler, frie fagskoler, institutioner for almen gymnasial- og voksenuddannelse, private gymnasier, studenterkurser, hf-kurser og institutioner for forberedende grunduddannelse.

Styrelsen godkender desuden vedtægter, når en skole sammenlægges med en anden, spaltes, overgår til kombineret institution eller ændrer skoleform. Der gælder herudover et krav om, at skolernes vedtægter skal være offentligt tilgængelige på deres hjemmesider.

Styrelsen gennemfører årligt et lovbundet stikprøvebaseret tilsyn med, om lovgivningens krav til vedtægternes indhold og offentliggørelse er opfyldt.

Vedtægtstilsynet blev i 2023 gennemført med særligt fokus på Institutioner for Forberedende Grunduddannelse (FGU). Pr. 30. marts 2023 blev der udstedt en ny standardvedtægtsbekendtgørelse med obligatorisk standardvedtægt. Institutionerne skulle senest 1. oktober 2023 have vedtaget og offentliggjort en ny vedtægt.

Styrelsen gennemførte desuden et stikprøvetilsyn med et mindre antal skolers og institutioners vedtægter samt gennemførte vedtægtstilsyn i forbindelse med skoler og institutioner, der var udtaget til andre tilsyn.

Tilsynet foretages årligt.

Tilsynstype

Øvrigt tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet med FGU-institutionernes vedtægter viste, at ca. 40 pct. ikke havde vedtaget og offentliggjort en ny vedtægt medio oktober. Institutionerne offentliggjorde efter henvendelse fra styrelsen, deres nye vedtægt. Endvidere viste tilsynet, at langt de fleste af institutionerne havde fejl i kravet til offentliggørelse og indhold. Indholdsmæssigt var der redigeret i den ufravigelige tekst, indsat ekstra bestemmelser samt slettet bestemmelser.

Tilsynet med de øvrige skoler og institutioners vedtægter i 2023 viste, i lighed med tidligere år, at der på skolernes og institutionernes hjemmesider typisk mangler en eller flere dele af offentliggørelseskravet. På indholdssiden ses det, at vedtægtsændringer foretages med udgangspunkt i skolens/institutionens aktuelle vedtægt og ikke i gældende regler. På trods af, at reglerne for vedtægter blev ændret i 2012, findes der stadig forhold i skolers og institutioners vedtægter, som ikke er gældende længere, herunder at det stadig i mange tilfælde fremgår, at vedtægtsændringer skal godkendes af styrelsen.

14. Tilsyn med arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB)

Beskrivelse af tilsynet

Styrelsen fører økonomisk-administrativt tilsyn med Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB) efter konkret aftale med Børne- og Undervisningsministeriets departement. Formålet med tilsynet er at påse, at tilskud bliver udbetalt til rette tilskudsmodtager, at der tages skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af statslige midler, og at administrative regler og retningslinjer overholdes. Styrelsen lægger AUBs revisors udførte revision og rapportering om resultaterne heraf til grund for sit tilsyn.

Tilsynet foretages årligt.

Tilsynstype

Øvrigt tilsyn.

Tilsynets resultater

Styrelsen har gennemgået AUBs samt de statslige ordninger under AUBs årsrapport og tilhørende interne og eksterne revisionsprotokollatet for 2022. Styrelsen har noteret, at AUB afsluttede året med et overskud på 1.254 mio. kr. Resultatet er blevet overført til egenkapitalen med fordeling imellem VEU og AUB. Egenkapitalen er trods et positivt resultat ultimo 2022 fortsat negativ med 474 mio. kr.

Tilsynet har ikke givet anledning til yderligere bemærkninger.

15. Tilsyn med forsøgs- og udviklingsprojekter

Beskrivelse af tilsynet

Hvert år udbetaler Børne- og Undervisningsministeriet tilskud til en række forsøgs- og udviklingsprojekter, herunder tilskud fra forsøgs- og udviklingsmidler, udlodningsmidler og driftslignende tilskud. Tilskuddene udmøntes i stort omfang som ansøgningspuljer – men også i et vist omfang som tildelingspuljer.

Styrelsen førte i 2023 tilsyn med, om tilskuddene anvendes inden for formålet, om der tages skyldige økonomiske hensyn i forvaltningen af tilskuddene, og om regler og retningslinjer i øvrigt overholdes, herunder om eventuelle udbetalte tilskud, der efter endt sagsbehandlingen kræves tilbagebetalt, er indbetalt.

Tilsynet gennemføres på følgende tre niveauer:

1. Gennemgang af regnskaber med revisorerklæringer og revisionsprotokollater.
2. Stikprøvekontrol af udvalgte projekter, hvor bilag indkaldes.
3. Tilsynsbesøg hos udvalgte projekter.

Tilsynstype

Øvrigt tilsyn.

Tilsynets resultater

Tilsynet omfattede i 2023 afsluttende regnskaber for 756 projekter, jf. ovenstående. Styrelsen gennemgik regnskaberne for formelle fejl og mangler og efterså, om der var blank revisorerklæring, samt hvordan og i hvilken grad formålet med projektet eller aktiviteten var blevet opfyldt. Regnskabs gennemgangen gav i enkelte tilfælde anledning til nedsættelse af det tilskudsberettigede beløb som følge af tilskudsmodtagers fejlagtig opgørelse af tilskudsudgifter i modstrid med gældende regelsæt.

Styrelsen udførte i 2023 ud fra risikoovervejelser særlige kontrolaktiviteter i forhold til puljen til kompetenceudvikling af lærere og ledere i FGU 2022-2023. Ud over den almindelige gennemgang af de indsendte delregnskaber blev 7 FGU-institutioner udtaget til stikprøvevis bilagskontrol, og der blev gennemført et tilsynsbesøg på en af de 7 FGU-institutioner. Stikprøvekontrollen gav anledning til krav om enkelte tilretninger i to delregnskabs resultatopgørelser. Selve tilsynsbesøget gav ikke anledning til bemærkninger.

Kolofon

Tilsynsberetning 2023

Redaktion:

Ledelsesekretariatet, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Børne- og Undervisningsministeriet

Grafisk tilrettelæggelse og layout:

Børne- og Undervisningsministeriet

ISSN:

2596-6626

Publikationen kan ikke bestilles, men den kan hentes på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til stuk@stukuvm.dk.

Udgivet af:

Børne- og Undervisningsministeriet, 2024

